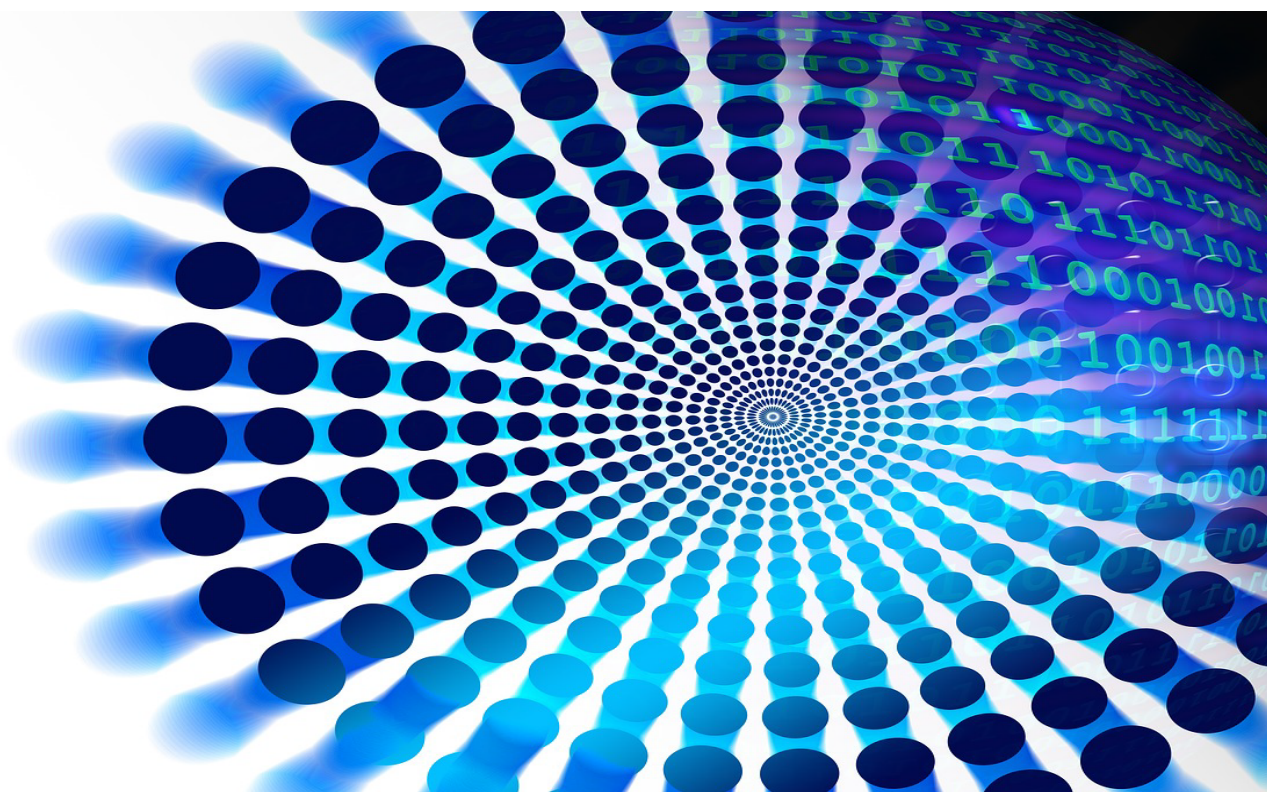

Implementarea ISA 540 (revizuit) – Exemple ilustrative privind pierderile din creditare preconizate August 2020

Tradus de:

*Contați pe Noi. Contați, cu Noi.
De **100** de ani!*

International Auditing
and Assurance
Standards Board

Traducător: Denisa Ion, traducător, CECCAR

Comitetul de revizuire:

- Conf. univ. dr. Mirela Păunescu, auditor financiar / expert contabil, ASE București
- Prof. univ. dr. Ramona Răchișan, auditor / expert contabil, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
- Florin Toma, Senior Manager / auditor / expert contabil, JPA Audit & Consultanță

Despre IAASB

Obiectivul IAASB este de a servi interesul public prin elaborarea de standarde de audit, asigurare și alte standarde conexe de înaltă calitate și prin facilitarea convergenței standardelor internaționale și naționale de audit și asigurare, crescând astfel calitatea și consistența activității în întreaga lume și întărind încrederea publicului în profesia globală de audit și asigurare.

IAASB elaborează standarde de audit și asigurare și îndrumări pentru utilizarea de către toți profesioniștii contabili, conform unui proces comun de normalizare ce implică Public Interest Oversight Board, care are rolul de supraveghere a activităților IAASB, și Grupul consultativ al IAASB, care contribuie cu recomandări de interes public la procesul de elaborare a standardelor și îndrumărilor. Structurile și procesele care susțin operațiunile IAASB sunt facilitate de International Federation of Accountants (IFAC).

Pentru informații privind drepturile de autor, mărcile comerciale și permisiunile, a se vedea pagina [117](#).

Cuprins

Introducere	5
Exemplul 1 – Aplicarea anumitor aspecte din ISA 540 (revizuit) la IFRS 9 Depreciere (ECL) – Carduri de credit	7
Context	7
Aplicarea ISA 540 (revizuit)	8
Proceduri de evaluare a riscului și activități conexe	8
Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă	23
Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturare semnificativă	33
Evaluarea generală pe baza procedurilor de audit efectuate	43
Exemplul 2 – Aplicarea aspectelor selectate din ISA 540 (revizuit) la IFRS 9 Depreciere (ECL) – Creșteri importante în riscul de credit (SICR)	46
Context	46
Aplicarea ISA 540 (revizuit)	48
Proceduri de evaluare a riscului și activități conexe	48
Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă	59
Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturare semnificativă	63
Evaluarea generală pe baza procedurilor de audit efectuate	76
Exemplul 3 – Aplicarea aspectelor selectate din ISA 540 (revizuit) la IFRS 9 Depreciere (ECL) – Intrări și date macroeconomice	79
Context	79
Aplicarea ISA 540 (revizuit)	80
Proceduri de evaluare a riscului și activități conexe	80
Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă	85
Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturare semnificativă	90
Prezentări de informații legate de estimările contabile	107
Indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii	109
Evaluarea generală pe baza procedurilor de audit efectuate	111

Implementarea ISA 540 (revizuit) – Exemple ilustrative

Prezenta publicație a fost întocmită de un grup de lucru din cadrul Consiliului pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB) după aprobarea Standardului Internațional de Audit (ISA) 540 (revizuit), *Auditarea estimărilor contabile și a prezentărilor de informații aferente*. Citirea prezentei publicații nu înlocuiește citirea Standardelor Internaționale de Audit (ISA-uri) și nici nu le modifică sau nu prevalează asupra lor, textele ISA-urilor fiind singurele cu valoare de normă. Exemplele ilustrative includ explicații cu privire la modul în care pot fi aplicate anumite dispoziții din ISA 540 (revizuit), însă nu reprezintă documentația de audit care ar fi întocmită.

Introducere

Următoarele exemple ilustrative au scopul de a prezenta modul în care un auditor ar putea trata anumite dispoziții din ISA 540 (revizuit) și au fost elaborate pentru a ajuta auditorul să înțeleagă cum poate fi aplicat ISA 540 (revizuit):

1.	IFRS 9 Depreciere (ECL) – Carduri de credit	
2.	IFRS 9 Depreciere (ECL) – Creșteri importante în riscul de credit	Acele exemple tratează în mod specific considerentele cu privire la diferite caracteristici ale estimării unei Pierderi din Creditare Preconizate (ECL), în conformitate cu un cadru general de raportare financiară, mai exact IFRS 9. ¹
3.	IFRS 9 Depreciere (ECL) – Intrări și date macroeconomice	

Exemplele ilustrează estimări contabile cu caracteristici și grade de complexitate diferite. Fiecare exemplu ilustrează o selecție de dispoziții din ISA 540 (revizuit). Nu toate dispozițiile sunt tratate în fiecare exemplu și nici nu sunt acoperite toate părțile dispozițiilor care au fost selectate. Dispozițiile selectate la fiecare exemplu variază pentru a ilustra aspecte diferite ale ISA 540 (revizuit) și pentru a se concentra asupra celor mai relevante dispoziții pentru exemplul respectiv.

În general, din cauza complexității estimării ECL, este posibil ca auditorul să aplice o abordare care prevede testarea modului în care conducerea a realizat estimarea contabilă² în loc de obținerea de probe de audit rezultate din evenimente care au avut loc după data situațiilor financiare până la data raportului

¹ Standardul Internațional de Raportare Financiară (IFRS) 9 *Instrumente financiare*

² ISA 540 (revizuit), punctul 18 litera (b)

auditorului, ori elaborarea unei estimări punctuale sau a unui interval de estimare.³ Astfel, identificarea și evaluarea adecvate ale riscurilor de denaturare semnificativă în abordarea conducerii (și răspunsul la acestea) pot fi vitale, iar aceste exemple se concentrează pe aceste aspecte din ISA 540 (revizuit).

Aceste exemple utilizează formatul următor:

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit)	Considerente relevante	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta
Această coloană conține extrase din dispozițiile ISA 540 (revizuit). Ea nu înlocuiește citirea standardului și nu conține obiectivele, definițiile și materialele privind aplicarea care sunt necesare pentru aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor.	Această coloană oferă îndrumări cu privire la considerentele care sunt în general aplicabile unui scenariu specific și deci relevante pentru obținerea unei înțelegeri și crearea abordării de audit. De asemenea, ea oferă, după caz, un context adițional al dispozițiilor din IFRS 9 care sunt necesare pentru înțelegerea considerentelor auditorului descrise în prezentul document.	Această coloană oferă exemple privind modul în care auditorul ar putea să fi răspuns dispozițiilor, inclusiv o descriere a procedurilor care au fost efectuate și a rezultatelor posibile. Scopul nu este: <ul style="list-style-type: none"> • De a acoperi alte rezultate posibile; • De a descrie fiecare procedură care ar fi posibilă pentru conformarea cu dispoziția relevantă; sau • De a trata toate considerentele relevante în cea de-a doua coloană.

Cele trei exemple ECL sunt destinate a fi citite împreună, deoarece dispozițiile care sunt tratate într-un singur exemplu pot fi, de asemenea, relevante pentru alt exemplu. Exemplul Intrări și date macroeconomice se concentrează în primul rând pe implicațiile de audit ale unor astfel de date și nu repetă materialul în celelalte exemple, care poate fi relevant și aplicabil aceluși exemplu mai pe larg.

Exemple ilustrative care nu sunt acoperite în prezenta publicație

Exemple ilustrative simple și complexe, care demonstrează modul în care un auditor poate trata dispozițiile selectate din ISA 540 (revizuit) în contextul auditării situațiilor financiare ale unei entități cu estimări contabile simple și complexe, sunt disponibile la:

https://www.ifac.org/system/files/publications/files/ISA-540-Illustrative-Examples-1-and-2-Simple-and-Complex_Final.pdf.

³ ISA 540 (revizuit), punctul 18 literele (a) și (c)

Exemplul 1 – Aplicarea anumitor aspecte din ISA 540 (revizuit) la IFRS 9 Depreciere (ECL) – Carduri de credit

Context

Banca auditată eliberează carduri de credit nesecurizate clienților persoane fizice. Conform IFRS 9, banca a stabilit că gestionarea cardurilor de credit se va realiza conform unui model de afaceri de tipul deținut în vederea colectării, iar fluxurile de trezorerie reprezintă doar plăți ale principalului și ale dobânzii. Drept urmare, cardurile de credit sunt evaluate la data de raportare în baza unui cost amortizat ajustat pentru orice provizion de depreciere. Provizionul de depreciere este evaluat pe baza ECL. Pentru a estima acest lucru, banca are un proces intern solid stabilit pentru a modela și valida ECL, în baza următoarei abordări:

$$ECL = (PD \times EAD \times LGD)_{ES}$$

Unde:

- PD = Probabilitate de nerambursare (12 luni sau pe viață, după caz) a unui card de credit dat
- EAD = Expunere la nerambursarea unui card de credit dat
- LGD = Pierdere având în vedere nerambursarea unui card de credit dat
- ES = ECL este estimat în contextul unui scenariu economic viitor stabilit de conducere

Principiul modelului ECL este de a evalua pierderile din creditare preconizate într-un mod care reflectă o sumă obiectivă și ponderată prin probabilități care este determinată prin evaluarea unui set de rezultate posibile. Aderarea la acest principiu este în mod inerent complexă și subiectivă, deoarece se bazează pe aplicarea raționamentului din partea conducerii, într-o serie de domenii. Tehnica conducerii de modelare este complexă și există presupuneri și raționamente subiective importante cu privire la evaluarea duratei de viață a cardului, procesul pentru determinarea pragurilor de semnificație aplicate în evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit (SICR) și pentru prognozarea viitoarelor niveluri de pierderi din creditare și volatilitate a condițiilor economice viitoare, printre altele. Având în vedere amploarea și complexitatea raționamentului conducerii aplicat atunci când se estimează ECL, incertitudinea estimării rezultă în clasificarea estimării ECL de către conducere drept o estimare contabilă importantă.

Aplicarea ISA 540 (revizuit)

Tabelul de mai jos oferă exemple ilustrative privind înțelegerea de către auditor și abordarea care ar putea fi utilizată în legătură cu dispozițiile selectate din ISA 540 (revizuit). Exemplul nu tratează toate dispozițiile din standard. În plus, alte evenimente, condiții sau alți factori pot avea relevanță în circumstanțele specifice ale unei misiuni, fiind necesară, de asemenea, luarea în considerare a acestora.

Auditorul a determinat un risc important de denaturare semnificativă a evaluării estimării ECL.⁴

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
Proceduri de evaluare a riscului și activități conexe		
<p>13. Atunci când obține o înțelegere a entității și a mediului său, inclusiv a controlului intern al entității, așa cum prevede ISA 315 (revizuit)⁸, auditorul trebuie să obțină o înțelegere a aspectelor următoare legate de estimările contabile ale entității. Procedurile auditorului pentru obținerea înțelegerii trebuie efectuate în măsura necesară pentru a furniza o bază adecvată pentru identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă la nivelul situațiilor financiare și al aserțiunilor. (A se vedea punctele A19-A22)</p>	<p>Cardurile de credit și interacțiunile cu clienții asociate variază în funcție de zona geografică și de alți factori, precum profilul de risc al clientului. Aceste produse sunt adesea puternic reglementate, deci este importantă obținerea unei înțelegeri a acestor constrângeri ca parte din procedurile de planificare și evaluare a riscului.</p>	<p>Auditorul a intervievat conducerea și a înțeles cadrul general legal și de reglementare pentru identificarea tranzacțiilor care ar determina banca să recunoască o estimare a ECL și să prezinte informații despre aceasta.</p> <p>Pe baza acestor întrebări, auditorul a stabilit că banca auditată eliberează carduri de credit nesecurizate clienților persoane fizice. Cardurile de credit sunt grupate în două produse distincte, „carduri de credit pentru călătorii” și „carduri obișnuite”.</p>

⁴ Acest lucru este prezentat mai pe larg în tabelul de mai jos.

⁵ A se consulta materialul relevant privind aplicarea.

⁶ Acestea vizează furnizarea unui context pentru a sprijini înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta – nu se intenționează ca acestea să fie exhaustive.

⁷ Acestea au scopul de a ilustra rezultate posibile pentru acest exemplu – ele nu ilustrează toate rezultatele posibile.

⁸ ISA 315 (revizuit), punctele 3, 5-6, 9, 11-12, 15-17 și 20-21

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
<p><i>Entitatea și mediul său</i></p> <p>(a) Tranzacțiile și alte evenimente și condiții ale entității care pot avea ca rezultat necesitatea recunoașterii sau prezentării în situațiile financiare a estimărilor contabile sau modificarea estimărilor contabile recunoscute sau prezentate în situațiile financiare. (A se vedea punctul A23)</p>		<p>Conform înțelegerii auditorului, cardul de credit pentru călătorii stimulează deținătorul cardului să-l folosească prin oferirea unei asigurări de călătorie gratuite pentru fiecare rezervare de călătorie plătită cu cardul. Cardul are următoarele caracteristici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cardurile de credit pentru călătorii sunt create precum cardurile de credit (adică deținătorul cardului trebuie să ramburseze soldul integral în fiecare lună la data scadenței). • Nu există nicio limită de credit. • Banca a stabilit politici și proceduri care tratează aprobarea unei tranzacții la punctul de vânzare. • Banca poate suspenda sau anula cardul în orice moment, chiar dacă clientul plătește la timp și cardul nu este în stare de nerambursare. Banca a făcut acest lucru în practică. • Banca stabilește că un SICR a avut loc nu mai târziu de 30 de zile de la data scadență a termenelor de plată contractuale.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>Conform înțelegerii auditorului, cardul obișnuit stimulează deținătorul să-l utilizeze prin intermediul unui sistem de puncte bonus, care îi permite deținătorului să colecteze puncte bonus la fiecare plată realizată cu cardul și să folosească acele puncte bonus în schimbul unor bunuri sau servicii. Cardul are următoarele caracteristici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cardurile obișnuite constau într-o limită de credit disponibilă clienților cu o reputație bună. • Odată ce cardul obișnuit este utilizat, nu se mai aplică dobândă la retragere pentru o perioadă de timp specifică unui produs (perioada de grație a dobânzii), după care suportă rate de dobândă mai mari decât ar fi cazul pentru împrumuturi securizate cu termen fix. • Clienții pot alege să ramburseze suma la sfârșitul perioadei de grație a dobânzii, astfel utilizând cardul obișnuit ca un mecanism de plată convenabil, sau pot continua să finanțeze tranzacția pe o perioadă aleasă de client, care face obiectul unor cerințe de plăți minime (adică acordul pentru card nu are o dată scadentă

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>menționată, dar soldurile retrase fac obiectul unor programe de rambursare minimă).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Banca are dreptul contractual de a anula contul atașat cardului în orice moment, chiar dacă clientul plătește la timp și contul nu este în stare de nerambursare. • Banca anulează rareori conturile clienților care nu au fost și nu sunt rău-platnici. • Banca stabilește că un SICR a avut loc nu mai târziu de 30 de zile de la data scadență a termenelor de plată contractuale. • Când plățile contractuale sunt restante de 60 de zile, capacitatea clientului de a face retrageri este suspendată. În cazul în care clientul efectuează apoi toate plățile restante și nu mai este rău-platnic, banca poate reactiva capacitatea clientului de a face retrageri. • Când plățile contractuale ajung la 90 de zile de la scadență, expunerea este considerată ca fiind în stare de nerambursare și contul este considerat a fi depreciat. În acel moment, angajamentul este anulat.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
<p>(b) Dispozițiile cadrului de raportare financiară aplicabil în legătură cu estimările contabile (inclusiv criteriile de recunoaștere, bazele de evaluare și dispozițiile de prezentare și descriere aferente); și modul în care acestea se aplică în contextul naturii și circumstanțelor entității și ale mediului său, inclusiv felul în care tranzacțiile și alte evenimente sau condiții sunt expuse factorilor de risc inerent sau sunt afectate de aceștia. (A se vedea punctele A24-A25)</p>	<p>Pentru a înțelege cadrul de raportare financiară aplicabil, auditorul ar trebui să obțină o înțelegere a IFRS 9 și să evalueze modul în care acesta a fost implementat de către bancă, inclusiv luând în considerare politicile contabile și abordarea privind gestionarea riscurilor asociate modelului ale IFRS 9.</p> <p>Politicile contabile ale IFRS 9 sunt importante deoarece, deși IFRS 9 prescrie anumite principii pentru determinarea ECL, nu prescrie o singură metodă pentru modul în care astfel de principii trebuie aplicate și, în consecință, banca trebuie să facă o serie de raționamente importante și adesea complexe. Conducerea ar trebui să fie capabilă să dovedească evaluarea acesteia cu privire la determinarea politicilor sale contabile, ca parte din procesul său de elaborare a politicilor contabile. Pentru produse cu final deschis, precum cardurile de credit, înțelegerea aplicării politicii contabile a băncii în acest domeniu este un aspect important de luat în considerare.</p> <p>Cadrul de raportare financiară aplicabil impune ca provizionul pentru depreciere să fie evaluat pe baza unui ECL.</p> <p>ECL-urile sunt o estimare ponderată prin probabilități a unor pierderi din creditare pe <i>durata</i></p>	<p>Auditorul a confirmat că politica contabilă a băncii prevede ca provizionul pentru depreciere să fie evaluat pe baza unui ECL.</p> <p>Auditorul a documentat și a evaluat următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretarea de către bancă a dispozițiilor din IFRS 9; • Evaluarea de către bancă a duratei de viață preconizate a cardurilor de credit, din cauza raționamentului aplicat în determinarea calculului EAD; • Decizii și raționamente-cheie ale conducerii pentru selectarea politicilor băncii; și • Procesele și controalele legate de aserțiunea băncii în ceea ce privește exhaustivitatea, conformarea și aplicarea consecventă a unor astfel de politici. <p>Evaluarea conducerii cu privire la produse, în măsura în care acestea se referă la durata de viață preconizată, a evidențiat următoarele:</p> <p>(a) Cardul de credit pentru călătorii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Limitele contractuale sunt zero, deci retragerile viitoare nu vor fi luate în considerare.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p><i>de viață preconizată</i>. Pentru anumite instrumente financiare reînnoibile care intră sub incidența definiției din IFRS 9.5.5.20, <i>durata de viață preconizată</i> reprezintă perioada în care banca este expusă la riscul de credit (ECL-urile nu vor fi atenuate de acțiunile normale ale conducerii privind riscul de credit), chiar dacă acea perioadă se extinde dincolo de perioada maximă contractuală (IFRS 9.5.5.20 și IFRS 9.B5.5.39-40).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deoarece nu există niciun element neutilizat (adică nu există niciun angajament ferm pentru prelungirea creditului), facilitatea se situează în afara domeniului de aplicare al excepției din IFRS 9.5.5.20. <p>(b) Cardul obișnuit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cardurile obișnuite ar intra sub incidența excepției din IFRS 9.5.5.20, luând în considerare dispozițiile de la punctele respective. • Pentru determinarea perioadei în care entitatea este expusă la riscul de credit – și pentru care ECL-urile nu ar fi atenuate de acțiunile de gestionare a riscului de credit –, banca a luat în considerare practica sa de a suspenda conturile după 60 de zile de la scadență. • Banca ia în considerare așteptările sale cu privire la retragerile viitoare pe durata de viață preconizată a portofoliului – sau pe durata următoarelor 12 luni, dacă nu ar fi

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>fost un SICR – utilizând modelele sale de risc de credit.</p> <p>Auditorul a analizat modul în care factorii de risc inerent pot afecta evenimente sau condiții relevante pentru cardurile de credit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelele de risc de credit se bazează pe date care nu reprezintă informații de raportare financiară tradiționale. Astfel, există raționament semnificativ în selectarea datelor adecvate și a unui risc care nu este complet sau adecvat. • ECL este un domeniu susceptibil de subiectivismul conducerii având în vedere totalul raționamentelor utilizate în determinarea modului de aplicare a principiilor ECL. <p>Auditorul a remarcat faptul că IFRS 9 are dispoziții contabile specifice pentru produsele rotative, din cauza naturii unice a facilităților de credit rotativ. IFRS 9.5.5.20 conține o excepție cu privire la perioada maximă care trebuie luată în considerare când se estimează pierderile din creditare preconizate. La punctul 16 de mai jos privind evaluarea riscului inerent sunt prezentate considerente suplimentare despre factorii de risc</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		inerent privind cadrul general de raportare financiară.
<p><i>Controlul intern al entității</i></p> <p>(e) Natura și amploarea supravegherii și guvernancei pe care entitatea le-a stabilit asupra procesului de raportare financiară al conducerii relevant pentru estimările contabile. (A se vedea punctele A28-A30)</p>	<p>Având în vedere natura extrem de critică a abordării ECL, ar fi de așteptat ca procedurile de supraveghere și guvernance să fi fost stabilite de către bancă pentru a monitoriza și a evalua estimarea ECL.</p> <p>În mod obișnuit, ar fi de așteptat ca acest lucru să includă o evaluare a abordării băncii cu privire la gestionarea riscurilor asociate modelului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politicile privind riscurile asociate modelului stabilesc adesea activitățile-cheie întreprinse, precum natura și frecvența validării modelului și monitorizarea/testarea ex-post, și controalele pentru evaluarea gradului de exhaustivitate și acuratețe a datelor utilizate în model. Având în vedere natura complexă a modelelor ECL, nivelul de sofisticare al controalelor de model ale băncii poate avea un impact important asupra răspunsului auditorului cu privire la riscurile de denaturare semnificativă. 	<p>Auditorul a solicitat și a obținut probe de la persoanele responsabile cu guvernance și supravegherea procesului de depreciere. Următoarele activități de control relevante au fost identificate de auditor în legătură cu cardul pentru călătorii și cardul obișnuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consiliul de administrație a creat <i>Comitetul pentru riscul de credit al grupului</i> în vederea supravegherii riscului de credit și a evaluării ECL.⁹ Comitetul este alcătuit din membrii funcțiilor riscului de credit și financiare. • <i>Departamentul financiar al grupului</i> stabilește politicile contabile ECL în conformitate cu IFRS 9 și, după caz, îndrumările în materie de reglementare relevante. Aceste politici sunt aprobate anual de către <i>Comitetul pentru supraveghere financiară al grupului</i>.

⁹ Banca a urmat *Îndrumările cu privire la riscul de credit și contabilitatea pentru pierderile din creditare preconizate („GCRAECL”)* (Decembrie 2015) ale Comitetului de la Basel pentru Supraveghere Bancară („Comitetul de la Basel”). Materialul îndrumător stabilește îndrumările de supervizare cu privire la practicile solide în materie de risc de credit asociate cu implementarea și aplicarea continuă a cadrelor generale de contabilitate ECL.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea și evaluarea elaborării politicilor privind riscurile asociate modelului ale băncii sunt adesea factori-cheie pentru determinarea nivelului riscului de control care există pe perioada calculului, precum și a nivelului probelor care trebuie obținute din testarea controalelor interne relevante ale băncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Un <i>Departament pentru riscul de credit la nivelul grupului separat, care raportează Comitetului pentru riscul de credit al grupului</i>, este responsabil de gestionarea proceselor și politicilor de risc de credit ale grupului (consecvent cu politicile contabile ECL), care includ următoarele: <ul style="list-style-type: none"> o Formularea politicilor de credit prin consultarea cu unitățile operaționale; o Stabilirea structurii de autorizare pentru aprobarea și reînnoirea facilităților de credit; și o Dezvoltarea și menținerea proceselor grupului pentru evaluarea ECL. Aceasta include procese pentru: <ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea raționamentelor contabile semnificative în colaborare cu funcția financiară; - Aprobarea inițială, validarea regulată și testarea ex-post a modelelor utilizate; - Determinarea și monitorizarea SICR; și - Includerea informațiilor cu caracter previzional.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<ul style="list-style-type: none"> • Fiecare unitate operațională trebuie să implementeze politicile și procedurile de credit ale grupului, cu autorități de aprobare a creditului delegate de la <i>Comitetul pentru credit al grupului</i>. Fiecare unitate operațională este responsabilă de calitatea și performanța portofoliului său de credite și pentru monitorizarea și controlul tuturor riscurilor de credit din portofoliul său, inclusiv cele care fac obiectul aprobării centrale. • Auditările periodice ale unităților operaționale și ale proceselor Grupului de credit sunt realizate de auditul intern. La inspecția raportului de audit intern al unităților operaționale pentru cardurile de credit pentru perioada analizată, auditorul a stabilit că auditorii interni au publicat un raport satisfăcător. Raportul a confirmat așteptarea auditorului și înțelegerea sa cu privire la evaluarea inițială a riscului deoarece era consecventă cu rezultatele altor activități de evaluare a riscului, precum interviuri ale conducerii și revizuirea minutelor ședințelor. • Elaborarea și menținerea unei politici privind riscurile asociate modelului în conformitate cu dispozițiile și îndrumările de reglementare.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>Auditorul a implicat specialiști în materie de risc de credit, care au abilitățile și cunoștințele adecvate pentru a evalua politicile privind riscurile asociate modelului din cauza complexității estimării și pentru a informa considerentele auditorului cu privire la impactul politicilor asupra evaluării riscului pentru estimarea ECL. Ar fi necesare alte proceduri cu privire la politica privind riscurile asociate modelului.</p>
<p>(i) Activitățile de control relevante pentru audit asupra procesului conducerii de realizare a estimărilor contabile așa cum este descris la punctul 13 litera (h) subpunctul (ii). (A se vedea punctele A50-A54)</p>	<p>Capacitatea băncii de a sprijini estimările ECL rezonabile va depinde de un sistem de control intern solid al surselor de informații, al proceselor și al modelelor esențiale pe care se bazează estimarea ECL a băncii. Estimările ECL vor depinde de informațiile, experiența și perspectiva unice ale fiecărei bănci. În consecință, componentele-cheie ale acestor estimări vor avea o natură subiectivă și vor fi susceptibile de subiectivismul conducerii. Este de așteptat ca sistemul de control intern al băncii să trateze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța și credibilitatea informațiilor istorice, inclusiv a informațiilor obținute din afara funcției financiare sau de la terțe părți; • Caracterul adecvat al politicilor contabile, în special al celor care necesită exercitarea 	<p>Auditorul a înțeles și a evaluat elaborarea și implementarea controalelor în procesul de depreciere ca parte a procedurilor sale de evaluare a riscului și a observat că activitățile de control la banca auditată au fost ample și directorii unităților operaționale ale cardurilor de credit au fost implicați în mod activ în aprobările necesare. Următoarele activități de control relevante au fost identificate de auditor și au fost implementate pentru ambele tipuri de carduri de credit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revizuirea de către o funcție independentă de persoana care întocmește raportul și validarea modelelor ECL de către conducere; • Revizuirea și confruntarea ipotezelor principale în perioada de încheiere a

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p>raționamentului, precum în cazul în care o expunere la riscul de credit a suportat un SICR;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea, întreținerea și validarea modelelor, inclusiv caracterul adecvat al oricăror suprapuneri; • Elaborarea și selectarea ipotezelor economice, și nu numai; • Examinarea generală a estimării băncii și identificarea și atenuarea posibilului subiectivism al conducerii; și • Claritatea și caracterul rezonabil ale prezentărilor de informații legate de ECL. <p>Este important de menționat că băncile vor avea în general un proces bine controlat, bine documentat, bine susținut și repetabil pentru estimarea ECL. Băncile care nu au astfel de controale interne complete și solide cu privire la procesele acestora de estimare pot avea estimări ale ECL cărora le lipsește un suport probatoriu adecvat.</p>	<p>estimării ECL de către comitetul conducerii, inclusiv prognozele viitoarelor condiții macroeconomice, probabilitățile unor posibile rezultate și suprapuneri diferite aplicate perioadei de final a evaluării;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procesul de guvernanta aferent estimării ECL, inclusiv revizuirii multistratificate ale politicilor și raționamentelor-cheie și ale rezultatelor-cheie ale estimării ECL realizate de conducere și de persoanele responsabile cu guvernanta; • Controale generale IT (tehnologia informației) și de reconciliere cu privire la datele utilizate în procesele de estimare a ECL și transferurile de date între diferite sisteme, în special reconcilierile de date obținute din diferite sisteme de risc și financiare; • Controale ale intrărilor de date utilizate în procesul de estimare a ECL, inclusiv intrări sau alte informații obținute din surse externe; • Controale ale ipotezelor utilizate în procesul de estimare a ECL, inclusiv controalele de revizuire ale conducerii care au luat în considerare măsura în care ipotezele sunt consecvente între ele și cu cele utilizate

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>În alte estimări contabile sau cu ipoteze conexe utilizate în alte domenii ale activităților de afaceri ale entității;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Controale de acces logice și fizice, controale ale schimbărilor conducerii și controale ale operațiunilor pe calculator privind aplicarea și infrastructura IT utilizate pentru implementarea procesului de calcul al ECL; • Controale pentru a se asigura că activele sunt evaluate corect pentru SICR, cu referință la criteriile legate de 30 de zile de la data scadentă; și • Revizuirea de către o funcție independentă de persoana care întocmește evaluarea ECL, realizată la un nivel de expunere individual, inclusiv evaluarea fluxurilor de trezorerie preconizate sub diferite scenarii de recuperare și probabilitățile acestor scenarii.
(j) Modul în care conducerea revizuieste rezultatul (rezultatele) estimărilor contabile anterioare și modul în care reacționează la rezultatele acelei revizuii.	Utilizarea unei analize retrospective este o practică comună și acceptată folosită pentru evaluarea măsurii în care modelul comportamental este consecvent cu scopul vizat al unui model. Testarea ex-post este o metodă de utilizare a înțelegerii ulterioare pentru a valida modele sau	Auditorul a observat că persoanele din conducere au realizat o revizuire formală a testelor ex-post efectuate în legătură cu efectele modelate ale condițiilor economice cu privire la probabilitățile de nerambursare pentru portofoliile de carduri de credit.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p>componentele acestora, după caz; alternativele includ testarea la stres, referința și alte metode mai calitative.</p> <p>Estimările ECL conform IFRS 9 nu sunt estimările băncii cu privire la pierderile pe care aceasta se așteaptă să le înregistreze într-un portofoliu dat, ci o concluzie a unor pierderi din creditare preconizate pe 12 luni (pentru activele din etapa 1) și pe viață (pentru activele din etapa 2) care sunt ponderate prin probabilități de către diferite scenarii economice. În consecință, eforturile de a compara pierderile reale înregistrate de bancă în raport cu estimările generale ale ECL anterioare pot fi mai puțin pertinente pentru estimările ECL, conform IFRS 9.</p> <p>Totuși, diverse componente ale proceselor de estimare a ECL ale băncii se vor preta mai ușor evaluării prin intermediul înțelegerii ulterioare. De exemplu, testarea ex-post poate fi efectuată pentru a valida efectele modelate ale condițiilor economice cu privire la probabilitățile de nerambursare. Un alt exemplu ar fi testarea ex-post a raționamentelor contabile cheie precum SICR prin intermediul utilizării indicatorilor-cheie de performanță (KPI), cum ar fi evaluarea riscurilor de credit fără utilizarea etapei 2.</p>	<p>De asemenea, acesta monitorizează îndeosebi performanța criteriilor SICR ale acestora prin evaluarea următorilor parametri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Timpul petrecut în etapa 2 înainte de nerambursare. • Numărul de incidente surprinse de blocaj. • Operațiunile manuale ale criteriilor SICR. <p>În plus, auditorul a observat că un proces de validare formal a fost implementat ca o activitate de control realizată de bancă, ce includea o evaluare a eventualelor actualizări și proceduri de control al modificărilor pentru modelele de carduri de credit ale băncilor.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p>Auditorul poate lua în considerare măsura în care modelele sunt ajustate adecvat pentru informații istorice relevante noi, după ce ia în considerare impactul diferențelor dintre rezultatele prevăzute și cele actuale.</p> <p>Auditorul poate lua în considerare măsura în care modelele sunt actualizate sau ajustate adecvat periodic conform modificărilor identificate ca fiind necesare de testarea modelului realizată de bancă și procesul de validare al acesteia și măsura în care există politici de schimbare de control adecvate aferente modelului.</p>	
<p>15. Cu privire la estimările contabile, auditorul trebuie să stabilească dacă echipa misiunii necesită aptitudini sau cunoștințe specializate pentru a efectua procedurile de evaluare a riscurilor, pentru a identifica și evalua riscurile de denaturare semnificativă, pentru a proiecta și a efectua proceduri de audit ca reacție la acele riscuri sau pentru a evalua probele de audit obținute. (A se vedea punctele A61-A63)</p>	<p>Din cauza complexității și subiectivității estimării, auditorul poate stabili că echipa misiunii necesită aptitudini sau cunoștințe specializate pentru evaluarea considerentelor privind valoarea ECL.</p> <p>Poate fi nevoie ca auditorul să implice experți adecvați în anumite discipline precum riscul de credit, modelarea, prognoza economică și sistemele IT.</p> <p>Pe lângă cunoștințele despre cadrele generale de contabilitate și de raportare financiară relevante, auditorii situațiilor financiare ale băncilor trebuie să aibă cunoștințe și experiență în domeniul bancar și al riscurilor sale unice.</p>	<p>În baza complexității estimării ECL și având în vedere cunoștințele și aptitudinile existente ale echipei de audit, auditorul a stabilit că următoarele aptitudini specializate erau necesare pentru efectuarea procedurilor de audit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specialiști IT: Pentru înțelegerea și desfășurarea procedurilor legate de implementarea IT a modelelor ECL sunt necesare aptitudini și cunoștințe în domeniul IT. • Specialiști în modelare: Specialiștii în modelare sunt esențiali pentru înțelegerea și efectuarea procedurilor aferente modelelor ECL existente în bancă.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă		
<p>16. La identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă legate de o estimare contabilă și de prezentările de informații aferente la nivel de aserțiune, așa cum prevede ISA 315 (revizuit)¹⁰, auditorul trebuie să evalueze separat riscul inerent și riscul de control. La identificarea riscurilor de denaturare semnificativă și la evaluarea riscului inerent, auditorul trebuie să ia în considerare următoarele: (A se vedea punctele A64-A71)</p> <p>(a) Gradul în care estimarea contabilă este expusă la incertitudinea estimării; și (A se vedea punctele A72-A75)</p> <p>(b) Gradul în care următoarele aspecte sunt afectate de complexitate, subiectivitate sau alți factori de risc inerent: (A se vedea punctele A76-A79)</p> <p>(i) Selectarea și aplicarea metodei, ipotezelor și datelor în realizarea estimării contabile; sau</p>	<p>Estimările ECL cuprind adesea un grad mai ridicat de incertitudine a estimării din cauza incapacității inerente de a le evalua exact și sunt afectate de complexitate în modelul aplicat în calcularea pierderilor preconizate și de subiectivitate în selectarea ipotezelor și atributelor de evaluare.</p> <p>Auditorul ia în considerare caracteristicile portofoliului de expuneri la risc ale cardurilor de credit atunci când evaluează gradul în care abordarea bazată pe modele ale ECL face obiectul incertitudinii estimării și măsura în care metoda, ipotezele și datele utilizate pentru realizarea estimărilor contabile sau selectarea estimării punctuale a conducerii sunt afectate de complexitate, de subiectivitate sau de alți factori de risc inerent. Considerentele relevante pentru evaluarea acelor factori de risc inerent pot include:</p> <p>(a) Baza pentru aplicarea sau modelarea dispozițiilor din IFRS 9;</p> <p>(b) Condițiile economice care afectează utilizarea cardurilor de credit și pierderile din creditare;</p> <p>(c) Bonitatea sau riscul de credit al debitorilor băncii;</p>	<p>Evaluarea riscului inerent și a riscului de control de către auditor a avut în vedere următoarele:</p> <p>Carduri obișnuite</p> <ul style="list-style-type: none"> Cardul de credit obișnuit al băncii este structurat pentru a oferi clientului flexibilitate atât la plată, cât și la împrumut. Această caracteristică generează provocări pentru calcularea pierderilor din creditare preconizate pentru portofoliile de carduri de credit din cauza tipurilor de produse variate, volumului de date și de tranzacții și dispoziției de a include informații cu caracter previzional. Auditorul a ajuns la concluzia că există un nivel ridicat de complexitate în ceea ce privește evaluarea. Această concluzie generală s-a bazat pe analiza considerentelor relevante legate de portofoliu, care este discutată pe larg mai jos. În plus, auditorul a menționat că banca și-a modificat gestionarea riscurilor interne într-un mod care a dus la implementarea unor noi indicatori de avertizare timpurie pentru a-i permite băncii să anticipeze o creștere în

¹⁰ ISA 315 (revizuit), punctele 25 și 26

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
<p>(ii) Selectarea estimării punctuale a conducerii și a prezentărilor de informații aferente pentru a fi incluse în situațiile financiare.</p>	<p>(d) Standardele băncii privind subscrierea creditului;</p> <p>(e) Tendințele comportamentale ale clienților care afectează tiparele de rambursare ale debitorilor sau comportamentul pe durata de viață a cardurilor de credit;</p> <p>(f) Impactul strategiilor de stimulare a cardurilor de credit care afectează comportamentul pe durata de viață a cardurilor de credit; și</p> <p>(g) Modificări ale dispozițiilor de reglementare.</p> <p>Poate fi nevoie ca riscurile inerente de bază să fie dezagregate în multiple puncte de risc ale situațiilor financiare individuale cu scopul de a evalua și a răspunde la riscurile de denaturare semnificativă.</p> <p>De exemplu, dacă persoanele din conducere au ales să evalueze măsura în care cardurile de credit au suferit un SICR prin utilizarea exclusivă a propriilor date de credit asupra clienților lor, în loc să utilizeze de asemenea datele biroului de credit asupra clienților lor, acest lucru ar putea avea un impact asupra estimării ECL.</p> <p>În plus, auditorii ar trebui să ofere atenție, după caz, metodelor aplicate în determinarea ajustărilor postmodel (PMA) sau suprapunerilor de model.</p>	<p>riscul de credit și pentru a facilita o reducere a limitelor de credit, ca o reacție la acest lucru. Acest sistem nou de avertizare timpurie și acțiunile băncii de gestionare a riscului pot avea un impact asupra EAD-ului unui card de credit care nu a fost prezent în experiența istorică. Drept urmare, conducerea a aplicat raționamentul pentru determinarea impactului noului sistem. Auditorul a ajuns la concluzia că există un nivel ridicat de complexitate în ceea ce privește evaluarea.</p> <ul style="list-style-type: none"> • În consecință, noul sistem de avertizare timpurie a indicat probe contradictorii în legătură cu o parte dintre cardurile de credit obișnuite care au avut un risc de credit asociat mai mare decât s-a anticipat. În urma unor investigații suplimentare s-a ajuns la concluzia că acest lucru a fost cauzat de insuficiența datelor care acoperă un număr mic de carduri de credit obișnuite specifice. Conducerea a stabilit o valoare PMA pentru a trata chestiunea. Numărul mic de carduri de credit din portofoliul total de carduri obișnuite a afectat capacitatea conducerii de a influența în mod intenționat valoarea PMA. Auditorul a inspectat documentația și calculele pregătite de conducere cu

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p>Suprapunerile conducerii sau PMA-urile pot fi recunoscute pe lângă soldul ECL modelat pentru a contabiliza deficiențele cunoscute ale modelului sau insuficiența datelor. În mod obișnuit, auditorul obține și revizuieste documentația conducerii care sprijină PMA-urile și evaluează validitatea acestora, confruntând argumentele și cuantificarea oferite de conducere. Acest lucru poate include luarea în considerare a oricăror probe contradictorii disponibile și efectuarea unor teste de fond ale activităților de cuantificare. De asemenea, auditorul poate să evalueze măsura în care oricare dintre PMA-urile adiționale ar trebui să fie recunoscute în baza înțelegerii modelului și a portofoliului-suport și să confrunte conducerea cu privire la modul în care acestea au fost analizate.</p>	<p>privire la PMA și a stabilit că nu a existat niciun risc de denaturare semnificativă în raport cu valoarea PMA.</p> <p><u>Cardurile pentru călătorii</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Cardul de credit pentru călătorii al băncii este structurat ca un card de credit, iar banca a stabilit politici și proceduri care să trateze aprobarea unei tranzacții la punctul de vânzare. Natura pe termen scurt a cardului oferă conducerii posibilitatea de a revizui estimarea periodic și de a-i furniza auditorului opțiunea de a obține probe de la evenimente care au loc până la data raportului auditorului. <p><i>[Notă: Acest exemplu ilustrativ se concentrează asupra considerentelor privind baza de aplicare sau modelare a dispozițiilor din IFRS 9. Nu acoperă toate considerentele menționate în coloana alăturată, deși auditorul le-ar putea lua în considerare atunci când identifică și evaluează riscurile de denaturare semnificativă.]</i></p> <p>Având în vedere circumstanțele de mai sus, auditorul a realizat o evaluare detaliată a riscului inerent pentru ambele portofolii și a remarcat următoarele caracteristici:</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>(a) Informațiile privind creditul necesare pentru fiecare card de credit au indicat următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cardul pentru călătorii: Retrageri individuale. • Cardul obișnuit: Limită internă. <p>Deoarece acest lucru este aplicabil pentru fiecare card de credit, având în vedere mărimea portofoliului, acest considerent indică volumele mari de tranzacții și date despre credit aferente care sunt implicate în calculul ECL pentru portofoliul de carduri de credit.</p> <p>(b) După evaluarea excepției din IFRS 9.5.5.20, conform punctului 13 litera (b) de mai sus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cardul pentru călătorii: Nu se aplică excepții. • Cardul obișnuit: Se aplică excepții. <p>Acest lucru afectează evaluarea duratei de viață preconizate a produselor și în consecință incertitudinea aferentă calculării EAD.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>(c) După evaluarea riscurilor inerente ale modelului PD, care sunt aplicabile ambelor portofolii de carduri de credit:</p> <p>Modelele PD depind de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Durata de viață estimată a activului financiar; • Estimarea numărului de clienți care devin debitori și în cele din urmă rău-platnici; și • Volume mari de date. <p>Aceste caracteristici măresc incertitudinea estimării și subiectivitatea aferente selecției și aplicării metodei PD pentru determinarea valorii ECL.</p> <p>(d) În urma evaluării riscurilor inerente ale modelului LGD, care sunt aplicabile ambelor portofolii de carduri de credit:</p> <p>Modelele LGD depind de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Natura nesecurizată a estimărilor care afectează produsul; • Analiza tratamentului de faliment; și • Volume mari de date.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>Aceste caracteristici măresc incertitudinea estimării și subiectivitatea aferente selecției și aplicării metodei LGD pentru a determina valoarea ECL.</p> <p>(e) În urma evaluării riscurilor inerente ale modelului EAD, care sunt aplicabile ambelor portofolii de carduri de credit:</p> <p>Modelele EAD depind de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Durata de viață estimată a activului financiar; • Limitele de credit contractuale; și • Retrageri. <p>Aceste caracteristici măresc incertitudinea estimării și subiectivitatea aferente selecției și aplicării metodei EAD pentru a determina valoarea ECL.</p> <p>(f) A fost dificil pentru ambele portofolii să prezică viitoarele retrageri, acțiuni de gestionare a riscului de credit și rambursări, deoarece nu există o amortizare fixată prin contract. Aceste caracteristici sporesc incertitudinea estimării și subiectivitatea aferente selecției și aplicării datelor și ipotezelor pentru a determina valoarea ECL.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>Pe baza celor menționate mai sus (și având în vedere celelalte considerente care nu au fost detaliate mai sus, precum și impactul acestora asupra factorilor de risc inerent), auditorul a evaluat că riscul inerent de denaturare semnificativă al evaluării estimării ECL pentru cardurile de credit obișnuite este mare, iar pentru cardurile de credit pentru călătorii este mic.</p> <p>Pe baza evaluării de către auditor a elaborării și implementării controalelor, în cadrul componentei activităților de control (punctul 13 litera (i)), auditorul a evaluat riscul de control ca fiind mic, luând în considerare recurgerea planificată la funcționarea eficientă a controalelor care au răspuns riscului inerent evaluat. Evaluarea a fost realizată pe măsură ce controalele entității erau preconizate să trateze riscurile de denaturare rezultate din estimarea ECL la nivelul aserțiunii de evaluare.</p> <p>Auditorul a stabilit că o abordare de testare a modului în care conducerea a realizat estimarea contabilă a fost adecvată (a se vedea „Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturare semnificativă” de mai jos).</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
<p>17. Auditorul trebuie să determine dacă oricare dintre riscurile de denaturare semnificativă identificate și evaluate în conformitate cu punctul 16 este, conform raționamentului auditorului, un risc semnificativ.¹¹ Dacă auditorul a determinat că există un risc semnificativ, acesta trebuie să înțeleagă controalele entității, inclusiv activitățile de control, relevante pentru acel risc.¹² (A se vedea punctul A80)</p>	<p>Atunci când identifică și evaluează riscurile de denaturare semnificativă, auditorul analizează în ce moment al procesului de estimare apar riscurile de denaturare semnificativă și ce nivel de risc inerent are fiecare, informat de considerentele auditorului privind factorii de risc inerent.</p> <p>De exemplu, este posibil ca relațiile dintre ipotezele de bază din estimările ECL să nu fie liniare – utilizarea cardului de credit poate crește în perioade de recesiune ușoară, dar poate scădea în perioade de recesiune gravă, în timp ce este posibil ca un card de credit cu plată pe termen scurt (charge card) să genereze un ECL mai scăzut în majoritatea scenariilor economice (deoarece clientul nu îl poate utiliza ca un produs de împrumut). Totuși, scenariile economice grave pot reproduce situații mai grave de nerambursare pentru un card de credit cu plată pe termen scurt deoarece produsul nu îi oferă clientului capacitatea de a rambursa banii în rate.</p> <p>În plus, în cazurile în care ipotezele sunt foarte raționale, acestea pot fi susceptibile de risc</p>	<p>Ținând cont de evaluarea riscului inerent pentru portofoliile de carduri de credit, care a evaluat măsura în care estimarea ECL a făcut obiectul incertitudinii, complexității și subiectivității și al altor factori de risc inerent sau a fost afectată de aceștia, auditorul a stabilit că a existat un risc important de denaturare semnificativă a evaluării pentru cardurile obișnuite din următoarele motive:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generarea de EAD-uri incorecte de către modele. Aceste modele pot fi neadecvate dacă modelele EAD nu prezic în mod precis expunerile de nerambursare în timp și nu vor mai fi în linie cu acțiunile de gestionare a riscului intern sau experiența mai largă în industrie. Modelele EAD sunt mai complexe, din cauza impactului pe care comportamentul clientului îl are asupra soldurilor reînnoibile automat, și mai subiective, din cauza schimbării acțiunilor cu privire la gestionarea riscului băncii în legătură cu limitele neutilizate.

¹¹ ISA 315 (revizuit), punctul 27

¹² ISA 315 (revizuit), punctul 29

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p>subiectivismului conducerii, iar dacă au intenția de a induce în eroare, pot genera riscuri de fraudă. Dacă este identificat un risc de denaturare semnificativă cauzat de fraudă, acesta este un risc semnificativ.</p> <p>Auditorul ia în considerare informațiile disponibile, inclusiv, dar nu numai, tendințele de pierderi la nivelul industriei și testele de stres periodice ale serviciilor financiare, pentru a se informa despre factorii stimulanți și importanța factorilor de risc inerent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Un risc cauzat de fraudă în evaluarea cardurilor obișnuite ECL, având în vedere raționamentul conducerii legat de selecția scenariilor, probabilitățile de scenarii asociate și variabilele economice semnificative care influențează scenariile, precum și ponderările aferente în portofoliul de carduri de credit obișnuite. Din cauza nevoii de raționament în selectarea scenariilor și a subiectivității care apare în acest proces, estimarea este susceptibilă de subiectivismul conducerii. Există riscul ca persoanele din conducere să exercite subiectivismul intenționat pentru a face selecții neadecvate cu scopul de a obține rezultatul dorit, care generează o denaturare semnificativă. Din cauza naturii de scurtă durată a cardului de credit pentru călătorii (de exemplu, deținătorul cardului trebuie să ramburseze integral soldul la fiecare dată scadentă lunară), s-a stabilit că exista un risc mai mic de susceptibilitate de subiectivism al conducerii în legătură cu acest produs.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>Având în vedere riscul semnificativ, auditorul a stabilit că controalele din procesul de depreciere au fost relevante pentru audit și a înțeles modelul de proiectare al acestora și măsura în care au fost implementate, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Validarea modelului EAD pentru cardurile obișnuite, inclusiv evaluarea ipotezelor conducerii efectuate de modelul independent de validare; • Controlul de verificare postimplementare aferent implementării adecvate a teoriei modelatoare pentru modelul EAD de carduri obișnuite în instrumentul IT de calcul al ECL; • Monitorizarea performanței modelului obișnuit (testarea ex-post) pentru evaluarea performanței continue a modelelor pe baza celor mai recente experiențe de nerambursare; și • Controlul asupra caracterului rezonabil al prognozelor macroeconomice, elaborarea și selecția scenariilor, precum și stabilirea ponderării asociate.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturare semnificativă		
<p><i>Testarea modului în care conducerea a realizat estimarea contabilă</i></p> <p>22. Atunci când testează modul în care conducerea a realizat estimarea contabilă, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să includă proceduri, proiectate și efectuate în conformitate cu punctele 23-26, pentru obținerea de suficiente probe de audit adecvate privind riscurile de denaturare semnificativă legate de: (A se vedea punctul A94)</p> <p>(a) Selectarea și aplicarea metodelor, ipotezelor semnificative și datelor utilizate de conducere în realizarea estimării contabile; și</p> <p>(b) Modul în care conducerea a selectat estimarea punctuală și a elaborat prezentările de informații aferente legate de incertitudinea estimării.</p>	<p>Este posibil ca estimarea ECL să fie influențată de metodele, ipotezele și datele utilizate de conducere și de raționamentele făcute în selecția și aplicarea lor.</p> <p>Atunci când dezvoltă o strategie de audit, auditorul înțelege procesul conducerii, utilizarea experților conducerii și a controalelor interne aferente pentru a identifica riscurile evaluate de denaturare semnificativă aferente estimării ECL și pentru a răspunde acestora.</p> <p>Atunci când adoptă o abordare pentru testarea modului în care conducerea a realizat estimarea, este important ca auditorul să confrunte raționamentul de selectare a unei metode într-un stadiu timpuriu al procesului de auditare a ECL, deoarece estimarea impactului abordărilor modelatoare alternative poate fi imposibilă.</p> <p>Aspectele specifice sunt menționate în aplicarea punctelor 23-26 din ISA 540 (revizuit), de mai jos.</p>	<p>Din cauza numărului mare de carduri de credit, care sunt similare și nu sunt semnificative în mod individual, dar și din cauza faptului că IFRS 9 specifică în general cum se preconizează că persoanele din conducere vor realiza estimarea, echipa misiunii de audit a elaborat o abordare de audit care testează modul în care conducerea a realizat estimarea contabilă.</p> <p>A se vedea răspunsurile la ISA 540 (revizuit), punctele 23-26 de mai jos, care includ modul în care auditorul a confruntat raționamentele conducerii.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
<p>Metode</p> <p>23. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la metode, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p> <p>(a) Măsura în care metoda selectată este adecvată în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de metoda utilizată în perioadele anterioare sunt adecvate; (A se vedea punctele A95, A97)</p> <p>(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea metodei indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)</p> <p>(c) Măsura în care calculele sunt aplicate în conformitate cu metoda și sunt precise din punct de vedere matematic;</p> <p>(d) Atunci când aplicarea de către conducere a metodei implică o modelare complexă, măsura în care raționamentele au fost aplicate consecvent și măsura în care,</p>	<p>Auditorul va evalua dacă metoda/modelul (modelele) estimează în mod adecvat componentele respective ale ECL.</p> <p>În mod obișnuit, auditorul poate utiliza un amestec de teste de control și teste de detaliu reale pentru auditul metodelor utilizate în estimarea ECL. Abordarea băncii privind selectarea metodei/modelului (modelelor) și raționamentele sunt adesea acoperite de un cadru general de guvernanta a modelului ECL cu activități de control interconectate (de exemplu, procesele independente de validare a modelului pot lua în considerare atât caracterul adecvat al selecției modelului, cât și caracterul rezonabil al raționamentelor aplicate). În consecință, poate fi nevoie ca dispozițiile individuale de la punctul 23 literele (a)-(e) să fie, de asemenea, clasificate și înțelese în contextul acestui cadru general și al preciziei cu care el operează.</p> <p>Auditorul trebuie să exercite scepticismul profesional în următoarele situații (potențiala acoperire a dispozițiilor de la punctul 23 literele (a)-(e) în paranteze):</p> <ul style="list-style-type: none"> Evaluarea proiectării și eficienței modelului ECL de guvernanta, inclusiv: politicile și guvernanta privind proiectarea, elaborarea și validarea modelului; revizuirea continuă 	<p>La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, având în vedere metodele, auditorul a stabilit popularea metodelor utilizate pentru a calcula ECL pentru portofoliile de carduri de credit, cu sprijinul specialistului în modelare al auditorului.</p> <p>Au fost identificate numeroase metode/modele și s-a efectuat un exercițiu de explorare, luând în considerare riscul inherent, pragul de semnificație și procedurile de evaluare a riscului deja efectuate pentru fiecare metodă/model și aplicând scepticismul profesional.</p> <p>Auditorul a obținut probe cu privire la controalele conducerii în cadrul său general de guvernanta a modelului, inclusiv testarea și revizuirea gradului de adecvare și acuratețe al metodelor și modelelor selectate, și nu a identificat probleme.</p> <p>Odată ce auditorul a stabilit metodele/modelele ce urmează a fi testate, acesta a realizat următoarele etape pentru fiecare metodă/model:</p> <ul style="list-style-type: none"> Auditorul a evaluat metodele/modelele conducerii și a ajuns la concluzia că au fost adecvate pentru determinarea ECL, în conformitate cu dispozițiile din cadrul de raportare financiară aplicabil.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
<p>atunci când este aplicabil: (A se vedea punctele A98-A100)</p> <p>(i) Proiectarea modelului îndeplinește obiectivul de evaluare al cadrului de raportare financiară aplicabil, este adecvată în circumstanțele date și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de modelul utilizat în perioada anterioară sunt adecvate în circumstanțele date; și</p> <p>(ii) Ajustările produsului modelului sunt consecvente cu obiectivul de evaluare al cadrului de raportare financiară aplicabil și sunt adecvate în circumstanțele date; și</p> <p>(e) Măsura în care integritatea ipotezelor semnificative și a datelor a fost menținută pe parcursul aplicării metodei. (A se vedea punctul A101)</p>	<p>a modelului; și ajustările și suprapunerile modelului (punctul 23 literele (a)-(e)).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea și confruntarea abordării tehnice și de modelare a conducerii în raport cu estimările ECL (punctul 23 literele (a) și (d)). • Evaluarea modului în care conducerea a luat în considerare abordări și raționamente alternative pentru determinarea măsurii în care abordarea este obiectivă (punctul 23 literele (a), (b) și (d)). • Evaluarea măsurii în care politicile contabile au fost aplicate adecvat și consecvent de către diferite funcții operaționale din bancă implicate în determinarea estimării ECL, și de la o perioadă contabilă la următoarea (punctul 23 literele (a), (c), (d), și (e)). <p>Testele de detaliu de fond s-ar putea concentra asupra reefectuării anumitor elemente din codul/logica modelului și pe compararea elementelor din rezultatele modelului cu surse de informații alternative (de exemplu, compararea LGD-ului modelat cu experiența vânzărilor prin îndatorare recente ale împrumuturilor nonperformante). Auditorul poate fi nevoit să apeleze la alți profesioniști care au cunoștințe specializate pentru a asista la aceste evaluări.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Auditorul a luat în considerare și nu a identificat alte alternative practice la metoda conducerii și a evaluat, dar nu a găsit indicii ale subiectivismului conducerii în procesul de selecție. • Au fost concepute și efectuate proceduri de fond care au furnizat probe conform cărora calculele aplicate în cadrul metodei au fost corecte din punct de vedere matematic. • Procedurile de fond au fost elaborate și realizate cu sprijin din partea specialiștilor în modelare ai auditorului care au furnizat probe conform cărora raționamentele au fost aplicate consecvent și au atins obiectivele de evaluare din IFRS 9, luând în considerare suprapunerile. • Au fost concepute și efectuate proceduri de fond care au furnizat probe conform cărora integritatea ipotezelor conducerii și a datelor utilizate au fost păstrate în aplicarea metodei. <p>Un exemplu al uneia dintre metodele pe care auditorul le-a testat este evidențiat mai jos:</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>Pentru cardurile obișnuite, acelea care oferă o limită de credit pentru retrageri și o opțiune de rambursare minimă, metoda de determinare a duratei de viață comportamentale a fost un domeniu-cheie de raționament în calcularea ECL.</p> <p>Procedurile care au fost realizate când s-a luat în considerare caracterul adecvat al metodei duratei de viață comportamentale a conducerii au inclus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testarea proiectului și a eficacității cu care funcționează controalele privind determinarea duratei de viață a cardurilor, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> o Aplicarea adecvată a excepției de la punctul 5.5.20 din IFRS 9; o Soliditatea conceptuală a metodologiei utilizate și a ipotezelor aplicate; o Exhaustivitatea, acuratețea și relevanța datelor utilizate pentru a determina durata de viață a cardului de credit; o Implementarea adecvată a ipotezelor privind durata de viață în calculele ECL; și

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<ul style="list-style-type: none"> o Caracterul adecvat al ECL (inclusiv ipoteza privind durata de viață) realizat de comitetul pentru provizioane. • Efectuarea de teste de detaliu de fond care să includă evaluarea: <ul style="list-style-type: none"> o Caracterului rezonabil al metodologiei conducerii pentru determinarea duratei de viață prin compararea cu duratele de viață actuale observate la cardurile de credit; și o Exhaustivității, acurateței și relevanței datelor utilizate pentru a determina durata de viață a cardului de credit. • Evaluarea parametrilor-cheie și a ipotezelor semnificative pentru a determina dacă au existat dovezi privind subiectivismul conducerii.
<p>Ipoteze semnificative</p> <p>24. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la ipotezele semnificative, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p>	<p>Auditorul va încerca să înțeleagă, să evalueze și să confrunte acele ipoteze pe care conducerea le consideră semnificative (dar și pe cele de la care auditorul s-ar aștepta să fie importante) în estimarea provizioanelor ECL conform dispozițiilor din IFRS 9.</p>	<p>Auditorul a obținut de la conducere o listă cu ipotezele pe care conducerea le-a considerat semnificative și nesemnificative. Auditorul a realizat proceduri de fond și a implicat un specialist în modelare în evaluarea listelor pentru a evalua acuratețea și exhaustivitatea informațiilor listate.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
<p>(a) Măsura în care ipotezele semnificative sunt adecvate în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de perioadele anterioare sunt adecvate; (A se vedea punctele A95, A102-A103)</p> <p>(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea ipotezelor semnificative indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)</p> <p>(c) Măsura în care ipotezele semnificative sunt consecvente între ele și cu cele utilizate în alte estimări contabile sau cu ipoteze conexe utilizate în alte sfere ale activității entității, pe baza cunoștințelor auditorului obținute în decursul auditului; și (A se vedea punctul A104)</p> <p>(d) Acolo unde este cazul, măsura în care conducerea are intenția de a întreprinde anumite acțiuni și are capacitatea de a face acest lucru. (A se vedea punctul A105)</p>	<p>De obicei, acest proces va implica determinarea caracterului adecvat al evaluării conducerii privind acele ipoteze pe care le-a clasificat drept semnificative și baza pe care s-a ajuns la această concluzie. În plus, auditorul ia, de regulă, în considerare ipotezele pe care conducerea le-a clasificat ca nefiind semnificative și pe ce bază s-a ajuns la acea concluzie.</p> <p>Atunci când stabilește ECL prin aplicarea procesului complex de modelare, metodologia aplicată și utilizarea ipotezelor semnificative se pot interconecta. De exemplu, probabilitatea de nerambursare a unui card de credit poate fi estimată utilizând date de la carduri de credit similare de pe o perioadă de zece ani – perioada de timp utilizată (zece ani) și segmentarea registrului cardurilor de credit (pentru a determina cardurile care sunt similare) au aspect atât de metodologii, cât și de ipoteze.</p> <p>Așa cum este menționat mai sus, abordarea băncii privind ipotezele metodei/modelului (modelelor) este adesea acoperită de un cadru general de guvernanță a modelului ECL cu procese și activități de control interconectate.</p> <p>Auditorul va încerca să înțeleagă procesul și controalele operate de conducere conform</p>	<p>Auditorul a constatat ipoteze semnificative și a realizat proceduri de audit subsecvente care au tratat chestiunile menționate la punctul 24 literele (a)-(d).</p> <p>Auditorul a stabilit că:</p> <p>(a) Nu au existat schimbări față de perioada anterioară și, în acest caz, istoria privind nerambursarea este un factor predictiv al viitoarelor probabilități de nerambursare a cardurilor de credit și în consecință este adecvată în contextul IFRS 9.</p> <p>(b) Auditorul nu a identificat indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii aferent raționamentelor aplicate în selectarea ipotezelor semnificative.</p> <p>(c) Auditorul a confirmat că zece ani de date erau consecvenți în întregul portofoliu de carduri de credit, în cazurile în care datele au fost disponibile. Situațiile în care conducerea a stabilit ipoteze pentru a trata insuficiența sau deficiența de date, auditorul a evaluat și gradul de adecvare al ipotezelor făcute.</p> <p>(d) Auditorul a stabilit ca punctul 24 litera (d) să nu fie aplicabil în circumstanțele date.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p>cadrlui general de governanță a modelului ECL (punctul 13 litera (i)) și să dezvolte o strategie de audit pentru a răspunde ambelor metodologii aplicate de conducere (punctele 19 și 22). Poate fi nevoie ca dispozițiile individuale de la punctul 24 literele (a) și (d) să fie, de asemenea, introduse în aceste procese și controale.</p> <p>Auditorul va trebui, de asemenea, să înțeleagă și să evalueze controalele interne relevante privind selectarea ipotezelor semnificative, precum acelea care tratează caracterul rezonabil al ipotezelor semnificative, un posibil subiectivism al conducerii în raționamentele privind selectarea ipotezelor și consecvența între ipoteze (unele cu altele) și cu ipotezele utilizate pentru realizarea altor estimări.</p>	
<p>Date</p> <p>25. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la date, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p> <p>(a) Măsura în care datele sunt adecvate în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările</p>	<p>Intrările modelului ECL pot consta în volume mari de date, care au la bază fluxuri de interfață de date adesea complexe prin sistemele și aplicațiile bancare.</p> <p>IFRS 9.5.5.17 prevede ca estimările ECL să se bazeze pe <i>informații justificate și rezonabile care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate</i>. În consecință, auditorul va lua în considerare măsura în care ipotezele se bazează</p>	<p>Având în vedere natura tranzacțională ridicată a portofoliului de carduri de credit al băncii, au existat o multitudine de date pe care auditorul a trebuit să le ia în considerare pentru ipotezele și analiza privind modelarea (de la birouri de credit la alți furnizori de date).</p> <p>Auditorul a acordat o atenție deosebită măsurii în care datele relevante au fost omise atunci când au fost disponibile informații justificative și rezonabile, fără costuri sau eforturi nejustificate. Acest lucru a</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
<p>față de perioadele anterioare sunt adecvate (A se vedea punctele A95, A106);</p> <p>(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea datelor indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)</p> <p>(c) Măsura în care datele sunt relevante și credibile în circumstanțele date; și (A se vedea punctul A107)</p> <p>(d) Măsura în care datele au fost înțelese sau interpretate în mod adecvat de către conducere, inclusiv în ceea ce privește termenele contractuale. (A se vedea punctul A108)</p>	<p>pe informații disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate.</p> <p>Exemplele de date utilizate pentru a elabora și ulterior a opera modelul includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datele actuale ale clienților aplicate în calculul ECL la data de raportare; • Date comportamentale istorice; • Date macroeconomice; • Date financiare; • Date cu privire la credite; și • Prezentările de informații privind datele, printre altele. <p>Aceste date pot fi din perioada de raportare actuală sau din perioade istorice sau pot avea chiar caracter previzional.</p> <p>În plus, datele utilizate pot fi grupate în două tipuri de date:</p> <p>(a) Date care ajung direct în estimare.</p> <p>(b) Date utilizate pentru a formula o ipoteză.</p> <p>Poate fi necesară o evaluare pentru a determina care dintre numeroasele fluxuri de date și care câmpuri de date specifice sunt factori-cheie</p>	<p>inclus înțelegerea măsurii în care datele sunt disponibile în sistemele de gestionare a riscului, de tarifare sau raportare statutară.</p> <p>Având în vedere volumele mari de tranzacții asociate cu portofoliile de carduri de credit, s-a înregistrat un volum mai mare de intrări de date în calculul ECL.</p> <p>Auditorul, cu sprijin din partea profesionistului auditorului care are cunoștințe specializate, a realizat analize de sensibilitate și analize de modelare statistică (de exemplu, coeficienți de predictibilitate) pentru identificarea datelor esențiale aplicate în calculul ECL.</p> <p>În cazul portofoliilor de carduri de credit, elementele de date esențiale identificate au inclus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datele cardurilor de credit (emisiune, limită și solduri). • Subscrieri de credit / scoruri de birou. • Punctaje comportamentale. • Șabloane de utilizare a limitelor de credit. • Date privind plățile. • Impactul strategiilor băncii privind atenuarea riscului de credit.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p>pentru ECL și sunt, în consecință, esențiale pentru calculul ECL.</p> <p>În mod obișnuit, evaluarea oferă informații cu privire la scopul conducerii și generează procese și controale robuste pentru a se asigura că aceste elemente mai critice privind datele sunt complete și adecvate. Atunci când testează modul în care conducerea a realizat estimarea, auditorul va verifica adesea modul în care funcționează aceste controale (pe baza evaluării riscului de control realizate de auditor).</p> <p>Este posibil ca datele istorice utilizate pentru a calibra parametrii modelului să nu fi făcut obiectul unor controale proporționale cu raportarea financiară anterioară. Limitările datelor istorice pot avea ca rezultat simplificări ale modelării, de exemplu, un nivel mai ridicat de agregare, sau o segmentare redusă a modelului, privind modelarea anumitor portofolii sau împrumuturi. Auditorul utilizează raționamentul pentru determinarea măsurii în care abordarea adoptată de bancă este rezonabilă și justificată și ia în considerare măsura în care subiectivismul a fost introdus în estimările ECL din cauza limitărilor datelor istorice.</p> <p>În plus, adesea este nevoie de date istorice pe termen lung pentru a determina corelația dintre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind neplata. • Date privind amânarea plății. • Date privind rata de șomaj / ocuparea forței de muncă. <p>Odată ce auditorul a stabilit o populație de elemente esențiale, auditorul a realizat proceduri de audit subsecvente care au tratat chestiunile menționate la punctul 25 literele (a)-(d) întocmai.</p> <p>Auditorul a stabilit că:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Datele au fost adecvate în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil; (b) Raționamentele făcute pentru selectarea datelor nu au indicat un posibil subiectivism al conducerii; (c) Datele au fost relevante și credibile în circumstanțele date; și (d) Datele au fost înțelese sau interpretate în mod adecvat de către conducere, inclusiv în ceea ce privește termenele contractuale.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
	<p>variabilele economice și nerambursările cardurilor de credit ale unei bănci. Stabilirea exhaustivității și acurateței unei serii cronologice de nerambursări ale cardului de credit poate fi dificilă.</p> <p>Testările de fond ale elementelor-cheie privind datele care influențează ECL cuprind adesea validarea informațiilor în intrările modelului către probele justificative adecvate de bază și apoi eșantionarea caracteristicilor de fond ale acestor elemente critice privind datele pentru a testa dacă au fost introduse corect în model.</p> <p>În plus, procedurile analitice privind datele pot fi folositoare pentru auditor atunci când acesta evaluează riscul și starea critică a elementelor privind datele, iar aceste proceduri pot fi, de asemenea, folositoare pentru identificarea valorilor atipice (de exemplu, carduri de credit cu solduri foarte mari sau date de emisiune anterioare vieții comportamentale specificate) sau altor anomalii care pot indica faptul că auditorul trebuie să diversifice natura, plasarea în timp și amploarea procedurilor.</p> <p>Auditorul poate fi nevoit să apeleze la alți profesioniști care au cunoștințe specializate pentru a asista la aceste evaluări.</p>	

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
Evaluarea generală pe baza procedurilor de audit efectuate		
<p>Stabilirea măsurii în care estimările contabile sunt rezonabile sau denaturate</p> <p>35. Auditorul trebuie să stabilească dacă estimările contabile și prezentările de informații aferente sunt rezonabile în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil sau sunt denaturate. ISA 450¹³ oferă îndrumări cu privire la modalitatea în care auditorul poate diferenția denaturările (fie ele efective, de raționament sau de extrapolare) în scopul evaluării de către auditor a efectului denaturărilor necorectate asupra situațiilor financiare. (A se vedea punctele A12-A13, A139-A144)</p>	<p>În timp ce auditorul efectuează proceduri de audit detaliate pentru a verifica modul în care conducerea a realizat estimarea ECL a băncii, acesta realizează și proceduri de tip stand-back pentru a lua în considerare estimarea ECL ca un întreg și în contextul mai amplu al situațiilor financiare, atât pentru caracterul rezonabil, cât și pentru subiectivismul conducerii.</p> <p>Procedurile pot presupune luarea în considerare a consecvenței direcționale a modificărilor ECL în timp, având în vedere modificările portofoliilor de carduri de credit și ale mediului macroeconomic, analizând informațiile și opiniile normative ale colegilor de breaslă, și evaluarea măsurii în care raționamentele băncii în raport cu estimarea ECL sunt la începutul și la finele acesteia conform raționamentului profesional al auditorului.</p>	<p>Pentru estimarea ECL, auditorul a realizat următoarele proceduri de tip stand-back asupra portofoliilor de carduri de credit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A realizat proceduri analitice atât la nivelul cardurilor pentru călătorii, cât și la nivelul celor obișnuite pentru evaluarea măsurii în care ECL-ul total este consecvent cu înțelegerea de către auditor a entității, folosind comparații / puncte de referință, care au inclus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Modificări în comparație cu ECL din anul anterior; ○ Rată de acoperire comparată cu anul anterior; și ○ Estimarea ECL raportată în declarațiile obligatorii; • A comparat rata de actualizare aplicată cu coeficienții istorici privind veniturile reale din dobândă în raport cu soldurile restante medii; • A evaluat proiecțiile modelelor în diferite scenarii economice, comparând pierderile

¹³ ISA 450, punctul A6

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>trimestriale prevăzute în acele scenarii variate cu experiența istorică, luând în considerare:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Magnitudinea ratelor de pierdere (istorice versus proiectate); o Gravitatea scenariului ECL-urilor în comparație cu perioadele istorice de recesiune (de la maximum la minimum); și o Clasamentul sau ordinea proiecțiilor privind pierderile în scenarii diferite (scenariu pesimist versus scenarii de bază privind pierderile); <ul style="list-style-type: none"> • A comparat KPI aferenți ECL-ului entității cu omologii adecvați (de exemplu, coeficientul ECL privind soldul brut de împrumuturi, procentul relativ al expunerilor în cele 3 etape, modificările de la an la an privind ECL și ratele de acoperire); și • A evaluat probele de audit identificate care ar putea contrazice estimarea de către conducere a ECL (de exemplu, pe baza cunoștințelor mai solide privind operațiunile entității, calitatea creditului instrumentelor

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ⁵	Considerente relevante ⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ⁷
		<p>sale financiare și mediul economic actual al acesteia).</p> <p>Auditorul a ajuns la concluzia că estimarea ECL pentru portofoliile de carduri de credit și prezentările aferente au fost rezonabile în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil.</p>

Exemplul 2 – Aplicarea aspectelor selectate din ISA 540 (revizuit) la IFRS 9 Depreciere (ECL) – Creșteri importante în riscul de credit (SICR)

Context

Banca auditată își gestionează împrumuturile într-un model de afaceri de tipul „deținute în vederea colectării” și, conform IFRS 9, evaluează împrumuturile la data de raportare în baza unui cost amortizat, ajustat pentru un provizion de depreciere. Provizionul de depreciere este evaluat pe baza ECL. Pentru a estima ECL-ul portofoliului de împrumuturi, banca a stabilit un proces intern bine controlat pentru a modela și valida estimarea sa a ECL. Modelele sunt bazate pe o abordare de tipul „probabilitate de nerambursare / pierdere din cauza nerambursării”, după cum urmează:

$$ECL = (PD \times EAD \times LGD)_{ES}$$

Unde:

- PD = Probabilitate de nerambursare (12 luni sau pe viață, după caz)
- EAD = Expunere la nerambursare
- LGD = Pierdere având în vedere nerambursarea
- ES = ECL este estimat în contextul unui scenariu economic viitor stabilit de conducere

ECL este evaluat folosind elemente-cheie, unul dintre care este măsura în care un împrumut dat – sau un portofoliu de împrumuturi – a suportat un SICR. Conform IFRS 9, deprecierea se bazează inițial pe o pierdere din creditare preconizată pe 12 luni („etapa 1”), cu excepția cazului în care împrumutul a suportat un SICR sau este achiziționat ori provine din depreciere de credit, situație în care deprecierea se bazează pe o pierdere din creditare preconizată pe viață („etapa 2” sau „etapa 3”, după caz). Evaluarea băncii cu privire la măsura în care un împrumut sau un portofoliu de împrumuturi a suportat un SICR se bazează pe indicatori cu caracter previzional și există o ipoteză relativă conform căreia aceștia vor fi mutați în etapa 2 nu mai târziu de 30 de zile de la data scadență. Evaluarea băncii cu privire la SICR este determinată de ratingul de credit al împrumutului și, de asemenea, ia în considerare o combinație de alte informații care sunt specifice debitorilor persoane fizice, precum informații legate de macroeconomie, de sectorul comercial al debitorului, de zona geografică (în măsura în care astfel de informații nu au fost reflectate deja în procesul de rating) și alte măsuri consecvente cu practicile băncii de gestionare a riscului. Măsura în care a existat un SICR se bazează pe modificarea probabilității unei neplăți, nu pe o modificare în pierderea finală preconizată.

Banca are un portofoliu de împrumuturi comerciale acordate companiilor producătoare dintr-o singură țară. Împrumuturile din acest portofoliu au un termen con-tractual de cinci ani și termene de plată care impun debitorilor să facă trimestrial plăți doar cu dobândă și să ramburseze la scadență. Banca folosește procesul său intern de revizuire a creditelor pentru a elabora un „scor de credit” pentru toate împrumuturile. Apoi, banca introduce scorul de credit într-un model cantitativ care utilizează multiple scenarii economice ponderate prin probabilități pentru a elabora pentru fiecare împrumut un PD atât pe 12 luni, cât și pe viață.

Pentru a evalua dacă a apărut un SICR, banca efectuează următoarea analiză:

- Compară probabilitatea implicită pe viață elaborată în prezent cu așteptările băncii privind probabilitatea implicită pe viață actuală elaborată la recunoașterea inițială a împrumutului. Dacă diferența dintre PD-ul preconizat inițial la punctul actual în împrumut și PD-ul pe viață real de la data de raportare este peste un anumit prag de semnificație specificat stabilit de bancă, atunci se consideră că a apărut un SICR;
- la în considerare alți indicatori de avertizare timpurie, precum măsura în care împrumutul a fost atribuit unei liste de monitorizare și altor practici de gestionare a riscului de credit;
- În procesul băncii de revizuire a creditului nu au fost surprinși factori macroeconomici și evenimente idiosincratice (precum factori specifici unui sector politic sau comercial, modificări ale reglementărilor fiscale, modificări ale acordurilor comerciale naționale, întreruperi tehnologice etc.); și
- Utilizează un blocaj cantitativ pentru a se asigura că toate împrumuturile care au peste 30 de zile sau mai mult de la data scadentă sunt în etapa 2.

Aplicarea ISA 540 (revizuit)

Tabelul de mai jos oferă exemple ilustrative privind înțelegerea de către auditor și abordarea care ar putea fi utilizată în legătură cu dispozițiile selectate din ISA 540 (revizuit). Exemplul nu tratează toate dispozițiile din standard. În plus, alte evenimente, condiții sau alți factori pot avea relevanță în circumstanțele specifice ale unei misiuni, fiind necesară, de asemenea, luarea în considerare a acestora.

Auditorul a determinat un risc important de denaturare semnificativă a evaluării estimării ECL.¹⁴

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
Proceduri de evaluare a riscului și activități conexe		
<p>13. Atunci când obține o înțelegere a entității și a mediului său, inclusiv a controlului intern al entității, așa cum prevede ISA 315 (revizuit)¹⁸, auditorul trebuie să obțină o înțelegere a aspectelor următoare legate de estimările contabile ale entității. Procedurile auditorului pentru obținerea înțelegerii trebuie efectuate în măsura necesară pentru a furniza o bază adecvată pentru identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă la nivelul situațiilor financiare și al aserțiunilor. (A se vedea punctele A19-A22)</p>	<p>Împrumuturile comerciale acordate companiilor producătoare sunt afectate atât de riscurile idiosincratice legate de debitori (precum industria și zona geografică în care activează debitorul), cât și de riscurile macroeconomice care pot avea un impact extins asupra portofoliului.</p> <p>În plus, practicile băncii de gestionare a riscului de credit privind activitatea de împrumut comercial sunt supuse unui control obligatoriu.</p>	<p>Auditorul a intervievat conducerea și a obținut de la aceasta probe, a accesat informații disponibile de la organismele de reglementare ale băncii și a stabilit că banca auditată emite un tip de împrumut producătorilor – împrumuturi pe 5 ani cu termene de plată care prevăd ca debitorii să facă trimestrial plăți doar cu dobândă și să ramburseze suma la data scadentă. Totuși, prețul oferit debitorilor este influențat de evaluarea băncii privind riscul de credit al debitorului, având în vedere factori precum:</p>

¹⁴ Acest lucru este prezentat mai pe larg în tabelul de mai jos.

¹⁵ A se consulta materialul relevant privind aplicarea.

¹⁶ Acestea vizează furnizarea unui context pentru a sprijini înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta – nu se intenționează ca acestea să fie exhaustive.

¹⁷ Acestea au scopul de a ilustra rezultate posibile pentru acest exemplu – ele nu ilustrează toate rezultatele posibile.

¹⁸ ISA 315 (revizuit), punctele 3, 5-6, 9, 11-12, 15-17 și 20-21

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
<p><i>Entitatea și mediul său</i></p> <p>(a) Tranzacțiile și alte evenimente și condiții ale entității care pot avea ca rezultat necesitatea recunoașterii sau prezentării în situațiile financiare a estimărilor contabile sau modificarea estimărilor contabile recunoscute sau prezentate în situațiile financiare. (A se vedea punctul A23)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Produsele debitorului din industria producătoare • Baza de clienți a debitorului • Zona geografică a debitorului • Nivelul actual de îndatorare aferent atât activelor, cât și marjei brute ale debitorului <p>Auditorul înțelege că împrumuturile conțin provizioane contractuale tradiționale privind datoriile.</p>
<p>(b) Dispozițiile cadrului de raportare financiară aplicabil în legătură cu estimările contabile (inclusiv criteriile de recunoaștere, bazele de evaluare și dispozițiile de prezentare și descriere aferente); și modul în care acestea se aplică în contextul naturii și circumstanțelor entității și ale mediului său, inclusiv felul în care tranzacțiile și alte evenimente sau condiții sunt expuse factorilor de risc inerent sau sunt afectate de aceștia. (A se vedea punctele A24-A25)</p>	<p>Pentru a înțelege cadrul de raportare financiară aplicabil, auditorul ar trebui să obțină o înțelegere a IFRS 9 și să evalueze modul în care acesta a fost implementat de către bancă. Conform IFRS 9, deprecierea se bazează inițial pe o pierdere din creditare preconizată pe 12 luni („etapa 1”), cu excepția cazului în care împrumutul a suportat un SICR, situație în care deprecierea se bazează pe o pierdere din creditare preconizată pe viață („etapa 2” sau „etapa 3”, după caz), cu excepția cazului în care este achiziționat sau provine din depreciere de credit. Evaluarea băncii cu privire la măsura în care un împrumut sau un portofoliu de împrumuturi a suportat un SICR se bazează pe indicatori cu caracter previzional, pe</p>	<p>Auditorul a documentat și a evaluat interpretarea băncii privind dispozițiile din IFRS 9. Acest lucru a inclus evaluarea băncii conform căreia SICR este determinat de ratingul de credit al împrumutului și a luat în considerare și o combinație de alte informații care sunt specifice debitorilor persoane fizice, precum informații legate de macroeconomie, de produsele fabricate ale debitorului, de regiunea geografică (în măsura în care astfel de informații nu au fost reflectate deja în procesul de rating) și de alte măsuri consecvente cu practicile băncii de gestionare a riscului. Măsura în care a existat un SICR se bazează pe modificarea probabilității unei neplăți, nu pe o modificare în pierderea finală preconizată.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>segmentarea portofoliului, și există o ipoteză relativă conform căreia aceștia vor fi mutați în etapa 2 nu mai târziu de 30 de zile de la data scadentă.</p>	<p>Auditorul înțelege că banca folosește procesul său intern de revizuire a creditului pentru a elabora un „scor de credit” pentru toate împrumuturile. Apoi, banca introduce scorul de credit într-un model cantitativ care utilizează multiple scenarii economice ponderate prin probabilități pentru a elabora pentru fiecare împrumut un PD atât pe 12 luni, cât și pe viață. Pentru a evalua dacă a apărut un SICR, banca efectuează următoarea analiză:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Compară probabilitatea implicită pe viață elaborată în prezent cu așteptările băncii privind probabilitatea implicită pe viață actuală elaborată la recunoașterea inițială a împrumutului. Dacă la data de raportare diferența dintre PD-ul preconizat inițial pentru momentul actual al împrumuturilor și PD-ul real pe toată durata de viață a împrumuturilor este peste un anumit prag specificat stabilit de bancă, atunci se consideră că a apărut un SICR; • la în considerare alți indicatori de avertizare timpurie, precum măsura în care împrumutul a fost atribuit unei liste de monitorizare și altor practici de gestionare a riscului de credit;

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
		<ul style="list-style-type: none"> • la în considerare din punct de vedere calitativ factori macroeconomici și evenimente idiosincratice (precum factori specifici unui sector politic sau comercial, cum ar fi modificări ale reglementărilor fiscale, modificări ale acordurilor comerciale naționale, întreruperi tehnologice etc.) care nu au fost surprinși în procesul băncii de revizuire a creditului; și • Utilizează un blocaj cantitativ pentru a se asigura că toate împrumuturile care au peste 30 de zile sau mai mult de la data scadentă sunt în etapa 2. <p>De asemenea, banca are un cadru general de monitorizare a SICR prin care evaluează activele clasificate în fiecare etapă și motivul pentru care sunt în etapa 2 pentru a evalua dacă se îndeplinesc dispozițiile din IFRS 9.</p> <p>Auditorul a luat în considerare modul în care factorii de risc inerent pot fi relevanți pentru SICR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deoarece evaluarea SICR se bazează pe un scor de credit și pe factori adiționali, care sunt adesea complecși, există riscul ca scorurile să nu fie exacte și/sau actualizate periodic și luarea în considerare a mai multor factori nu este eficientă.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
		<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea SICR se bazează foarte mult pe date pentru fiecare împrumut. Deoarece multe dintre aceste date nu sunt informații de raportare financiară tradiționale, există un raționament semnificativ în selectarea unor date adecvate și a unui risc care nu este complet sau adecvat. • SICR este un domeniu susceptibil de subiectivismul conducerii având în vedere cantitatea de raționament pentru determinarea pragurilor de semnificație. • Deoarece valoarea nominală este rambursată la data scadență, efectele unei posibile refinanțări, inclusiv dacă activul va fi evaluat ca modificat sau derecunoscut și impactul ulterior asupra încadrării pe etape.
<p><i>Controlul intern al entității</i></p> <p>(e) Natura și amploarea supravegherii și guvernantei pe care entitatea le-a stabilit asupra procesului de raportare financiară al conducerii relevant pentru estimările contabile. (A se vedea punctele A28-A30)</p>	<p>Având în vedere natura extrem de critică a abordării ECL, este de așteptat ca procedurile de supraveghere și guvernanta să fi fost stabilite de către bancă pentru a monitoriza și a evalua estimarea ECL. Auditorul va obține o înțelegere a acestor proceduri ca parte din procedurile sale de planificare și evaluare a riscului.</p>	<p>Auditorul a solicitat și a obținut probe de la persoanele responsabile cu guvernanta și supravegherea procesului de depreciere pentru a determina următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consiliul de administrație a creat <i>Comitetul pentru riscul de credit al grupului</i> în vederea supravegherii riscului de credit și a evaluării

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>În mod obișnuit, acest lucru include o evaluare a abordării băncii cu privire la gestionarea SICR.</p> <ul style="list-style-type: none"> Evaluarea SICR a băncii este în mare parte bazată pe model. În consecință, politicile privind riscurile asociate modelului sunt relevante. Politicile privind riscurile asociate modelului stabilesc adesea activitățile-cheie întreprinse, precum natura și frecvența validării modelului și monitorizarea/testarea ex-post, și controalele pentru evaluarea gradului de exhaustivitate și acuratețe a datelor utilizate în model. Având în vedere natura complexă a modelelor ECL, nivelul de sofisticare al controalelor de model ale băncii poate avea un impact important asupra răspunsului auditorului cu privire la riscurile de denaturare semnificativă. Înțelegerea și evaluarea elaborării politicilor privind riscurile asociate modelului ale băncii vor fi esențiale pentru identificarea și evaluarea riscului de control, precum și a nivelului de dependență care poate fi inclus în testarea eficienței cu care funcționează controalele băncii. 	<p>ECL.¹⁹ Comitetul este alcătuit din membrii funcțiilor riscului de credit și financiare.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Departamentul financiar al grupului</i> stabilește politicile contabile ECL în conformitate cu IFRS 9 și, după caz, îndrumările în materie de reglementare relevante. Aceste politici sunt aprobate anual de către <i>Comitetul pentru supraveghere financiară al grupului</i>. Un <i>Departament pentru riscul de credit la nivelul grupului separat</i>, care raportează <i>Comitetului pentru riscul de credit al grupului</i>, este responsabil de gestionarea proceselor și politicilor de risc de credit ale grupului (consecvent cu politicile contabile ECL), care include următoarele: <ul style="list-style-type: none"> Formularea politicilor de credit prin consultarea cu unitățile operaționale; Stabilirea structurii de autorizație pentru aprobarea și reînnoirea facilităților de credit; și

¹⁹ Banca a urmat *Îndrumările cu privire la riscul de credit și contabilitatea pentru pierderile din creditare preconizate („GCRAECL”)* (Decembrie 2015) ale Comitetului de la Basel pentru Supraveghere Bancară („Comitetul de la Basel”). Materialul îndrumător stabilește îndrumările de supervizare cu privire la practicile solide în materie de risc de credit asociate cu implementarea și aplicarea continuă a cadrelor generale de contabilitate ECL.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<ul style="list-style-type: none"> • În plus, evaluarea SICR a băncii este afectată de raționamente subiective. Acestea pot face obiectul unor revizuri privind modul în care sunt realizate acele raționamente, inclusiv dependența de sursele de informații utilizate și relevanța acestora și modul în care conducerea băncii a determinat impactul pe care acele informații îl au asupra portofoliului de risc de credit. • De asemenea, banca evaluează dacă anumite industrii producătoare sunt afectate și, în consecință, debitorii din acea industrie sunt evaluați în mod colectiv pentru SICR conform IFRS 9.B5.5.1. 	<ul style="list-style-type: none"> o Dezvoltarea și menținerea proceselor grupului pentru evaluarea ECL. Aceasta include procese pentru: <ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea raționamentelor contabile semnificative în colaborare cu funcția financiară; - Aprobarea inițială, validarea regulată și testarea ex-post a modelelor utilizate; - Determinarea și monitorizarea SICR; și - Includerea informațiilor cu caracter previzional. • Fiecare unitate operațională trebuie să implementeze politicile și procedurile de credit ale grupului, cu autorități de aprobare a creditului delegate de la <i>Comitetul pentru credit al grupului</i>. Fiecare unitate operațională este responsabilă de calitatea și performanța portofoliului său de credite și pentru monitorizarea și controlul tuturor riscurilor de credit din portofoliul său, inclusiv cele care fac obiectul aprobării centrale. În plus, există o politică de grup pentru expunerile la ratingul de credit și un cadru general de monitorizare și aprobare pentru aceste ratinguri de credit.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
		<ul style="list-style-type: none"> Auditările periodice ale unităților operaționale și ale proceselor Grupului de credit sunt realizate de auditul intern. La inspecția raportului de audit intern al unității operaționale Împrumuturi Comerciale pentru perioada de revizuire, a fost emis un raport satisfăcător, dar, cu toate acestea, sunt necesare activități de audit suplimentare pentru a evalua procesele de guvernare existente. <p><i>[Notă: Acest exemplu ilustrativ se concentrează asupra considerentelor privind baza de aplicare sau modelare a dispozițiilor din IFRS 9. Nu acoperă toate considerentele menționate în coloana alăturată, deși auditorul le-ar putea lua în considerare atunci când identifică și evaluează riscurile de denaturare semnificativă.]</i></p>
<p>(i) Activitățile de control relevante pentru audit asupra procesului conducerii de realizare a estimărilor contabile așa cum este descris la punctul 13 litera (h) subpunctul (ii). (A se vedea punctele A50-A54)</p>	<p>Este de așteptat ca băncile să elaboreze și să implementeze politici, proceduri, controale interne, sisteme și modele de înaltă calitate conform standardului contabil pentru a-i permite conducerii băncii să își exercite raționamentele adecvate atunci când estimează pierderile din creditare preconizate.</p> <p>Capacitatea băncii de a sprijini estimările ECL rezonabile va depinde de un sistem de control</p>	<p>Auditorul a solicitat și a obținut probe de la persoanele responsabile cu guvernarea și supravegherea procesului de depreciere.</p> <p>Auditorul a înțeles și a evaluat elaborarea și implementarea controalelor în procesul de depreciere ca parte din procesele sale de evaluare a riscului și a observat că activitățile de control la banca auditată au fost ample și directorii unităților</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>intern solid al surselor de informații, proceselor și modelelor esențiale pe care se bazează estimarea ECL a băncii. Estimările ECL vor depinde de informațiile, experiența și perspectiva unice ale fiecărei bănci. În consecință, componentele-cheie ale acestor estimări vor avea o natură subiectivă și vor fi susceptibile de subiectivismul conducerii. În mod obișnuit și conform SICR, sistemul de control intern al băncii trebuie să trateze următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța și credibilitatea datelor, inclusiv ale informațiilor obținute din afara funcției financiare sau de la terțe părți; și • Caracterul adecvat al politicilor contabile, în special al celor care necesită exercitarea raționamentului, precum în cazul în care o expunere la riscul de credit a suportat un SICR. <p>Este de așteptat ca băncile să aibă un proces bine controlat, bine documentat, bine susținut și repetabil pentru estimarea și monitorizarea măsurii în care a apărut un SICR. Băncile care nu au astfel de controale interne solide cu privire la elementele-cheie ale proceselor acestora de estimare pot avea estimări ale ECL cărora, în cele din urmă, le lipsește un suport probatoriu adecvat.</p>	<p>operaționale privind împrumuturile comerciale au fost implicați în mod activ. Auditorul a identificat următoarele activități de control relevante privind SICR pentru portofoliul de împrumuturi comerciale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revizuirea de către o funcție independentă de persoana care întocmește raportul și validarea modelelor SICR relevante de către conducere; • Revizuirea și confruntarea ipotezelor principale în perioada de încheiere a evaluării SICR de către comitetul conducerii, inclusiv prognozele viitoarelor condiții macroeconomice, probabilitățile unor posibile rezultate diferite și ajustări calitative aplicate rezultatelor modelate; • Procesul de guvernare aferent evaluării SICR, inclusiv revizuirii multistratificate ale raționamentelor-cheie realizate de conducere și de persoanele responsabile cu guvernarea; • Identificarea datelor esențiale utilizate în evaluarea SICR și monitorizarea exhaustivității și acurateței acelor date; • Controale generale IT și de reconciliere cu privire la datele utilizate în procesul de

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
		<p>evaluare a SICR și transferurile de date între diferite sisteme, în special reconcilierile de date obținute din diferite sisteme de risc și financiare și informații externe;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Controale de acces logice și fizice, controale ale schimbărilor conducerii și controale ale operațiunilor pe calculator privind aplicarea și infrastructura IT utilizate pentru implementarea procesului de evaluare a SICR; și • Controale pentru a se asigura că activele sunt evaluate corect pentru SICR, nu mai târziu de 30 de zile de la data scadență.
<p>(j) Modul în care conducerea revizuieste rezultatul (rezultatele) estimărilor contabile anterioare și modul în care reacționează la rezultatele acelei revizui.</p>	<p>Utilizarea unei analize retrospective este o practică comună și acceptată folosită pentru evaluarea măsurii în care modelul comportamental este consecvent cu scopul vizat al unui model. Testarea ex-post este o metodă de utilizare a înțelegerii ulterioare pentru a valida modele sau componentele acestora, după caz; alternativele includ testarea la stres, referința și alte metode mai calitative.</p> <p>Estimările ECL conform IFRS 9 nu sunt estimările băncii cu privire la pierderile pe care aceasta se așteaptă să le înregistreze într-un portofoliu dat, ci o concluzie a unor pierderi din creditare preconizate pe 12 luni (pentru activele din etapa 1) și pe viață (pentru activele din etapa 2)</p>	<p>Auditorul a observat că persoanele din conducere au utilizat testări ex-post pentru a evalua criteriile SICR prin aprecierea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Timpului petrecut în etapa 2 înainte de nerambursare. • Împrumuturilor care au trecut din etapa 1 direct în etapa 3. • Numărului de împrumuturi care au fost mutate în etapa 2 doar după legiferarea blocajului de 30 de zile de la data scadență (indicând că procesul SICR nu surprinde SICR-ul anterior evenimentelor de nerambursare actuale).

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>care sunt ponderate prin probabilități de către diferite scenarii economice. În consecință, eforturile de a compara pierderile reale înregistrate de bancă în raport cu estimările generale ale ECL anterioare pot avea o valoare mică.</p> <p>Totuși, diverse componente ale proceselor de estimare a ECL ale băncii se vor preta mai ușor evaluării prin intermediul înțelegerii ulterioare. De exemplu, testarea ex-post a raționamentelor contabile cheie precum SICR prin intermediul utilizării KPI, cum ar fi evaluarea nerambursării creditelor fără utilizarea etapei 2. De asemenea, auditorul analizează dacă banca a stabilit praguri de semnificație care ar putea declanșa o reevaluare a criteriilor clasificării pe etape.</p> <p>Auditorul poate lua în considerare măsura în care modelele sunt ajustate adecvat pentru informații istorice relevante noi, după ce ia în considerare impactul diferențelor dintre rezultatele prevăzute și cele reale.</p> <p>Auditorul poate lua în considerare măsura în care modelele sunt actualizate sau ajustate adecvat periodic conform schimbărilor identificate ca fiind necesare de testarea modelului realizată de bancă și procesul de validare al acesteia și măsura în care există politici de schimbare de control adecvate aferente modelului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Numărului de operațiuni manuale ale criteriilor SICR (indicând că modelele PD pot să nu reflecte evaluarea conducerii cu privire la modificările din riscul de credit). <p>În plus, auditorul a observat și a inspectat procesul formalizat al conducerii de validare a modelului, care a fost implementat ca o activitate de control realizată de bancă. Ca parte a procesului de validare a modelului, auditorul a evaluat modul în care au fost tratate constatările și dacă acestea au fost soluționate în timp util. De asemenea, auditorul a evaluat modul în care constatările au fost raportate persoanelor responsabile cu governanța și măsurile care au fost luate ulterior.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
<p>15. Cu privire la estimările contabile, auditorul trebuie să stabilească dacă echipa misiunii necesită aptitudini sau cunoștințe specializate pentru a efectua procedurile de evaluare a riscurilor, pentru a identifica și evalua riscurile de denaturare semnificativă, pentru a proiecta și a efectua proceduri de audit ca reacție la acele riscuri sau pentru a evalua probele de audit obținute. (A se vedea punctele A61-A63)</p>	<p>Din cauza complexității și subiectivității estimării, auditorul poate stabili că echipa misiunii necesită aptitudini sau cunoștințe specializate pentru evaluarea considerațiilor privind valoarea ECL.</p> <p>Poate fi nevoie ca auditorul să implice experți adecvați în anumite discipline precum riscul de credit, modelarea, prognoza economică și sistemele IT.</p> <p>Pe lângă cunoștințele despre cadrele generale de contabilitate și de raportare financiară relevante, auditorii trebuie să aibă cunoștințe și experiență în domeniul bancar și al riscurilor sale unice.</p>	<p>Deoarece criteriile SICR se bazează pe PD-ul pe viață, auditorul a stabilit că următoarele aptitudini specializate erau necesare pentru realizarea procedurilor de audit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Auditorul a implicat specialiști în riscul de credit, care au abilitățile și cunoștințele adecvate. • Specialiști IT: Pentru înțelegerea și desfășurarea procedurilor legate de implementarea IT a modelelor ECL sunt necesare aptitudini și cunoștințe în domeniul IT. • Specialiști în modelare: Specialiștii în modelare sunt esențiali pentru înțelegerea și efectuarea procedurilor aferente PD-ului pe viață.
Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă		
<p>16. La identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă legate de o estimare contabilă și de prezentările de informații aferente la nivelul de aserțiune, așa cum prevede ISA 315 (revizuit)²⁰, auditorul trebuie să evalueze separat riscul inerent și riscul de control. La identificarea</p>	<p>Estimările ECL cuprind adesea un grad mai ridicat de incertitudine a estimării din cauza incapacității inerente de a le evalua exact și sunt afectate de complexitate în modelele aplicate în calcularea pierderilor preconizate și de subiectivitate în selectarea ipotezelor și atributelor de evaluare. Modelele și selectarea subiectivă a ipotezelor</p>	<p>Evaluarea conducerii cu privire la măsura în care a apărut un SICR în portofoliul de împrumuturi pentru industriile producătoare depinde de:</p> <p>(a) Modelele PD cantitative care utilizează atât intrări obiective (date de la nivelul împrumuturilor, care sunt derivate din diverse sisteme ale băncii auditate), cât și</p>

²⁰ ISA 315 (revizuit), punctele 25 și 26

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
<p>riscurilor de denaturare semnificativă și la evaluarea riscului inerent, auditorul trebuie să ia în considerare următoarele: (A se vedea punctele A64-A71):</p> <p>(a) Gradul în care estimarea contabilă este expusă la incertitudinea estimării; și (A se vedea punctele A72-A75)</p> <p>(b) Gradul în care următoarele aspecte sunt afectate de complexitate, subiectivitate sau alți factori de risc inerent: (A se vedea punctele A76-A79)</p> <p>(i) Selectarea și aplicarea metodei, ipotezelor și datelor în realizarea estimării contabile; sau</p> <p>(ii) Selectarea estimării punctuale a conducerii și a prezentărilor de informații aferente pentru a fi incluse în situațiile financiare.</p>	<p>utilizate de conducerea unei bănci pentru a evalua măsura în care a avut loc un SICR este un domeniu care contribuie la o incertitudine ridicată a estimării. Auditorul ia în considerare informațiile disponibile, inclusiv, dar fără a se limita la, tendințele de pierderi la nivelul industriei, și testele de stres periodice ale serviciilor financiare pentru a se informa despre aspectele care stimulează factorii de risc inerent.</p> <p>Atunci când ia în considerare evaluarea SICR pentru un portofoliu de expuneri ale împrumuturilor comerciale, auditorul ia în considerare măsura în care estimarea ECL totală este sensibilă la evaluarea SICR pentru un portofoliu de expuneri la riscul de credit dat. Dacă estimarea ECL totală este sensibilă la evaluarea SICR, auditorul evaluează măsura în care abordarea modelării SICR face obiectul unei incertitudini a estimării și măsura în care metoda, ipotezele și datele utilizate pentru evaluarea SICR sunt afectate de complexitate, de subiectivitate sau de alți factori de risc inerent. Considerentele relevante pentru evaluarea acelor factori de risc inerent pot include:</p> <p>(a) Baza pentru aplicarea sau modelarea dispozițiilor SICR din IFRS 9;</p> <p>(b) Condițiile economice care afectează pierderile din creditare și riscul de credit;</p>	<p>intrări subiective (prognozări ponderate din probabilitate ale condițiilor viitoare); și</p> <p>(b) Evaluări subiective ale creșterilor riscului de credit la nivelul debitorilor și al portofoliilor (utilizarea unor liste de monitorizare, evaluări ale unor informații idiosincratice și alte informații economice nemodelate).</p> <p>Auditorul a realizat o evaluare detaliată a riscului privind evaluarea ECL pentru portofoliul de împrumuturi din industria producătoare, luând în considerare factori precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dimensiunea și complexitatea portofoliului de împrumuturi din industria producătoare și profilul lor de rambursare. • Complexitatea modelelor PD și LGD utilizate de bancă și dependența modelelor PD de intrările subiective. • Factorii de risc prezenți în intrările evaluării SICR, precum scorurile de credit și datele privind performanța nivelului de expunere, așa cum se menționează la punctul 13 litera (b). • Diferența în acoperirea ECL dintre etapa 1 și etapa 2. • Relevanța și potențialul impact al ajustărilor nemodelate, inclusiv măsura în care astfel

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>(c) Bonitatea sau riscul de credit a(l) debitorilor băncii la emisiune;</p> <p>(d) Standardele băncii privind subscrierea creditului;</p> <p>(e) Termenele de rambursare ale debitorului;</p> <p>(f) Tendințele comportamentale ale clientului care afectează tiparele de rambursare ale debitorului; și</p> <p>(g) Modificări ale dispozițiilor de reglementare.</p> <p>Poate fi nevoie ca riscurile inerente de bază să fie dezagregate în multiple potențiale riscuri de denaturare semnificativă individuale ale situațiilor financiare cu scopul de a evalua și a răspunde la riscurile de denaturare semnificativă.</p>	<p>de ajustări se bazează pe informații subiective sau evaluări ale conducerii.</p> <p>Pe baza celor de mai sus, auditorul a stabilit că măsura în care SICR face obiectul unei incertitudini a estimării este ridicată, complexitatea calculelor a fost ridicată pentru portofoliul de împrumuturi aferente industriei producătoare, având în vedere și performanța actuală a industriei producătoare și doar plățile dobânzilor realizate pe parcursul termenului împrumutului.</p> <p>În plus, auditorul a stabilit că estimarea ECL totală a fost sensibilă la evaluarea SICR (mai exact, estimarea totală a ECL ar putea varia cu o valoare semnificativă dacă evaluarea SICR nu a fost adecvată). În consecință, auditorul a stabilit că riscul inerent de denaturare semnificativă al evaluării estimării ECL din cauza SICR pentru portofoliul de împrumuturi aferente industriei producătoare a fost mare.</p> <p>Auditorul a estimat că riscul de control era scăzut, deoarece controalele băncii erau evaluate ca fiind elaborate și implementate eficient pentru a trata riscurile de denaturare rezultate din estimarea ECL, și evaluarea SICR în special, iar auditorul a intenționat să testeze eficacitatea funcțională privind răspunsul la riscurile evaluate.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
		Prin urmare, auditorul a stabilit că o abordare de testare a modului în care conducerea a realizat estimarea contabilă a fost adecvată (a se vedea „Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturare semnificativă” de mai jos).
<p>17. Auditorul trebuie să stabilească dacă oricare dintre riscurile de denaturare semnificativă identificate și evaluate în conformitate cu punctul 16 este, conform raționamentului auditorului, un risc semnificativ.²¹ Dacă auditorul a determinat că există un risc semnificativ, auditorul trebuie să înțeleagă controalele entității, inclusiv activitățile de control, relevante pentru acel risc.²² (A se vedea punctul A80)</p>	<p>Atunci când identifică și evaluează riscurile de denaturare semnificativă, auditorul analizează în ce moment al procesului de estimare apar riscurile de denaturare semnificativă și ce nivel de risc inerent are fiecare risc identificat, informat de considerentele auditorului privind factorii de risc inerent.</p> <p>De exemplu, este posibil ca relațiile dintre ipotezele de bază din estimările ECL să nu fie liniare. De exemplu, pentru portofoliul de împrumuturi din industria producătoare, o scădere semnificativă în riscul de credit după emisiune poate avea ca rezultat o scădere relativ mică în ECL, în timp ce o creștere în riscul de credit după emisiune poate avea ca rezultat o creștere semnificativă în ECL, din cauza mutării împrumuturilor afectate din etapa 1 în etapa 2,</p>	<p>Pe baza considerentelor privind evaluarea riscului inerent pentru portofoliul industriei producătoare, auditorul a stabilit că a existat un risc important de denaturare semnificativă a evaluării pentru portofoliul de împrumuturi aferente industriei producătoare care au rezultat din SICR. Concluzia s-a bazat pe faptul că evaluarea SICR ar putea avea un efect semnificativ asupra estimării ECL și are o posibilitate mai mare de apariție, având în vedere următorii factori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intrările în evaluarea SICR, precum scorul de credit și nivelul de expunere al performanței datelor, au un risc inerent mai mare. • Evaluarea SICR este foarte rațională și poate fi susceptibilă de riscul subiectivismului conducerii, iar dacă are

²¹ ISA 315 (revizuit), punctul 27

²² ISA 315 (revizuit), punctul 29

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	și în consecință evaluarea unei durate a ECL pe viață, spre deosebire de cea de 12 luni.	<p>intenția de a induce în eroare, poate genera riscuri de fraudă. Dacă este identificat un risc de denaturare semnificativă cauzat de fraudă, acesta este un risc semnificativ.</p> <p>Drept rezultat, auditorul a înțeles controalele evaluării efectuate asupra portofoliului de împrumuturi aferent industriei producătoare în privința evaluării SICR.</p>
Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturare semnificativă		
<p><i>Testarea modului în care conducerea a realizat estimarea contabilă</i></p> <p>22. Atunci când testează modul în care conducerea a realizat estimarea contabilă, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să includă proceduri, proiectate și efectuate în conformitate cu punctele 23-26, pentru obținerea de suficiente probe de audit adecvate privind riscurile de denaturare semnificativă legate de: (A se vedea punctul A94)</p> <p>(a) Selectarea și aplicarea metodelor, ipotezelor semnificative și datelor utilizate de conducere în realizarea estimării contabile; și</p>	<p>Este posibil ca estimarea ECL să fie influențată de metodele, ipotezele și datele utilizate de conducere și de raționamentele făcute în selecția și aplicarea lor.</p> <p>Atunci când dezvoltă o strategie de audit, auditorul înțelege procesul conducerii, utilizarea experților conducerii și a controalelor interne aferente pentru a identifica riscurile de denaturare semnificativă aferente estimării ECL și pentru a răspunde acestora.</p> <p>Atunci când adoptă o abordare pentru testarea modului în care conducerea a realizat estimarea, este important ca auditorul să confrunte raționamentul de selectare a unei metode într-un stadiu timpuriu al procesului de auditare a ECL,</p>	<p>Din cauza riscurilor identificate mai sus cu privire la selecția intrărilor și la subiectivitatea raționamentelor conducerii, echipa misiunii de audit a elaborat o abordare de audit care testează modul în care conducerea a realizat estimarea contabilă.</p> <p>A se vedea și răspunsurile la ISA 540 (revizuit), punctele 23-26 de mai jos, care includ modul în care auditorul a confruntat raționamentele conducerii.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
(b) Modul în care conducerea a selectat estimarea punctuală și a elaborat prezentările de informații aferente legate de incertitudinea estimării.	deoarece estimarea impactului abordărilor modelatoare alternative poate să fie imposibilă. Aspectele specifice sunt menționate în aplicarea punctelor 23-26 din ISA 540 (revizuit), de mai jos.	
<p>Metode</p> <p>23. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la metode, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p>		
(a) Măsura în care metoda selectată este adecvată în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de metoda utilizată în perioadele anterioare sunt adecvate; (A se vedea punctele A95, A97)	<p>Considerentele auditorului pot include următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procesul de guvernanză al conducerii pentru a elabora, a aproba, a monitoriza și, atunci când este necesar, pentru a revizui criteriile SICR. • Natura cu caracter previzional a criteriilor SICR, fie că se bazează în mare parte pe parametri care tind către trecut, precum zilele scadente, fie că ia în considerare parametri cu caracter previzional precum PD. • Faptul că evaluarea SICR s-a bazat pe probabilitatea actuală de nerambursare, 	<p>Auditorul a stabilit că metoda selectată este adecvată prin realizarea unor proceduri de audit adiționale care tratau sau includeau următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea procesului de guvernanză pentru a monitoriza și a aproba criteriile SICR luând în considerare dacă erau detaliate și solide, pentru a contesta criteriile. De asemenea, auditorul a luat în considerare abilitățile și experiența celor care realizau evaluarea. • Evaluarea documentației entității care susține criteriile SICR selectate și evaluarea criteriilor care au fost luate în considerare, dar nu și selectate.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>prin comparație cu așteptarea inițială a băncii referitoare la PD-ul împrumutului având în vedere momentul actual în viața sa contractuală, și nu pierderea preconizată.</p> <ul style="list-style-type: none"> Impactul scenariilor economice multiple asupra evaluării SICR. De exemplu, măsura în care a fost utilizat pentru evaluare un PD cu caracter previzional și ponderat prin probabilități. 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea măsurii în care criteriile SICR conțineau elemente cu caracter previzional, precum un PD cu caracter previzional și conform IFRS 9, și nu s-au bazat doar pe zilele scadente. A luat în considerare dacă metodele de monitorizare au inclus suficienți parametri pentru a-i contesta eficiența. Majoritatea activelor din etapa 2 au fost cauzate de pragul de semnificație al PD prin comparație cu zilele scadente, iar PD-ul utilizat a fost PD-ul ponderat prin probabilitate, care a indicat faptul că a conținut considerente cu caracter previzional. S-a stabilit că datele utilizate de conducere ca intrări în calculul SICR au fost complete, relevante pentru portofoliu și fiabile. Auditorul a testat controalele din jurul guvernantei datelor pentru realizarea acelei evaluări pentru a stabili dacă a fost o bază rezonabilă pentru evaluarea SICR. Nu au fost observate excepții semnificative.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
		<ul style="list-style-type: none"> În cele din urmă, auditorul a observat că atunci când conducerea a evaluat dacă a apărut un SICR, aceasta a comparat durata de viață actuală a PD-urilor cu durata de viață preconizată la emisiunea portofoliului, având în vedere „vârsta” medie a împrumuturilor din portofoliu. <p>Nu au fost observate schimbări față de perioadele anterioare și, pe baza informațiilor evaluate, acest lucru a fost considerat adecvat.</p>
<p>(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea metodei indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)</p>	<p>Pot exista anumite portofolii în care există indicatori privind riscul de subiectivism al conducerii. Auditorul ia în considerare orice modificări ale criteriilor în timp, pentru a evalua dacă acele schimbări au fost un indicator al subiectivismului (de exemplu, dacă împrumuturile sunt mai mult sau mai puțin sensibile la modificări ale condițiilor economice, dacă este mai puțin probabil ca împrumuturile să fie mutate în etapa 2 sau 3, ori mai probabil să fie mutate înapoi în etapa 1, dacă mai multe împrumuturi sunt mutate în etapa 2 sau 3 din cauza blocajului etc.)</p>	<p>Așa cum este menționat mai sus, auditorul a evaluat parametri-cheie din portofoliu pentru a determina dacă au existat dovezi de subiectivism al conducerii în criteriile SICR selectate de conducere. Auditorul nu a identificat indicatori conform cărora criteriile SICR nu au fost suficient de previzionale, nici subiective în identificarea unui SICR. Mai exact, auditorul nu a identificat multe împrumuturi care să se mute direct din etapa 1 în etapa 3, sau multe împrumuturi care s-au mutat în etapa 2 din cauza declanșării blocajului de 30 de zile de la data scadentă.</p> <p>Criteriile SICR utilizate de conducere au fost consecvente cu criteriile utilizate în perioadele anterioare. Auditorul a luat în considerare măsura</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
		<p>În care au existat modificări în portofoliu care ar putea sugera că trebuie să existe modificări ale criteriilor SICR din perioadele anterioare. Totuși, auditorul a stabilit că portofoliul a fost în general consecvent cu perioadele anterioare și, în consecință, a fost adecvată utilizarea aceluiași criterii SICR.</p> <p>În cele din urmă, auditorul a stabilit că informațiile și procesele utilizate de conducere pentru a evalua dacă a apărut sau nu un SICR au fost în general consecvente cu procesele băncii de gestionare a riscului de credit.</p>
(c) Măsura în care calculele sunt aplicate în conformitate cu metoda și sunt precise din punct de vedere matematic;	Auditorul ia în considerare complexitatea calculului SICR pentru a evalua nevoia de implicare a profesioniștilor care au cunoștințe specializate în procedurile lor de audit.	Auditorul a recalculat etapa (între 1, 2 sau 3) utilizând criteriile aplicate de entitate. Această testare nu a generat excepții.
(d) Atunci când aplicarea de către conducere a metodei implică o modelare complexă, măsura în care raționamentele au fost aplicate consecvent și măsura în care, atunci când este aplicabil: (A se vedea punctele A98-A100)	Aplicarea criteriilor SICR în sine nu implică de obicei o modelare complexă. Totuși, atunci când indicatorul principal al SICR este PD, acesta poate include o modelare complexă. Auditorul ia în considerare complexitatea modelelor PD și a procedurilor acestora atunci când evaluează PD-ul utilizat în realizarea calculului SICR. Testarea modelelor poate implica utilizarea	La evaluarea modelelor PD utilizate în evaluarea SICR, auditorul a luat în considerare testarea modelului de către conducere, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Integritatea teoretică a metodologiei PD. • Relevanța și credibilitatea datelor utilizate pentru calculul PD. • Acuratețea matematică a PD.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
<p>(i) Proiectarea modelului îndeplinește obiectivul de evaluare al cadrului de raportare financiară aplicabil, este adecvată în circumstanțele date și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de modelul utilizat în perioada anterioară sunt adecvate în circumstanțele date; și</p> <p>(ii) Ajustările rezultatului modelului sunt consecvente cu obiectivul de evaluare al cadrului de raportare financiară aplicabil și sunt adecvate în circumstanțele date; și</p>	<p>acelora cu aptitudini specializate în modelare pentru a testa metoda și ipotezele utilizate în calculul PD.</p>	<p>Modelele PD utilizate de conducere erau integre din punct de vedere conceptual, consecvente cu principiile IFRS 9 și au produs rezultate matematice precise. Auditorul a apelat la un specialist în modelare pentru a-l sprijini în această analiză. De asemenea, auditorul a evaluat procesul băncii de guvernanta a modelului și documentația privind modelul și a stabilit că sunt adecvate în circumstanțele date.</p>
<p>(e) Măsura în care integritatea ipotezelor semnificative și a datelor a fost menținută pe parcursul aplicării metodei. (A se vedea punctul A101)</p>	<p>Considerentele auditorului pot include mediul IT în care datele sunt utilizate în calculul SICR. Considerentele relevante includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Numărul de sisteme-sursă necesare pentru toate punctele de date utilizate în calcul, inclusiv dacă sunt sisteme financiare, de gestionare a riscului sau front office. • Complexitatea și volumul transferurilor de date în cadrul unor sisteme diferite pentru a muta datele în sistemul de calcul al SICR. 	<p>Auditorul a testat sistemele în care este realizat calculul SICR pentru a evalua dacă există posibile slăbiciuni/defecte în metoda de calcul. Acest lucru a inclus testarea controalelor generale ale sistemelor informatice și a controalelor automatizate în sistemele în care datele sunt stocate și calculul este realizat după caz, nefiind observate probleme.</p> <p>De asemenea, auditorul a testat controalele de guvernanta a datelor legate de intrările la</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<ul style="list-style-type: none"> Existența unor controale IT pentru a evalua exhaustivitatea și acuratețea datelor utilizate în calcul. 	<p>aceste modele și a observat că exista suficientă guvernanta cu privire la calitatea datelor, deoarece punctele de date esențiale utilizate în calculul SICR au fost identificate de conducere și apoi au fost evaluate permanent pentru exhaustivitate și acuratețe.</p> <p>În cele din urmă, auditorul a realizat teste pentru orice intervenție manuală în acele modele, ca atunci când conducerea a analizat măsura în care au existat factori care nu au fost luați în considerare de modelul cantitativ care ar fi afectat evaluarea SICR realizată de aceasta. Nu au fost observate astfel de intervenții manuale.</p>
<p>Ipoteze semnificative</p> <p>24. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la ipotezele semnificative, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p>		
<p>(a) Măsura în care ipotezele semnificative sunt adecvate în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de perioadele anterioare sunt adecvate; (A se vedea punctele A95, A102-A103)</p>	<p>Pentru evaluarea măsurii în care ipotezele semnificative sunt adecvate, considerentele auditorului pot include următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> Performanța criteriilor SICR, având în vedere parametri-cheie precum: 	<p>Auditorul a luat în considerare dacă ipotezele folosite în model au fost aplicate consecvent în model și în întreaga afacere și dacă inconsecvențele sunt adecvate și justificate.</p> <p>Auditorul a evaluat alte prognoze pe care banca le-a utilizat în afacerea sa, ca, de exemplu, în</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<ul style="list-style-type: none"> o Alcătuirea etapei 2 în funcție de criterii (zile scadente, PD, alți factori calitativi). o Active care au trecut din etapa 1 direct în etapa 3. o Timpul în etapa 2 anterior trecerii în etapa 3. o Volumul de împrumuturi care se întorc în etapa 1 în fiecare perioadă. o Măsura în care împrumuturile din etapa 2 sau din etapa 3 au fost mutate în principal prin declanșarea blocajului de 30 de zile de la data scadentă sau a altui blocaj calitativ. • Sensibilitatea criteriilor SICR față de diferiți factori pentru a înțelege modul în care modificările la nivelul criteriilor au afectat ECL. • Compararea criteriilor SICR de referință și a activelor rezultate în funcție de portofoliu și etapă în rândul companiilor din aceeași industrie. 	<p>perioada proceselor de bugetare, planificarea de capital și testarea anuală a deprecierei fondului comercial, fără să remarce inconsecvențe semnificative. Auditorul a luat, de asemenea, în considerare modul în care banca a monitorizat împrumuturile aferente industriei producătoare și cât de reactiv la modificările din industrie a fost scorul de credit.</p> <p>Atunci când a luat în considerare ipotezele, auditorul a inclus un expert al auditorului pentru a asista în procesul de analizare a ipotezelor semnificative și a caracterului adecvat al acestora. Auditorul a ajuns la concluzia că ipotezele au fost rezonabile.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
<p>(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea ipotezelor semnificative indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)</p>	<p>A se vedea punctul 24 litera (a) de mai sus.</p>	<p>Așa cum este menționat mai sus, la punctul 23 litera (b), criteriile SICR utilizate de conducere au fost consecvente cu criteriile utilizate în perioadele anterioare. Auditorul a luat în considerare măsura în care au existat modificări în portofoliul aferent industriei producătoare care ar putea sugera că trebuie să existe modificări la criteriile SICR din perioadele anterioare. Totuși, auditorul a stabilit că portofoliul a fost consecvent cu perioadele anterioare. În plus, auditorul a remarcat caracterul adecvat și previzional al criteriilor SICR. Auditorul nu a identificat niciun indiciu al subiectivismului conducerii în criteriile SICR și nici în procesul de stabilire a scorurilor de credit sau alți indicatori de performanță utilizați în evaluarea SICR.</p> <p>Auditorul a realizat o evaluare de tipul stand-back din procesul detaliat de estimare pentru a analiza dacă au fost aduse modificări ipotezelor din perioadele anterioare sau alte modificări cunoscute la portofoliu și mediu pentru a schimba rezultatul prin luarea în considerare a modificărilor în totalitatea lor.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
<p>(c) Măsura în care ipotezele semnificative sunt consecvente între ele și cu cele utilizate în alte estimări contabile sau cu ipoteze conexe utilizate în alte sfere ale activității entității, pe baza cunoștințelor auditorului obținute în decursul auditului; și (A se vedea punctul A104)</p>	<p>Criteriile SICR se bazează în general pe practicile entității de gestionare a riscului, precum PD-urile, ratingul riscului, „lista de monitorizare” a activelor, care monitorizează expunerile la riscuri mai mari.</p>	<p>După cum se menționează mai sus, la punctul 23 litera (b), auditorul a stabilit că informațiile și procesele utilizate de conducere pentru a evalua dacă a apărut sau nu un SICR au fost în general consecvente cu procesul băncii privind gestionarea riscului de credit.</p>
<p>Date</p> <p>25. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la date, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p>		

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
(a) Măsura în care datele sunt adecvate în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de perioadele anterioare sunt adecvate (A se vedea punctele A95, A106);	IFRS 9.5.5.17 prevede ca estimările ECL să se bazeze pe informații justificate și rezonabile care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate. În consecință, auditorul va lua în considerare măsura în care ipotezele se bazează pe informații disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate.	Auditorul, cu sprijin din partea profesionistului auditorului care are cunoștințe specializate, a realizat analize de sensibilitate (de exemplu, impactul criteriilor SICR asupra soldului din etapa 2) pentru a identifica datele critice aplicate în evaluarea SICR.
(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea datelor indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)	Intrările modelului ECL pot consta în volume mari de date, adesea susținute de fluxuri de interfață de date complexe care trec prin sistemele și aplicațiile bancare.	În cazul portofoliului de împrumuturi aferente industriei producătoare, elementele-cheie identificate privind datele au inclus: <ul style="list-style-type: none"> • Date istorice privind împrumuturile (emisiune, termene și solduri).
(c) Măsura în care datele sunt relevante și credibile în circumstanțele date; și (A se vedea punctul A107)	Exemplele de date utilizate pentru a elabora și ulterior a opera modelul includ: <ul style="list-style-type: none"> • Datele actuale ale clienților aplicate în calculul ECL la data de raportare; • Date comportamentale istorice; • Parametri privind creditul de emisiune; • Date macroeconomice; • Date financiare; • Date cu privire la credite; și • Prezentările de informații privind datele, printre altele. 	<ul style="list-style-type: none"> • Subscrieri de credit / scoruri de birou. • Informații financiare ale debitorilor, precum raportul datoriei-venituri și alți KPI. • Date privind plățile. • Impactul strategiilor băncii privind atenuarea riscului de credit. • Date privind delincvența. • Date macroeconomice relevante, precum construcții rezidențiale, PIB etc. <p>Odată ce auditorul a stabilit o populație de elemente critice privind datele, acesta a realizat</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
<p>(d) Măsura în care datele au fost înțelese sau interpretate în mod adecvat de către conducere, inclusiv în ceea ce privește termenele contractuale. (A se vedea punctul A108)</p>	<p>Aceste date pot fi de la perioada de raportare actuală sau din perioade istorice sau pot avea chiar caracter previzional.</p> <p>În plus, datele utilizate pot fi grupate în două tipuri de date:</p> <p>(a) Date care ajung direct în estimare.</p> <p>(b) Date utilizate pentru a formula o ipoteză.</p> <p>Poate fi necesară o evaluare pentru a determina care dintre numeroasele fluxuri de date și care câmpuri de date specifice sunt factori-cheie pentru ECL și sunt, în consecință, esențiale pentru calculul ECL.</p> <p>În mod obișnuit, evaluarea oferă informații cu privire la scopul conducerii și generează procese și controale robuste pentru a se asigura că aceste elemente mai critice privind datele sunt complete și adecvate. Atunci când testează modul în care conducerea a realizat estimarea, poate fi necesar ca auditorul să evalueze proiectarea și implementarea controalelor și este posibil să testeze eficacitatea cu care funcționează acestea.</p> <p>Pentru evaluarea SICR vor fi folosite informații istorice și comportamentale. Limitările datelor istorice pot avea ca rezultat simplificări ale evaluării SICR; de exemplu, o ipoteză conform</p>	<p>proceduri de audit subsecvente care tratează chestiunile menționate la punctul 25 literele (a)-(d). Acestea includeau:</p> <p>(a) Testarea controalelor asupra datelor legate de:</p> <p>(i) Modul în care sunt determinate elementele critice privind datele pentru evaluarea SICR.</p> <p>(ii) Modul în care datele sunt introduse în sistemele-sursă.</p> <p>(iii) Modul în care datele sunt transferate în sistemele de risc.</p> <p>(iv) Modul în care sunt păstrate datele istorice.</p> <p>(v) Modul în care este evaluată calitatea datelor pentru calculele ECL.</p> <p>(b) Testări de fond ale unui eșantion de puncte de date din calculul ECL către înțelegerea de către sistemele-sursă a oricăror transformări de date sau calcule care au apărut.</p> <p>(c) Reconcilierii testate ale expunerilor brute în calculele ECL cu privire la registrul Cartea mare pentru a evalua exhaustivitatea.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>căreia o expunere este în etapa 2, cu excepția cazului în care datele pot fi disponibile și altfel. Auditorul utilizează raționamentul pentru determinarea măsurii în care abordarea adoptată de bancă este rezonabilă și justificată și ia în considerare măsura în care a fost introdus subiectivismul în estimările ECL din cauza limitărilor datelor.</p> <p>Testările de fond ale elementelor-cheie privind datele care influențează evaluarea SICR cuprind adesea validarea informațiilor în intrările modelului către probele justificative adecvate de bază și apoi eșantionarea caracteristicilor de fond ale acestor elemente critice privind datele pentru a testa dacă au fost introduse corect în model.</p> <p>În plus, auditorul poate considera folositoare procedurile analitice privind datele atunci când evaluează riscul și starea critică a elementelor privind datele, iar aceste proceduri pot fi folositoare pentru identificarea valorilor atipice sau a altor anomalii care pot indica faptul că auditorul trebuie să diversifice natura, plasarea în timp și amplitudinea procedurilor.</p> <p>Considerentele auditorului pot include măsura în care achiziția și dezvoltarea datelor relevante, precum PD-urile cu emisiuni comparabile pentru a</p>	

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>facilita ipotezele, reprezintă o povară inutilă. Acest lucru poate include înțelegerea măsurii în care datele sunt disponibile în sistemele de gestionare a riscului, de tarifare sau de raportare statutară.</p> <p>Auditorul poate fi nevoit să apeleze la alți profesioniști care au cunoștințe specializate pentru a asista la aceste evaluări.</p>	
Evaluarea generală pe baza procedurilor de audit efectuate		
<p>Stabilirea măsurii în care estimările contabile sunt rezonabile sau denaturate</p> <p>35. Auditorul trebuie să stabilească dacă estimările contabile și prezentările de informații aferente sunt rezonabile în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil sau sunt denaturate. ISA 450²³ oferă îndrumări cu privire la modalitatea în care auditorul poate diferenția denaturările (fie ele efective, de raționament sau de extrapolare) în scopul evaluării de către auditor a efectului denaturărilor necorectate asupra situațiilor financiare. (A se vedea punctele A12-A13, A139-A144)</p>	<p>În timp ce auditorul efectuează proceduri de audit detaliate pentru a verifica modul în care conducerea a realizat estimarea ECL a băncii, acesta realizează și proceduri de tip stand-back pentru a lua în considerare estimarea ECL ca un întreg și în contextul mai amplu al situațiilor financiare, atât pentru caracterul rezonabil, cât și pentru subiectivismul conducerii.</p> <p>Procedurile pot presupune luarea în considerare a consecvenței direcționale a modificărilor din populațiile etapelor în timp, având în vedere modificările portofoliului de împrumuturi și ale mediului macroeconomic, analizând informațiile și opiniile normative ale colegilor de breaslă, și</p>	<p>Pentru estimarea ECL, auditorul a realizat următoarele proceduri de tip stand-back asupra portofoliilor de împrumuturi comerciale aferente industriei producătoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A realizat proceduri analitice pentru împrumuturile aferente industriei producătoare pentru a evalua măsura în care ECL-ul total și proporțiile etapelor sunt consecvente cu înțelegerea de către entitate, utilizând comparații / puncte de referință, care au inclus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Modificări în comparație cu ECL din anul anterior;

²³ ISA 450, punctul A6

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
	<p>evaluarea măsurii în care raționamentele băncii în raport cu estimarea ECL sunt la începutul și la finele acestora conform raționamentului profesional al auditorului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> o Rată de acoperire comparată cu anul anterior; și o Proporția expunerilor în fiecare etapă; • A evaluat impactul expunerilor care trec dintr-o etapă în alta; • A realizat comparații ale proporțiilor etapelor și ale acoperirii estimării în funcție de etapă în rândul companiilor din aceeași industrie; • A evaluat proiecțiile modelelor în funcție de etapă în diferite scenarii economice, comparând pierderile trimestriale prevăzute în acele scenarii variate cu experiența istorică, luând în considerare: <ul style="list-style-type: none"> o Magnitudinea coeficientului de pierderi (istoric versus proiectat); o Gravitatea scenariului ECL-urilor în comparație cu perioadele istorice de recesiune (de la maximum la minimum); și o Clasamentul proiecțiilor privind pierderile în scenarii diferite (pierderi în scenarii pesimiste versus pierderi în scenarii de bază);

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ¹⁵	Considerente relevante ¹⁶	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ¹⁷
		<ul style="list-style-type: none"> • A comparat KPI entității aferenți ECL cu cei similari ai companiilor din aceeași industrie, care s-au concentrat asupra portofoliilor similare de împrumuturi aferente industriei producătoare; și • A evaluat probele de audit care ar putea fi în contradictoriu cu aserțiunile conducerii și cu estimarea ECL. <p>Auditorul a ajuns la concluzia că evaluarea SICR și prezentările aferente au fost rezonabile în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil.</p>

Exemplul 3 – Aplicarea aspectelor selectate din ISA 540 (revizuit) la IFRS 9 Depreciere (ECL) – Intrări și date macroeconomice

Context

Entitatea auditată emite împrumuturi ipotecare din 2011. Aceste împrumuturi sunt emise către debitori din multiple zone geografice dintr-o jurisdicție și sunt segmentate în consecință. Una dintre aceste locații este foarte dependentă de prosperitatea industriei miniere și extractive. Industria minieră și extractivă a cunoscut un declin al prețurilor mărfurilor și, prin urmare, se confruntă cu niveluri mai mari de șomaj. Acești factori au dat naștere unei cereri scăzute pentru locuințe în regiune. Raportul mediu împrumut-valoare (LTV) al portofoliului din toate locațiile a fost stabil la aproape 65%; totuși, în ultimul an, acesta a crescut până la aproximativ 75%. Din cauza cererii scăzute, sunt emise mai puține împrumuturi, iar când acestea sunt emise, dobânzile sunt mai mici, iar rata împrumut-valoare este mai mare.

Entitatea auditată este foarte dependentă de intermediarii externi pentru a vinde împrumuturile pentru locuințe. Standardele de subscriere nu au fost aplicate strict în întreaga afacere. Forța de muncă a companiei a fost în mod tradițional în mare parte de tipul front office / bazată pe relația cu clienții, cu mai puțină atenție acordată colectărilor și gestionării riscului. Acest lucru se întâmplă în contextul unor valori foarte scăzute ale nerambursărilor din trecut. Entitatea auditată a elaborat propriul model ECL intern, dar folosește o terță parte pentru prognoze economice pe un orizont de timp de trei ani. De asemenea, a modelat patru scenarii economice – un caz central, un caz pozitiv și două cazuri negative de gravitate variabilă –, acestea fiind bazate pe modificările prețurilor locuințelor și ale șomajului la nivelul jurisdicției, dar nu pe modificările prețurilor mărfurilor.

Cadrul de raportare financiară aplicabil pentru companie este IFRS. Astfel, este aplicabil IFRS 9 *Instrumente financiare*, care prevede evaluarea creșterilor în riscul de credit al împrumuturilor și creanțelor pentru importanță și estimarea și evaluarea pierderilor din creditare conform unei baze de pierderi preconizate în profit sau pierdere. Cadrul prevede prezentări de informații cu privire la gestionarea riscului de credit și incertitudinea estimării pentru factori care afectează ECL-ul, care este recunoscut și evaluat.

Întreprinderea își desfășoară activitatea într-un sector reglementat.

Acest exemplu tratează modul în care un auditor poate aplica dispozițiile din ISA 540 (revizuit) în contextul unei auditări a modului în care conducerea utilizează variabilele și datele macroeconomice, precum și datele interne, atunci când este vorba despre estimarea ECL pentru pierderile din împrumuturi, iar acest lucru se aplică atât în etapa de alocare, cât și în estimarea reală a ECL. Auditarea presupune luarea în considerare a modului în care conducerea a abordat PD-urile, LGD-urile și EAD-urile cu caracter previzional;²⁴ PMA-urile; segmentarea împrumuturilor ipotecare în portofolii și elaborarea unor scenarii economice multiple, printre altele.

²⁴ A se vedea secțiunea Context din Exemplul 2 pentru explicații ale acestor acronime.

Aplicarea ISA 540 (revizuit)

Tabelul de mai jos oferă exemple ilustrative privind înțelegerea de către auditor și abordarea care ar putea fi utilizată în legătură cu dispozițiile selectate din ISA 540 (revizuit). Exemplul nu tratează toate dispozițiile din standard. În plus, alte evenimente, condiții sau alți factori pot avea relevanță în circumstanțele specifice unei misiuni, fiind necesară, de asemenea, luarea în considerare a acestora.

Auditorul a determinat un risc important de denaturare semnificativă a evaluării estimării ECL cu privire la împrumuturile ipotecare.²⁵

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
Proceduri de evaluare a riscului și activități conexe		
<p>13. Atunci când obține o înțelegere a entității și a mediului său, inclusiv a controlului intern al entității, așa cum prevede ISA 315 (revizuit),²⁹ auditorul trebuie să obțină o înțelegere a aspectelor următoare legate de estimările contabile ale entității. Procedurile auditorului pentru obținerea înțelegerii trebuie efectuate în măsura necesară pentru a furniza o bază adecvată pentru identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă la nivelul situațiilor financiare și al aserțiunilor. (A se vedea punctele A19-A22)</p>	<p>ECL-urile sunt afectate de diverși factori, inclusiv economia în ansamblu. Auditorul va evalua politicile contabile IFRS 9 ale băncii și abordarea privind utilizarea scenariilor macroeconomice în modelele ECL, inclusiv utilizarea informațiilor de la terțe părți.</p> <p>Standardul de contabilitate nu descrie o singură metodă de identificare sau de includere a scenariilor macroeconomice în calcul și nici nu menționează în mod explicit numărul de scenarii de care va fi nevoie.</p>	<p>Pentru a obține o perspectivă asupra factorilor care ar putea afecta economia la un nivel macro, auditorul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A determinat locația geografică a entității – entitatea operează în mai multe regiuni, cu regimuri de reglementare diferite; • A înțeles natura și amploarea împrumuturilor acordate – credite ipotecare cu un LTV mediu de 65%, care recent a crescut la 75%;

²⁵ Acest lucru este prezentat mai pe larg în tabelul de mai jos.

²⁶ A se consulta materialul relevant privind aplicarea.

²⁷ Acestea vizează furnizarea unui context pentru a sprijini înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta – nu se intenționează ca acestea să fie exhaustive.

²⁸ Acestea au scopul de a ilustra rezultate posibile pentru acest exemplu – ele nu ilustrează toate rezultatele posibile.

²⁹ ISA 315 (revizuit), punctele 3, 5-6, 9, 11-12, 15-17 și 20-21

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p><i>Entitatea și mediul său</i></p> <p>(a) Tranzacțiile și alte evenimente și condiții ale entității care pot avea ca rezultat necesitatea recunoașterii sau prezentării în situațiile financiare a estimărilor contabile sau modificarea estimărilor contabile recunoscute sau prezentate în situațiile financiare. (A se vedea punctul A23)</p>	<p>Având în vedere opiniile diferite ale economiștilor la nivel global, utilizarea scenariilor macroeconomice și a ponderărilor prin probabilități atribuite în calculele ECL, este considerată în general o zonă de raționament semnificativ al conducerii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A determinat locația geografică a garanțiilor reale la împrumuturi – proprietățile de bază sunt confirmate a fi în aceeași locație ca cea a clientului care aplică pentru împrumut; și • Circumstanțele macroeconomice identificate care pot afecta: <ul style="list-style-type: none"> ○ Evaluările garanțiilor reale de bază asociate; ○ Plasarea în timp a fluxurilor de trezorerie; și ○ Mărimea fluxurilor de trezorerie.
<p><i>Controlul intern al entității</i></p> <p>(e) Natura și amploarea supravegherii și guvernantei pe care entitatea le-a stabilit asupra procesului de raportare financiară al conducerii relevant pentru estimările contabile. (A se vedea punctele A28-A30)</p> <p>...</p> <p>(g) Modul în care procesul entității de evaluare a riscului identifică și tratează riscurile legate de estimările</p>	<p>Se preconizează ca persoanele din conducere să fi implementat o guvernanză solidă și un cadru general de control solid pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definirea tranzacțiilor relevante și clasificarea produselor pentru a le identifica pe acelea care trebuie să aibă ECL-uri. • Segmentarea portofoliilor de împrumuturi pe baza zonei geografice / jurisdicției locale / industriei etc.; • Identificarea celor mai sensibile variabile macroeconomice care afectează calculele ECL; 	<p>Auditorul a confirmat că următoarele au fost identificate de procesele conducerii ca fiind variabile macroeconomice relevante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valorile de bază ale prețurilor locuințelor și tendințele din ultimii ani, alături de așteptările pentru viitor; • Nivelurile șomajului, deoarece se leagă de zona geografică specifică; • Perspectiva viitoare asupra industriei miniere și extractive;

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>contabile. (A se vedea punctele A32-A33)</p> <p>(h) Sistemul informatic al entității așa cum se raportează la estimările contabile, inclusiv:</p> <p>(i) Clasele de tranzacții, evenimentele și condițiile care sunt semnificative pentru situațiile financiare și care generează necesitatea estimărilor contabile și a prezentărilor de informații aferente sau modificări ale acestora; și (A se vedea punctele A34-A35)</p> <p>(ii) Pentru astfel de estimări contabile și prezentări de informații aferente, modul în care conducerea:</p> <p>a. Identifică metodele, ipotezele sau sursele de date relevante care sunt adecvate în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea scenariilor macroeconomice relevante pentru portofoliul de împrumuturi care este evaluat; Alocarea de ponderări prin probabilități scenariilor macroeconomice identificate; Aplicarea consecventă a acestor scenarii în evaluarea unui SICR și a calculului ECL aferent; și Efectuarea permanentă a unor operațiuni de validare a modelului pentru a determina performanța modelului și a continua evaluarea relevanței datelor macroeconomice utilizate, inclusiv sursa acestor date. <p>Pe lângă cele menționate mai sus, auditorul trebuie să înțeleagă, de asemenea, care sisteme informatice au fost utilizate pentru obținerea scenariilor macroeconomice, alături de controalele generale ale sistemelor informatice asupra sistemului.</p> <p><i>[Notă: Acest exemplu se axează pe efectele intrărilor și datelor macroeconomice propriu-zise, nu pe sistemele informatice care se leagă de estimarea ECL și prezentările asociate, deci punctul 13 litera (h) nu a fost luat în considerare aici.]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Impactul prețurilor mărfurilor asupra industriei și perspectiva viitoare asupra prețurilor. S-au folosit indicatori; Nivelurile de ocupare a forței de muncă din industria minieră și extractivă în ultimii ani și așteptările pentru viitor; și Nivelurile de corelare dintre factorii identificați mai sus. <p>De asemenea, auditorul a obținut o înțelegere a controalelor generale ale sistemelor informatice implementate cu privire la sistemele informatice utilizate pentru derivarea scenariilor macroeconomice.</p> <p>Odată ce a fost obținută o înțelegere a celor de mai sus, auditorul a înțeles procesul prin care conducerea a trecut pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> Determinarea variabilelor și a scenariilor macroeconomice pe care să le utilizeze în modelele sale ECL; Înțelegerea modului în care variabilele și scenariile macroeconomice au fost aplicate în modelele ECL; Înțelegerea impactului pe care scenariile și variabilele macroeconomice selectate îl au asupra calculului ECL;

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>precum și necesitatea modificării acestora, inclusiv felul în care conducerea: (A se vedea punctele A36-A37)</p> <p>i. Selectează sau proiectează și aplică metodele utilizate, inclusiv utilizarea modelelor; (A se vedea punctele A38-A39)</p> <p>ii. Selectează ipotezele care vor fi utilizate, inclusiv analizarea alternativelor, și identifică ipotezele semnificative; și (A se vedea punctele A40-A43)</p> <p>iii. Selectează datele care vor fi utilizate; (A se vedea punctul A44)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Selectarea estimării punctuale pentru punctul relevant în viitor în fiecare scenariu macroeconomic; • Revizuirea acestor variabile și scenarii, inclusiv cine a realizat revizuirea și aprobarea, frecvența revizuirii, provocarea conducerii privind exhaustivitatea variabilelor și orice alte investigații suplimentare; • Raportarea internă către audit, comitetele executive și de risc, inclusiv granularitatea și inteligibilitatea informațiilor conducerii; • Testarea controalelor generale IT privind sistemele informatice identificate; și • Validarea modelului de estimare, inclusiv impactul factorilor macroeconomici asupra ECL. <p>După ce a realizat acest proces, auditorul a luat în considerare riscul de prezență a subiectivismului conducerii în selectarea unor variabile macroeconomice, pentru a genera un anumit rezultat. Auditorul a concluzionat că nu au existat dovezi cu privire la subiectivism, deoarece unele variabile macroeconomice erau conservatoare, iar altele, opuse acestora.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>b. Înțelege gradul de incertitudine a estimării, inclusiv prin analizarea intervalului de rezultate posibile ale evaluării; și (A se vedea punctul A45)</p> <p>c. Tratează incertitudinea estimării, inclusiv selectarea unei estimări punctuale și a prezentărilor de informații aferente pentru a fi incluse în situațiile financiare. (A se vedea punctele A46-A49)</p> <p>(i) Activitățile de control relevante pentru audit asupra procesului conducerii de realizare a estimărilor contabile așa cum este descris la punctul 13 litera (h) subpunctul (ii). (A se vedea punctele A50-A54)</p>		
<p>15. Cu privire la estimările contabile, auditorul trebuie să stabilească dacă echipa misiunii necesită aptitudini sau cunoștințe specializate pentru a efectua procedurile de evaluare a riscurilor, pentru a identifica și</p>	<p>Din cauza complexității și subiectivității analizei macroeconomice realizate de conducere, auditorul poate stabili că echipa misiunii necesită aptitudini sau cunoștințe specializate.</p>	<p>În baza complexității estimării ECL și având în vedere cunoștințele și aptitudinile existente ale echipei de audit, auditorul a stabilit că următoarele aptitudini specializate erau necesare pentru efectuarea procedurilor de audit:</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>evalua riscurile de denaturare semnificativă, pentru a proiecta și a efectua proceduri de audit ca reacție la acele riscuri sau pentru a evalua probele de audit obținute. (A se vedea punctele A61-A63)</p>	<p>Pe lângă cunoștințele despre cadrele generale de raportare financiară și de contabilitate relevante, auditorii situațiilor financiare ale băncilor trebuie să aibă cunoștințe și experiență în domeniul bancar și al riscurilor sale unice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Experți în economie și risc de credit: Persoane care se concentrează asupra prognozării și înțelegerii previziunilor privind relațiile dintre factori economici asupra capacității clienților de a rambursa obligațiile. • Specialiști IT: Pentru înțelegerea și realizarea procedurilor legate de implementarea IT a modelelor ECL sunt necesare aptitudini și cunoștințe în domeniul IT. • Experți în modelare: Experții în modelare sunt esențiali pentru înțelegerea și efectuarea procedurilor aferente modelelor ECL existente în bancă.
Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă		
<p>16. La identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă legate de o estimare contabilă și de prezentările de informații aferente la nivel de aserțiune, așa cum prevede ISA 315 (revizuit)³⁰, auditorul trebuie să evalueze separat riscul inerent și riscul de control. La identificarea riscurilor de denaturare semnificativă și la evaluarea</p>	<p>Auditorul va încerca în general să înțeleagă măsura în care raționamentele aplicate în derivarea intrărilor, variabilelor și scenariilor macroeconomice contribuie la gradul de incertitudine a estimării, ca parte din evaluarea riscurilor. Pentru determinarea gradului de incertitudine a estimării, auditorul va lua în considerare următoarele:</p>	<p>Pentru identificarea și evaluarea riscului de denaturare semnificativă asociat cu variabilele macroeconomice, auditorul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A căutat probe adiționale în informațiile disponibile public, obținute din surse precum internetul / publicații locale de reglementare pentru a înțelege în mod independent condițiile economice

³⁰ ISA 315 (revizuit), punctele 25 și 26

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>riscului inerent, auditorul trebuie să ia în considerare următoarele: (A se vedea punctele A64-A71)</p> <p>(a) Gradul în care estimarea contabilă este expusă la incertitudinea estimării; și (A se vedea punctele A72-A75)</p> <p>(b) Gradul în care următoarele aspecte sunt afectate de complexitate, subiectivitate sau alți factori de risc inerent: (A se vedea punctele A76-A79)</p> <p>(i) Selectarea și aplicarea metodei, ipotezelor și datelor în realizarea estimării contabile; sau</p> <p>(ii) Selectarea estimării punctuale a conducerii și a prezentărilor de informații aferente pentru a fi incluse în situațiile financiare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • O evaluare a factorilor de risc inerent, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> ○ Condițiile economice care afectează portofoliul de împrumuturi specific și subiectivitatea în determinarea celor care sunt cei mai relevanți; ○ Gradul relativ de complexitate în estimarea prognozelor privind modificarea prețurilor locuințelor și rata șomajului; ○ Soliditatea corelării dintre factorii economici și ECL; și ○ Raționamentele aplicate în determinarea informațiilor relevante. • Guvernanța și controalele modelelor utilizate în estimarea ECL: <ul style="list-style-type: none"> ○ Variabilele economice relevante pentru portofoliul care sunt evaluate, inclusiv evaluarea clientului cu privire la sensibilitatea modificării acestor variabile, fie individual, fie în combinație cu alte variabile; ○ Numărul de scenarii macroeconomice identificate pentru portofoliu; și 	<p>prevalente care pot afecta portofoliul de ipoteci, cum ar fi rate de șomaj îmbunătățite, indicatori conform cărora prețurile pot crește în zona respectivă etc.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • A evaluat exhaustivitatea și acuratețea datelor-sursă / datelor istorice utilizate pentru a obține analiza privind identificarea variabilelor macroeconomice relevante, selectarea scenariilor și ponderarea prin probabilitate ale acestora. Analizele datelor au fost utilizate pentru identificarea oricăror lacune în calitatea datelor-sursă folosite pentru determinarea variabilelor macroeconomice, fără nicio lacună semnificativă identificată; • A intervievat experții în reglementare cu privire la orice modificări recente ale reglementărilor privind locuințele sau mărfurile care pot afecta clienții din portofoliul de ipoteci; • A utilizat experți economici independenți pentru evaluarea caracterului rezonabil al ipotezelor privind prospectele și prognozele viitoare. Acest lucru a fost realizat prin compararea perspectivei conducerii cu perspectiva generată în mod independent de experții interni. Unde au fost identificate

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<ul style="list-style-type: none"> o Ponderare prin probabilități a scenariilor macroeconomice. • Modificări ale dispozițiilor de reglementare. 	<p>diferențe între prognoze, a aranjat ca economiștii interni să se întâlnească cu economiștii conducerii pentru a înțelege caracterul rezonabil al ipotezelor realizate în raport cu provocarea la adresa independenței; și</p> <ul style="list-style-type: none"> • A revizuit prezentările din situațiile financiare pentru a se asigura că zonele care generează riscuri inerente au fost prezentate adecvat, alături de eventualele sensibilități, pentru a permite utilizatorilor conturilor să evalueze în mod adecvat ipotezele conducerii care au fost utilizate. A fost menționat că persoanele din conducere ar trebui să elaboreze sensibilități adiționale cu privire la scenariile macroeconomice și că ar putea beneficia de pe urma explicării sensibilităților, pe baza testărilor de stres realizate pentru dispozițiile privind raportarea capitalului. <p>Cu excepția constatării legate de prezentarea de informații de mai sus, auditorul a concluzionat că variabilele macroeconomice fac obiectul unui grad semnificativ de incertitudine a estimării. Selectarea scenariilor macroeconomice este subiectivă și complexă prin natură, atunci când se determină ponderările aplicate fiecărui scenariu.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>17. Auditorul trebuie să stabilească dacă oricare dintre riscurile de denaturare semnificativă identificate și evaluate în conformitate cu punctul 16 este, conform raționamentului auditorului, un risc semnificativ.³¹ Dacă auditorul a determinat că există un risc semnificativ, auditorul trebuie să înțeleagă controalele entității, inclusiv activitățile de control, relevante pentru acel risc.³² (A se vedea punctul A80)</p>	<p>Estimările ECL, și în special intrările bazate pe scenarii macroeconomice, au adesea o incertitudine a estimării ridicată, având în vedere subiectivitatea prognozelor utilizate.</p> <p>În mod obișnuit, auditorul analizează riscurile de denaturare semnificativă identificate, pentru a determina care elemente sau ipoteze de bază utilizate au contribuit cel mai mult la această incertitudine a estimării, și atribuie aceste elemente și ipoteze evaluării riscului semnificativ.</p> <p>Având în vedere cunoștințele/datele limitate utilizate în dezvoltarea scenariilor, raționamentul este solicitat de conducere și poate genera complexitate în elaborarea acestor scenarii și, în schimb, evaluarea impactului scenariilor aplicate. Această complexitate este considerată parte din procesul auditorului de evaluare și identificare a riscurilor de denaturare semnificativă.</p> <p>Analiza de sensibilitate sau trend poate fi utilizată pentru a facilita înțelegerea factorilor de incertitudine a estimării, precum trendurile macroeconomice istorice și istoria prognozelor precise, conform exemplului nostru.</p>	<p>Auditorul a stabilit că anumite variabile macroeconomice pot fi afectate de un declin al industriei miniere și extractive, inclusiv al prețurilor locuințelor, de șomaj etc. S-a observat o corelare strânsă între aceste variabile și, pe baza sensibilității, auditorul a stabilit că perspectiva macroeconomică viitoare pentru împrumuturile către persoane fizice care lucrează în acest sector și în această zonă geografică poate fi afectată în mod semnificativ și, în consecință, poate afecta estimarea ECL. Auditorul a concluzionat că identificarea și aplicarea variabilelor macroeconomice în scenariile macroeconomice a fost un risc semnificativ.</p> <p>Auditorul a identificat controalele relevante legate de determinarea variabilelor macroeconomice. Următorul control (printre altele) a fost identificat drept un control relevant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Departamentul de credit al băncii a obținut un set de variabile economice de la departamentul economic al băncii și a pregătit o analiză pentru a determina:

³¹ ISA 315 (revizuit), punctul 27

³² ISA 315 (revizuit), punctul 29

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<ul style="list-style-type: none"> o Variabilele care sunt relevante pentru calculul ECL prin analiza regresiei; o Numărul de scenarii macroeconomice care trebuie luate în considerare pe baza comportamentului acelei variabile; și o Ponderările care trebuie aplicate fiecărui scenariu. <p>Analiza este revizuită de directorul riscului de credit și discutată și aprobată trimestrial în cadrul ședinței comitetului de credit pentru a confirma că analiza rămâne relevantă, iar în cazul în care comitetul consideră că este nevoie de actualizare, analiza este reactualizată pentru următoarea ședință a comitetului.</p> <p>Auditorul a testat elaborarea și implementarea controlului, luând în considerare următorii factori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Măsura în care controlul a fost elaborat pentru a funcționa la un nivel suficient de precis pentru atenuarea riscurilor de denaturare semnificativă; • Măsura în care persoanele care au realizat controlul aveau experiența și calificarea

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<p>necesare pentru a realiza controlul și au avut autoritatea în cadrul organizației de a facilita eficiența controlului;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Măsura în care orice acțiuni rezultate din performanța controlului au fost tratate adecvat ulterior; și • Măsura în care informațiile utilizate în control au fost complete și precise (de exemplu, datele macroeconomice utilizate în raportul trimestrial). <p>Pe baza considerentelor de mai sus, auditorul a eșuat în elaborarea controlului, având în vedere discrepanța dintre factorii macroeconomici incluși în calculul ECL care sunt la nivelul jurisdicției, și nu la nivel geografic, fără alte considerente în documentație sau metodologie care să compenseze aceste date limitate. Acest lucru a fost raportat conducerii și persoanelor responsabile cu guvernarea.</p>
Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturare semnificativă		
<p><i>Testarea modului în care conducerea a realizat estimarea contabilă</i></p> <p>22. Atunci când testează modul în care conducerea a realizat estimarea contabilă, procedurile de audit subsecvente ale</p>	<p>Atunci când elaborează proceduri pentru a testa modul în care conducerea a realizat estimarea, auditorul aplică în mod independent raționamentul pe baza faptelor și circumstanțelor disponibile pentru a confrunța acele etape realizate de conducere.</p>	<p>Auditorul a obținut documentația detaliată privind metodologia de elaborare de la conducere, alături de documentația finală privind politica contabilă pentru ECL-uri și scenariile macroeconomice, și a coroborat conținutul documentației prin intermediul unor interviuri ale departamentelor de</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>auditorului trebuie să includă proceduri, proiectate și efectuate în conformitate cu punctele 23-26, pentru obținerea de suficiente probe de audit adecvate privind riscurile de denaturare semnificativă legate de: (A se vedea punctul A94)</p> <p>(a) Selectarea și aplicarea metodelor, ipotezelor semnificative și datelor utilizate de conducere în realizarea estimării contabile; și</p> <p>(b) Modul în care conducerea a selectat estimarea punctuală și a elaborat prezentările de informații aferente legate de incertitudinea estimării.</p>	<p>Având în vedere numărul mare de raționamente care trebuie aplicate, auditorul trebuie să ia în considerare agregarea raționamentelor aplicate pentru a evalua caracterul rezonabil total.</p> <p>În mod obișnuit, va fi nevoie ca auditorul să apeleze la profesioniști care au cunoștințe specializate și experți în elaborarea și realizarea procedurilor de audit, inclusiv considerente privind suficiența și gradul de adecvare ale probelor de audit în conformitate cu ISA 500, <i>Probe de audit</i>.</p> <p>Determinarea factorilor macroeconomici relevanți pentru portofoliu și, în consecință, a calculului ECL, necesită ca o gamă largă de surse de informații să fie luate în considerare. De obicei, analiza efectuată pentru a determina dacă factorul se corelează cu pierderile este bazată pe informații istorice disponibile publicului. Atunci când este posibil, auditorul obține în mod independent aceste informații când efectuează propria analiză.</p>	<p>economie, financiar și de credit ale băncii. Împreună cu specialistul IT, au fost aplicate sisteme relevante în audit, inclusiv serverul de securitate în care conducerea își păstrează analizele și bazele de date aferente.</p> <p>Expertul în riscul de credit a fost implicat în elaborarea și realizarea procedurilor pentru a se asigura că factorii relevanți au fost tratați în testele de detalii planificate, cu o atenție deosebită acordată raționamentelor conducerii.</p> <p>Auditorul a apelat la experți în modelare pentru a elabora proceduri de audit solide, care au repetat analiza de regresie pe care conducerea o completase pentru a confrunța relevanța variabilei macroeconomice.</p> <p><i>[Notă: A se vedea punctul 24 de mai jos pentru procedurile detaliate realizate în raport cu ipotezele semnificative și rezultatele conexe.]</i></p>
<p>Metode</p> <p>23. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la metode, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p>	<p>Această dispoziție este relevantă pentru variabilele macroeconomice ECL în două domenii-cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> În primul rând, pentru determinarea factorilor macroeconomici relevanți pentru portofoliu; și 	<p>Auditorul a realizat o analiză calitativă pentru a identifica în mod independent factorii economici care ar putea afecta ECL, așa cum este menționat mai sus, pentru a testa exhaustivitatea și caracterul adecvat ale factorilor utilizați în modelul ECL. Cu ajutorul datelor privind prețurile</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>(a) Măsura în care metoda selectată este adecvată în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de metoda utilizată în perioadele anterioare sunt adecvate; (A se vedea punctele A95, A97)</p> <p>(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea metodei indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)</p> <p>(c) Măsura în care calculele sunt aplicate în conformitate cu metoda și sunt precise din punct de vedere matematic;</p> <p>(d) Atunci când aplicarea de către conducere a metodei implică o modelare complexă, măsura în care raționamentele au fost aplicate consecvent și măsura în care, atunci când este aplicabil: (A se vedea punctele A98-A100)</p> <p>(i) Proiectarea modelului îndeplinește obiectivul de evaluare al cadrului de</p>	<ul style="list-style-type: none"> În al doilea rând, în metoda prin care sunt introduse în motorul de calcul ECL, inclusiv scenariile diferite de calcul și ponderările aplicate acestora. <p>Pentru a determina acei factori macroeconomici care afectează calculul ECL, este de așteptat ca persoanele din conducere să realizeze o analiză de regresie în raport cu datele privind pierderile istorice pentru a determina dacă există o corelare, pe baza unui număr de factori care ar putea duce, în mod rezonabil, la o schimbare în capacitatea de rambursare a debitorului. Această analiză trebuie actualizată periodic, pentru a se asigura că factorii rămân relevanți.</p> <p>Atunci când este posibil, echipa de audit repetă această analiză statistică pentru asigurarea acurateței matematice. După caz, această repetare include obținerea în mod independent a datelor cu influență și includerea acestora în calcul pentru a se asigura că nu a avut loc o manipulare a datelor fără explicații și guvernanta.</p> <p>Atunci când evaluează metoda conform căreia factorii macroeconomici sunt incluși în model, echipa de audit apelează la experți în riscul de credit și modelare. Expertul în riscul de credit evaluează documentul privind metodologia</p>	<p>locuințelor și șomajul pe care le-a obținut independent, auditorul a realizat o analiză de regresie pentru a testa acuratețea matematică a calculelor conducerii. Rezultatul a confirmat o corelare pozitivă între datele privind prețul locuințelor și șomajul asupra pierderilor din creditare.</p> <p>Auditorul a menționat că persoanele din conducere nu au specificat în documentația lor privind metodologia modelului care este frecvența repetării executării analizei factorilor macroeconomici relevanți. Acest lucru a fost raportat conducerii ca o constatare privind mediul lor de control.</p> <p>Auditorul a apelat la experți în riscul de credit pentru revizuirea documentației privind metodologia pentru conformitatea cu IFRS 9. Machetele calculului ECL au fost apoi revizuite de către expertul în modelare pentru a se asigura că acele calcule au respectat politica și raționamentele din documentația privind metodologia. Expertul nu a observat o îndepărtare de la standard sau discrepanțe între documentația privind metodologia modelului și principiile matematice incluse în motorul de calcul.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>raportare financiară aplicabil, este adecvată în circumstanțele date și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de modelul utilizat în perioada anterioară sunt adecvate în circumstanțele date; și</p> <p>(ii) Ajustările rezultatului modelului sunt consecvente cu obiectivul de evaluare al cadrului de raportare financiară aplicabil și sunt adecvate în circumstanțele date; și</p> <p>(e) Măsura în care integritatea ipotezelor semnificative și a datelor a fost menținută pe parcursul aplicării metodei. (A se vedea punctul A101)</p>	<p>modelului pentru conformitatea cu standardul de contabilitate aplicabil, IFRS 9. Apoi, expertul în modelare revizuește machetele modelului pentru a se asigura că modelul este realizat conform politicii.</p>	
<p>Ipoteze semnificative</p> <p>24. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la ipotezele semnificative, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p>	<p>Pentru ca auditorul să poată îndeplini cerințele de la punctul 24 litera (a) din ISA 540 (revizuit), acesta va încerca să înțeleagă, să evalueze și să confrunte acele ipoteze pe care conducerea le consideră semnificative (dar și pe cele de la care auditorul s-ar aștepta să fie importante) în estimarea provizioanelor ECL conform dispozițiilor din IFRS 9. Aceasta trebuie să includă luarea în considerare a:</p>	<p>Conform punctului 24 litera (a), în acest caz auditorul a obținut și a revizuit o analiză pregătită de conducere care arată cât de sensibil este provizionul ECL, în ceea ce privește caracterul semnificativ, la modificările șomajului și ale prețurilor locuințelor la nivel geografic. Deoarece entitatea auditată nu a elaborat scenarii specifice pentru prețurile mărfurilor, auditorul a confruntat raționamentul acestei decizii în raport cu</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>(a) Măsura în care ipotezele semnificative sunt adecvate în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de perioadele anterioare sunt adecvate; (A se vedea punctele A95, A102-A103)</p> <p>(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea ipotezelor semnificative indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)</p> <p>(c) Măsura în care ipotezele semnificative sunt consecvente între ele și cu cele utilizate în alte estimări contabile sau cu ipoteze conexe utilizate în alte sfere ale activității entității, pe baza cunoștințelor auditorului obținute în decursul auditului; și (A se vedea punctul A104)</p> <p>(d) Acolo unde este cazul, măsura în care conducerea are intenția de a întreprinde anumite acțiuni și are capacitatea de a face acest lucru. (A se vedea punctul A105)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Politicilor contabile conform IFRS 9 ale băncii și abordarea privind utilizarea variabilelor și datelor macroeconomice în modelele ECL, inclusiv utilizarea informațiilor de la terțe părți; • Guvernanței și mediului de control pe care conducerea le-a implementat în raport cu estimarea ECL; • Sistemelor informatice care au fost utilizate în estimarea ECL, alături de controalele generale IT în raport cu acele sisteme; • Constatărilor la zi privind controalele; • Întâlnirilor cu specialiști și experți; și • Altor factori de risc inerent așa cum au fost identificați când s-au realizat <i>Procedurile de evaluare a riscului și activități conexe</i> menționate mai sus. <p>Acest proces va include stabilirea modului în care conducerea a identificat factorii de risc de credit, aplicând scepticismul profesional adecvat. Astfel, este de așteptat ca procesul să implice atât analiza caracterului adecvat al evaluării conducerii în ceea ce privește acei factori pe care i-a considerat a fi esențiali și aspectele de la baza acestei concluzii, cât și analiza factorilor</p>	<p>impactul potențial al modificărilor acestor prețuri privind provizionul ECL și a solicitat conducerii să arate că impactul modificărilor prețurilor mărfurilor au fost incluse în recunoașterea și evaluarea provizionului ECL, printr-un PMA. În ceea ce privește PMA-ul în sine, auditorul a înțeles, a evaluat și a validat controalele conducerii și procesul de guvernanță aplicat estimării PMA, precum și impactul asupra alocării pe etape. Acest lucru a fost realizat în întreaga locație geografică.</p> <p>De asemenea, auditorul a obținut și a evaluat rezultatul testării statistice realizate de conducere pentru a obține probe privind aplicarea variabilelor macroeconomice în estimarea PD-urilor, LDG-urilor și EAD-urilor cu caracter previzional. Evaluarea a inclus luarea în considerare a integrității cadrului general statistic pe care conducerea l-a utilizat pentru a stabili legături cauzale (regresie liniară) și a rezultatelor testării pe care conducerea a realizat-o cu scopul de a determina importanța statistică (coeficienți care au arătat scoruri ale intervalelor de încredere care sunt mai mari decât procentajul acceptabil). Această activitate a presupus utilizarea experților auditorului în prognoză economică, risc de credit și modelare.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<p>pe care nu i-a considerat a fi esențiali și aspectele de la baza acelei concluzii.</p> <p>De asemenea, auditorul va încerca să înțeleagă modul în care relațiile dintre variabilele macroeconomice și (i) ratele de nerambursare, (iii) valorile colaterale și (iii) istoricul de rambursare au fost stabilite pentru estimarea (i) PD-urilor, (ii) LGD-urilor și (iii) EAD-urilor cu caracter previzional. Acest lucru poate include identificarea abordării statistice / cadrului general statistic care a fost aplicat(ă) pentru a stabili aceste legături de cauzalitate și testarea care a fost realizată pentru determinarea importanței statistice și a naturii obiective a modelelor. Ca parte din acest exercițiu, auditorul va lua în considerare modul în care conducerea a evaluat corelările preconizate dintre ipoteze atunci când a elaborat detalii ale unor scenarii economice specifice, de exemplu, este de așteptat ca în urma unei eventuale scăderi a ratelor dobânzilor și a PIB în viitor să rezulte o creștere a ratei șomajului. Acest lucru poate include luarea în considerare a modului în care conducerea a acceptat faptul că ipotezele sunt aplicate într-un mod consecvent pentru ca scenariile care sunt elaborate să fie realiste.</p> <p>Auditorul va determina în mod obișnuit câte scenarii economice a identificat conducerea și modul în</p>	<p>Auditorul a evaluat și a testat abordarea pe care conducerea a aplicat-o în elaborarea ipotezelor care au stat la baza scenariilor economice multiple. Această activitate a inclus înțelegerea, evaluarea și validarea controalelor conducerii și a guvernantei acestui proces. Abordarea conducerii a constat în analizarea mediei ponderate a pierderii din creditare stabilite pentru fiecare dintre scenariile multiple selectate, ponderată prin posibilitatea apariției fiecărui scenariu plus/minus o ajustare separată pentru factorii „adiționali”. Deoarece entitatea auditată a elaborat doar patru scenarii, auditorul a confruntat numărul și caracterul adecvat ale acestora prin compararea naturii și a cuantumului scenariilor cu cele ale companiilor din breaslă și prognozele externe publicate de băncile centrale și de alte organisme. Auditorul a aplicat scepticismul profesional în evaluarea măsurii în care au existat alte scenarii plauzibile pe care conducerea ar fi putut să le ia în considerare și a confruntat baza pe care au fost selectate cele patru. Conducerea a furnizat o analiză a sensibilității care a arătat că evidențierea ipotezelor nu ar genera o modificare semnificativă a provizionului ECL. Auditorul a evaluat activitățile care sprijină această aserțiune și a ajuns la concluzia că poziția conducerii a fost adecvată și rezonabilă. Procesul a presupus</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<p>care au fost elaborate și justificate acele scenarii, de exemplu, prin referințe și date externe sau prin comparație cu colegii de breaslă. Acest lucru implică luarea în considerare a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracterului adecvat al politicii entității auditate pentru identificarea și elaborarea rezonabilă a unor scenarii plauzibile care pot genera și afecta provizionul ECL; • Ipotezelor conducerii cu privire la probabilitatea ca fiecare să apară în ceea ce privește ponderările care au fost aplicate parametrilor (PD, LGD și EAD) care au fost modelați în fiecare scenariu; și • Modul în care aceste ponderări au fost elaborate și justificate, de exemplu, din nou prin referințe la date externe sau prin comparație cu colegii de breaslă. <p>În special, auditorul poate încerca să înțeleagă, să evalueze și să valideze controalele privind datele și prognozele economice, precum și să evalueze testarea independentă care a fost realizată pentru a valida ipotezele utilizate pentru estimarea provizionului ECL. Aceasta include revizuirea instrumentelor de sensibilitate care sunt utilizate de conducere pentru a oferi informații cu privire la supravegherea caracterului adecvat al estimării</p>	<p>luarea în considerare a impactului alocării pe etape. S-a observat o diferență în acest sens – deoarece ipotezele semnificative au fost testate la stres, acest lucru a generat o diferență în provizionul ECL care a fost mai mică decât pragul de semnificație funcțional. În consecință, auditorul a aplicat această diferență în rezumatul denaturărilor necorectate.</p> <p>De asemenea, auditorul a evaluat caracterul rezonabil al probabilităților apariției acestor scenarii pe care conducerea le-a elaborat și justificat, făcând referire la date externe și la rezultatele testelor de stres ale băncilor din breaslă pentru a stabili dacă entitatea auditată se încadrează în consensul pieței.</p> <p>Auditorul a decis că întreaga abordare a conducerii a fost adecvată și rezonabilă, pe baza activității realizate mai sus și conform experților auditorului în prognoză economică și risc de credit.</p> <p>Conducerea a introdus modificări la ipoteze deoarece acestea sunt calibrate în timp. Prin urmare, auditorul a evaluat aceste modificări în raport cu cantitatea provizionului ECL care este recunoscut și evaluat pentru a determina dacă modificarea a afectat în mod nejustificat provizionul. Auditorul a făcut acest lucru pentru</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<p>ECL pentru a evalua impactul ipotezelor economice alternative.</p> <p>Modificările anuale aduse procesului care sunt adoptate de către conducere, împreună cu ipotezele aplicate de aceasta, sunt de obicei înțelese și evaluate pentru caracterul rezonabil. Acest lucru include luarea în considerare a rezultatelor actuale în raport cu așteptările și alte forme de testare ex-post.</p> <p>Pentru a îndeplini dispozițiile de la punctul 24 litera (c) din ISA 540 (revizuit), auditorul trebuie să fie informat despre informațiile contradictorii privind contabilizarea instrumentelor financiare în general și, de asemenea, în raport cu alte estimări contabile. Validitatea diferențelor semnificative va fi înțeleasă și coroborată.</p> <p>Pentru a îndeplini dispozițiile de la punctul 24 litera (d) din ISA 540 (revizuit), auditorul încearcă să înțeleagă și să evalueze practicile interne de risc de credit ale conducerii. Acest lucru are ca obiectiv evaluarea măsurii în care ipotezele utilizate în estimarea provizionului ECL sunt consecvente cu astfel de practici, îndeosebi în ceea ce privește LGD-urile care sunt stabilite prin referință la garanțiile reale pe o bază cu caracter previzional.</p>	<p>a putea ajunge la o concluzie cu privire la caracterul adecvat al modificării și/sau la măsura în care modificarea este un indiciu al subiectivismului conducerii. Această activitate include revizuirea evaluării conducerii privind măsura în care potențialele pierderi din împrumuturi pot fi subestimate într-o viitoare recesiune economică având în vedere că ipotezele conducerii s-au bazat pe așteptările ca condițiile de creditare să fie relativ mai benigne la emiterea împrumuturilor. De asemenea, auditorul a comparat ipotezele preconizate în anul anterior cu ceea ce s-a manifestat de fapt în practică pe parcursul anului curent, confirmând că persoanele din conducere au oferit o prognoză adecvată în totalitate. Ca parte din această activitate, auditorul a înțeles, a evaluat și a validat controalele conducerii cu privire la modul în care aceste modificări ale ipotezelor sunt aplicate modelului, fără a observa vreo excepție.</p> <p>În ceea ce privește punctul 24 litera (c) legat de evaluarea consecvenței în contabilitate pentru instrumentele financiare în general, auditorul a stabilit dacă ipotezele privind plățile în avans și rambursările anticipate utilizate la determinarea duratei de viață a împrumuturilor ipotecare utilizate pentru estimarea provizionului ECL au</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<p>fost diferite de ceea ce s-a folosit pentru estimarea veniturii din dobândă. În timp ce diferențele au fost identificate având în vedere utilizarea de aproximări pentru estimarea ECL în funcție de portofoliu, conducerea a oferit o analiză cu privire la cuantumul lor și auditorul a repetat un eșantion din aceste calcule și a concluzionat că diferențele nu erau de fapt semnificative. În ceea ce privește alte estimări contabile, auditorul a evaluat modul în care continuitatea activității cu caracter previzional, deprecierea fondului comercial și ipotezele privind recuperabilitatea activelor privind impozitul amânat ale entității auditate erau legate de cele utilizate în modelul ECL. Mai exact, auditorul a confirmat că, pe o bază simplă, fluxurile de trezorerie utilizate de conducere în testarea, bugetarea și prognozarea deprecierei fondului comercial și în evaluarea recuperabilității activelor privind impozitul amânat erau consecvente cu acele fluxuri de trezorerie și alte ipoteze macroeconomice utilizate în estimarea ECL conform scenariului economic de caz central.</p> <p>În ceea ce privește punctul 24 litera (d), auditorul a evaluat dacă persoanele din conducere au avut intenția și capacitatea de a reintra în posesia proprietăților și de a oferi garanția reală pe baza practicilor din trecut și a planurilor de afaceri</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<p>curente. Auditorul a confruntat situațiile în care LGD-urile erau modelate pe baza unor valori ale garanțiilor reale cu caracter previzional având în vedere eșecurile din trecut ale conducerii în a reintra în posesia proprietăților și a concluzionat că persoanele din conducere urmau să facă acest lucru și în viitor, în cazul în care nu era nicio posibilitate realistă de rambursare.</p> <p><i>[Notă: Modul în care auditorul aplică dispozițiile de la punctul 24 litera (b) din ISA 540 (revizuit) este descris în subsecțiunea de mai jos Indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii.]</i></p>
<p>Date</p> <p>25. La aplicarea dispozițiilor de la punctul 22, cu privire la date, procedurile de audit subsecvente ale auditorului trebuie să trateze:</p> <p>(a) Măsura în care datele sunt adecvate în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil și, dacă este cazul, măsura în care modificările față de perioadele anterioare sunt adecvate; (A se vedea punctele A95, A106)</p>	<p>În mod obișnuit, auditorul trebuie să evalueze relevanța și credibilitatea datelor pe care conducerea le-a luat în considerare în evaluarea factorilor riscului de credit, inclusiv în relație cu exhaustivitatea, luarea în considerare a măsurii în care există date care au fost identificate ca fiind pertinente pentru estimarea ECL, dar nu au fost luate în considerare de conducere. Acestea pot include stabilirea modului în care conducerea a utilizat date cu caracter istoric și previzional în modelare și dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acestea sunt interne, externe sau o combinație a celor două; 	<p>În ceea ce privește punctul 25 literele (c) și (d), auditorul a luat în considerare modul în care conducerea a tratat lacunele din date sau calitatea datelor, ca, de exemplu, prin utilizarea oricăror limite inferioare sau a altor ajustări similare – de exemplu, limitele inferioare ale LGD-urilor. Acest proces a presupus evaluarea politicii și a controalelor pe care conducerea le-a implementat în aceste zone și testarea acestor ajustări și recalcularea lor în cazurile în care erau semnificative. De asemenea, auditorul a fost de acord cu termenele contractuale conform datelor restabilite la datele-sursă de bază și a fost de acord cu alte date macroeconomice care au fost</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>(b) Măsura în care raționamentele făcute în selectarea datelor indică un posibil subiectivism al conducerii; (A se vedea punctul A96)</p> <p>(c) Măsura în care datele sunt relevante și credibile în circumstanțele date; și (A se vedea punctul A107)</p> <p>(d) Măsura în care datele au fost înțelese sau interpretate în mod adecvat de către conducere, inclusiv în ceea ce privește termenele contractuale. (A se vedea punctul A108)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Există suficiente date istorice sau lacune în date; și • Modul în care conducerea a verificat calitatea datelor, inclusiv a celor obținute de la furnizori de date terțe părți. <p>În mod obișnuit, auditorul va încerca să înțeleagă și să evalueze ce câmpuri de date-cheie influențează parametrii utilizați de conducere în estimarea provizionului ECL. Acest proces poate include luarea în considerare a analizei de sensibilitate care este realizată de conducere pentru identificarea componentelor care contribuie în cea mai mare măsură la riscul de denaturare semnificativă. De asemenea, auditorul poate încerca să înțeleagă și să evalueze modul în care seturile de date istorice au fost testate pentru relevanță de către conducere și ajustate acolo unde a fost cazul. Această activitate poate include luarea în considerare a nevoii de reflectare a condițiilor actuale și a prognozelor viitoare care nu au afectat perioada în care au fost colectate datele istorice și de înlăturare a oricăror efecte ale condițiilor istorice care nu mai sunt relevante sau care se preconizează că nu vor apărea din nou.</p> <p>Mai exact, auditorul poate evalua dacă și cum variabilele macroeconomice au fost incluse de</p>	<p>utilizate și puse la dispoziția publicului, fără a remarca excepții atunci când a realizat ambele teste de fond. Procedura anterioară verifica, în baza unor aspecte simple, punctele de date utilizate în sistemele care raportează înapoi la sursă ale modelului ECL al entității auditate.</p> <p>Având în vedere punctul 25 literele (a), (c) și (d) din ISA 540 (revizuit), auditorul a realizat, de asemenea, următoarele proceduri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • În ceea ce privește segmentarea împrumuturilor pentru locuințe, auditorul a evaluat modul în care conducerea a stabilit câte segmente urma să utilizeze în scopul evaluărilor colective în ceea ce privește atât SICR, cât și recunoașterea și evaluarea provizionului ECL. Acest lucru a inclus luarea în considerare a măsurii în care fiecare segment a fost sprijinit de suficiente puncte de date, măsura în care s-a avut în vedere utilizarea mai multor segmente dat fiind impactul pe care acesta l-ar fi putut avea asupra provizionului ECL și dacă au existat concentrații mari de împrumuturi pentru locuințe la limitele segmentelor care ar fi putut indica faptul că acea segmentare ar fi avut nevoie de

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<p>conducere în score cardul / ratingul de risc utilizat în evaluarea bonității creditului debitorilor entității auditate la emisiune și în mod continuu dacă acest aspect este parte a procesului în loc de PD-uri cu caracter previzional. Aceste date sunt incluse în stabilirea măsurii în care PD-ul poate afecta comportamentul debitorului privind creditul și plățile, de exemplu, o creștere a ratei șomajului va crește riscul de nerambursare.</p> <p>Auditorul poate înțelege și evalua caracterul rezonabil al modului în care conducerea a grupat împrumuturile pentru locuințe pe baza unor caracteristici de risc comune, de exemplu, tipul instrumentului, ratingurile riscului de credit, tipul garanțiilor reale, data recunoașterii inițiale și termenul rămas până la scadență, în funcție de locație pentru fiecare dintre grupurile identificate.</p> <p>Din cauza unei lipse de date, conducerea este posibil să fi folosit aproximări. Acestea pot compensa pentru o lacună în nerambursările istorice, ca o simplificare (de exemplu, utilizarea mai degrabă a unor variabile la nivelul țării decât a unora regionale), sau din cauza unor informații cu caracter previzional care nu sunt disponibile pe un orizont de timp suficient de îndepărtat (de exemplu, utilizarea întoarcerii la valoarea medie după o perioadă de cinci ani). Ele pot fi utilizate</p>	<p>modificări. Anomaliile identificate au fost raportate către conducere, care le-a tratat ulterior prin actualizarea bazei pe care aceasta a realizat evaluările colective.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Auditorul a luat în considerare ce set de date privind dezvoltarea au fost utilizate (adică începând cu 2011 până în prezent) și le-a evaluat în eventualitatea atât a unor modificări în timp asupra portofoliului, cât și a unor modificări în toleranța la riscul de credit al entității auditate. Această activitate a presupus evaluarea modului în care conducerea a ajustat setul de date pentru aceste modificări, pentru ca datele declarate să fie adecvate pentru utilizare. În baza activității realizate, auditorul a concluzionat că modificările au fost adecvate. • De asemenea, auditorul a fost de acord cu datele utilizate pentru implementarea modelelor la data de raportare în materie de evaluare a SICR și estimarea ECL înapoi la sursele interne și externe. Procesul a fost realizat pe baza unui eșantion, unde au fost remarcate doar diferențe neînsemnate, precum și prin obținerea probelor cu privire la logica, accesul și controalele tehnologice

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<p>și pentru implementarea dispozițiilor din IFRS 9 până la data intrării în vigoare a aceluși standard, când nu existau suficiente date pentru a putea aplica o abordare mai solidă, iar PMA-urile erau utilizate pentru atenuarea acestor limitări pe termen scurt, dar și pentru a capta „riscurile latente” care nu erau incluse în modele. Auditorul poate identifica și evalua o astfel de utilizare în ceea ce privește caracterul adecvat inițial și poate lua în considerare planul conducerii pentru a le limita în mod continuu.</p> <p><i>[Notă: Modul în care auditorul aplică dispozițiile de la punctul 25 litera (b) din ISA 540 (revizuit) este descris în subsecțiunea de mai jos Indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii.]</i></p>	<p>de modificare a programului pe care conducerea le-a implementat pentru fluxurile de date.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conducerea a operaționalizat evaluarea SICR prin intermediul unor factori declanșatori, din cauza unei lacune în datele privind pierderile istorice. În consecință, auditorul a evaluat și confruntat modul în care conducerea a stabilit acești factori declanșatori prin revizuirea analizei conducerii privind acei factori în raport cu performanța istorică. Acest lucru a inclus luarea în considerare a măsurii în care factorii declanșatori selectați au fost oportuni și cu caracter previzional, în loc să capteze doar pierderile suportate prin stabilirea măsurii în care un SICR ar fi fost identificat înainte de împrumutul pentru locuință în cauză sau de portofoliul aferent, care depășise data scadentă pentru o anumită perioadă anumită de timp. Auditorul a evaluat de asemenea și subiectivismul acestor aspecte conform subsecțiunii <i>Indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii</i> de mai jos. Acolo unde conducerea a ajuns la concluzia că nu trebuie să folosească PD-ul de

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<p>emisiune ca o intrare în evaluarea SICR, care a avut loc tot din cauza unei lipse de date, auditorul a luat în considerare caracterul rezonabil al deciziei de a folosi aproximări prudente bazate pe tarife existente la data respectivă și a ajuns la concluzia că acest lucru a fost rezonabil în situația dată. În plus, având în vedere înăsprirea standardelor de subscriere în timp, auditorul a evaluat diferențele dintre factorii declanșatori aplicați segmentelor de împrumuturi pentru locuințe care au fost emise mai puțin recent decât altele și a observat că diferențele, în termeni relativi, au fost adecvate în circumstanțele date.</p> <p>Având în vedere dispozițiile de la punctul 25 litera (a) din ISA 540 (revizuit), auditorul a realizat următoarele proceduri suplimentare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Auditorul a luat în considerare caracterul rezonabil al nivelului contului utilizat de conducere pentru evaluarea creșterilor semnificative ale riscului de credit. În cazurile în care această evaluare nu a putut fi realizată la nivelul instrumentului individual, auditorul a verificat decizia conducerii conform căreia caracteristicile riscului de credit al instrumentelor

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<p>individuale din portofoliul de împrumuturi pentru locuințe erau similare, iar această decizie a inclus luarea în considerare a informațiilor macroeconomice cu caracter previzional specifice portofoliului. În câteva situații, autorul a ajuns la concluzia conform căreia caracteristicile riscului de credit nu erau comune și a confruntat conducerea cu privire la acest aspect. Ulterior, conducerea și-a revizuit segmentarea și a actualizat-o spre satisfacția auditorului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Auditorul a evaluat revizuirea periodică de către conducere a indicatorilor prestabiliți deoarece este posibil ca această revizuire să fi indicat faptul că aproximările nu mai erau adecvate (adică niveluri crescute de nerambursare, concentrări de deteriorare în anumite regiuni și îndatorare crescută în rândul colegilor de breaslă). • Auditorul a evaluat dependența entității de PMA-uri pentru a trata limitările de date, îndeosebi acolo unde acestea erau semnificative. Datele au fost utilizate de conducere pentru acoperirea riscurilor de nefinanțare, amânarea plății, accesibilitate, îndatorare, durată de viață și scenarii economice preconizate – de exemplu, având în vedere o lipsă a datelor

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<p>actualizate privind debitorii, entitatea auditată a monitorizat indicatorii unei acumulări de riscuri latente legate de accesibilitate pe care auditorul le-a examinat pentru a se asigura că astfel de date erau monitorizate suficient și îndeaproape și erau incluse adecvat în estimare, concluzionând că acestea erau monitorizate suficient și îndeaproape și că au fost estimate corespunzător.</p> <p><i>[Notă: Modul în care auditorul aplică dispozițiile de la punctul 25 litera (b) din ISA 540 (revizuit) este descris în subsecțiunea de mai jos Indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii.]</i></p>
<p><i>Alte considerente legate de probele de audit</i></p> <p>30. La obținerea probelor de audit privind riscurile de denaturare semnificativă legate de estimările contabile, indiferent de sursele de informații utilizate ca probe de audit, auditorul trebuie să se conformeze dispozițiilor relevante din ISA 500.</p> <p>Atunci când se utilizează activitatea unui expert al conducerii, dispozițiile de la punctele 21-29 din prezentul ISA pot sprijini auditorul în evaluarea caracterului adecvat</p>	<p>Auditorul poate apela la activitatea unui expert al conducerii sau la propriul expert în economie și risc de credit atunci când testează ipotezele și datele semnificative ale conducerii. Acest lucru poate include domenii precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea modului în care relațiile dintre variabilele macroeconomice și (i) ratele de nerambursare, (ii) valorile colaterale și (iii) istoricul de rambursare au fost stabilite de către conducere în estimarea (i) PD-urilor, (ii) LGD-urilor și (iii) EAD-urilor cu caracter previzional. 	<p>Pentru evaluarea activității expertului conducerii, auditorul a apelat la experți în economie atunci când a realizat procedurile subliniate în ipotezele și datele semnificative de mai sus, mai exact în ceea ce privește:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabilirea faptului că persoanele din conducere au reflectat modificările prețurilor mărfurilor printr-un PMA; • Luarea în considerare a regresiei liniare pe care conducerea a utilizat-o în vederea stabilirii legăturii cauzale dintre variabilele

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>al activității expertului ca probă de audit pentru o aserțiune relevantă în conformitate cu punctul 8 litera (c) din ISA 500. La evaluarea activității expertului conducerii, natura, plasarea în timp și amploarea procedurilor de audit subsecvente sunt afectate de evaluarea de către auditor a competenței, a capacității și a obiectivității expertului, de înțelegerea de către auditor a naturii activității efectuate de expert și de familiaritatea auditorului cu domeniul de competență al expertului. (A se vedea punctele A126-A132)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea modului în care conducerea a elaborat și a identificat multiple scenarii economice, precum și posibilitatea ca fiecare să apară, și aplicarea ponderărilor la parametri. • Evaluarea suficienței și calității seturilor de date utilizate. • Evaluarea factorilor incluși în evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit și recunoașterea și estimarea provizionului ECL pentru relevanță și exhaustivitate. <p>Un alt aspect în privința căruia auditorul ar putea apela la un expert este evaluarea măsurii în care caracteristica riscului adecvată a fost utilizată pentru segmentarea portofoliilor aferente împrumuturilor ipotecare cu scopul de a evalua eventuali SICR și pentru recunoașterea și evaluarea provizionului ECL.</p>	<p>macroeconomice și (i) ratele de nerambursare, (ii) valorile colaterale și (iii) istoricul de rambursare, ca parte din estimarea conducerii privind (i) PD-urile, (ii) LGD-urile și (iii) EAD-urile cu caracter previzional; și</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea prognozelor utilizate de conducere în raport cu cele publicate de banca centrală și alte organisme din jurisdicția entității auditate în ceea ce privește acuratețea și gradul de reprezentare în raport cu împrumuturile ipotecare ale entității auditate. <p>De asemenea, auditorul a apelat la un expert în risc de credit care a luat în considerare regresia liniară pe care conducerea a utilizat-o ca să stabilească legături cauzale între variabilele și parametrii macroeconomici în colaborare cu economistul și a evaluat caracterul adecvat al considerentelor conducerii privind factori de risc intern și extern în segmentarea portofoliului, ca parte din considerentele auditorului cu privire la măsura în care această regresie a fost în conformitate cu dispozițiile din IFRS 9 și cu practicile de pe piață. Procesul a inclus luarea în considerare a testelor statistice pe care conducerea le-a utilizat cu scopul de a sprijini</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<p>nivelul de segmentare al entității auditate, ca atunci când selectează variabilele pentru segmentare în timpul construcției și testează modelul care este realizat de conducere în mod permanent. Așa cum s-a menționat în datele de mai sus, în anumite cazuri, auditorul a ajuns la concluzia că, pe baza activității realizate de expertul în risc de credit al auditorului, caracteristicile riscului de credit nu au fost comune și auditorul a confruntat conducerea cu privire la acest aspect. Ulterior, conducerea și-a revizuit segmentarea și a actualizat-o spre satisfacția auditorului.</p>
Prezentări de informații legate de estimările contabile		
<p>31. Auditorul trebuie să proiecteze și să efectueze proceduri de audit subsecvente pentru a obține suficiente probe de audit adecvate legate de riscurile evaluate de denaturare semnificativă la nivel de aserțiune pentru prezentările de informații legate de o estimare contabilă, altele decât cele legate de incertitudinea estimării tratate la punctele 26 litera (b) și 29 litera (b).</p>	<p>În mod obișnuit, auditorul va încerca să înțeleagă și să evalueze procesul conducerii privind pregătirea prezentărilor de informații. Acest lucru presupune înțelegerea și evaluarea sensibilității acestui provizion față de factorii-cheie ai estimării ECL așa cum a fost stabilit de conducere și auditat de auditor, în special elementele și intrările subiective care sunt sau pot deveni mai fundamentale pentru suma recunoscută și evaluată în raport cu informațiile cantitative externe și interne cu privire la sensibilitate care sunt disponibile (de exemplu, prețurile locuințelor și șomajul).</p>	<p>Auditorul a citit prezentările de informații narative și a concluzionat că acestea erau consecvente cu înțelegerea de către acesta a afacerii și a altor activități care au fost realizate în legătură cu provizionul ECL, inclusiv prezentările factorilor-cheie de risc de credit (prețurile locuințelor și șomajul).</p> <p>Auditorul a luat în considerare măsura în care prezentările de informații, care includeau acele raționamente esențiale aferente care sunt prezentate în conformitate cu dispozițiile din Standardul Internațional de Contabilitate (IAS) 1</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<p>De asemenea, poate presupune înțelegerea și evaluarea caracterului descriptiv al prezentărilor de informații calitative în ceea ce privește procesul de estimare a provizionului ECL de către conducere, precum baza pe care au fost elaborate cele patru scenarii economice multiple și variabilele considerate esențiale și justificarea alegerii.</p> <p><i>[Notă: Această ilustrare nu tratează prezentarea informațiilor cu privire la incertitudinea estimării conform punctelor 26 litera (b) și 29 litera (b) din ISA 540 (revizuit).]</i></p>	<p><i>Prezentarea situațiilor financiare</i>, sunt informative pentru utilizatorii situațiilor financiare. Aceasta a presupus o evaluare a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentărilor cantitative cu privire la variabilele macroeconomice care au fost aplicate fiecăruia dintre scenariile economice multiple și a posibilității ca cele patru scenarii economice multiple să apară; și a • Prezentărilor de informații calitative privind modul în care conducerea a elaborat acele scenarii economice multiple și motivul pentru care conducerea a evidențiat mai mult anumite variabile macroeconomice (prețurile locuințelor și șomajul) în defavoarea altora (prețurile mărfurilor). <p>Activitatea pe care auditorul a realizat-o mai sus a implicat compararea cu colegii de breaslă care au emis produse similare cu cele ale entității auditate. Auditorul a ajuns la concluzia că persoanele din conducere au aderat în mod semnificativ la dispozițiile din IAS 1 și IFRS 7 <i>Instrumente financiare: informații de furnizat</i> și așteptările cu privire la organismul său de reglementare și practicile de piață actuale.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
Indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii		
<p>32. Auditorul trebuie să evalueze măsura în care raționamentele și deciziile conducerii în realizarea estimărilor contabile incluse în situațiile financiare, chiar dacă sunt rezonabile la nivel individual, reprezintă indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii. Atunci când sunt identificate indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii, auditorul trebuie să evalueze implicațiile asupra auditului. În cazul în care există intenția de a induce în eroare, subiectivismul conducerii este de natură frauduloasă. (A se vedea punctele A133-A136)</p>	<p>Pe parcursul auditării, auditorul va trebui, de regulă, să ia în considerare cazurile în care a apărut subiectivismul în aplicarea raționamentului exercitat de conducere în relație cu elaborarea și aplicarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ipotezelor semnificative; • Utilizării datelor; • Evaluării creșterilor semnificative în riscul de credit; și • Recunoașterii și evaluării provizionului ECL. <p>Acesta poate include luarea în considerare a guvernantei entității de audit, cadrul general de risc și control pentru aderarea la dispozițiile din IFRS 9, inclusiv determinarea măsurii în care există suficiente controale și revizuri realizate de persoanele responsabile cu guvernanta și conducerea superioară în ceea ce privește raționamentele-cheie, PMA-urile și provizionul ECL, deoarece acestea au fost înregistrate și ulterior raportate în situațiile financiare.</p> <p>Provizionul ECL care este recunoscut și evaluat poate fi subiectiv din cauza selectării anumitor scenarii economice (optimiste sau pesimiste),</p>	<p>Auditorul a fost conștient de indiciile unui posibil subiectivism al conducerii atunci când a efectuat procedurile menționate în ipotezele și datele semnificative de mai sus, precum și atunci când aceasta a utilizat un modelator economic sau de risc de credit în capacitatea de expert al conducerii și/sau al auditorului – de exemplu, auditorul a luat în considerare măsura în care toate PMA-urile erau aceleași din punct de vedere direcțional, concluzionând pozitiv.</p> <p>De asemenea, auditorul a stabilit baza pe care conducerea a identificat nonliniaritatea dintre ipotezele, datele și parametrii semnificativi și modul în care aceasta a avut un rol în estimarea provizionului ECL de către entitatea auditată, conform IFRS 9. Deoarece acest exercițiu a fost realizat la o dată diferită de cea de raportare, auditorul a stabilit modul în care conducerea a actualizat-o în funcție de faptele și circumstanțele care existau la data de raportare, fără să remarce nicio diferență semnificativă în acest sens.</p> <p>După cum s-a menționat la ipotezele semnificative de mai sus, entitatea auditată a elaborat patru scenarii economice multiple. Auditorul a comparat ponderările pe care</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<p>prin utilizarea unor scenarii economice din trecut sau prin utilizarea unui număr sau set de scenarii care este prea mic sau prea restrâns pentru a captura întreaga amploare a riscului asociat cu registrul de împrumuturi și/sau nonliniaritate. Atunci când evaluează indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii, auditorul poate lua în considerare măsura în care estimarea ECL ar fi putut fi mai mare dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar fi fost luate în considerare scenarii negative realiste, dar grave; • Nu au fost incluse scenarii cu impact ridicat și probabilitate scăzută care evidențiau non-liniaritatea; și • Ar fi fost acordată mai multă importanță scenariului economic de bază. 	<p>conducerea le-a aplicat scenariilor economice multiple ale entității auditate în ceea ce privește posibilitatea de apariție a fiecărui scenariu la entitățile din breaslă cu cele publicate de banca centrală și de alte organisme din jurisdicția entității auditate și a identificat că persoanele din conducere au aplicat ponderări severe celor două scenarii negative. Auditorul a considerat că acest lucru este un posibil indiciu al subiectivismului deoarece entitățile din breaslă cu portofolii de împrumuturi similare au suferit scenarii negative grave similare, dar lor le-au fost aplicate ponderări mai mari. Astfel, auditorul a solicitat conducerii să cuantifice impactul acestuia, care a generat o diferență semnificativă pe care conducerea a ajustat-o ulterior în situațiile financiare ale entității auditate, deoarece au căzut de acord că aceasta reprezenta o denaturare. Atunci când și-a format concluzia cu privire la acest aspect, auditorul nu a considerat că subiectivismul a fost intenționat și nici unidirecțional. S-a ajuns la concluzia că subiectivismul nu a fost intenționat în baza unei evaluări a activității realizate și a comunicării cu conducerea și cu persoanele responsabile cu guvernarea. Drept rezultat, auditorul a ajuns, de asemenea, la concluzia că nu mai era nevoie ca aceștia să revizuiască evaluarea de risc aferentă.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
Evaluarea generală pe baza procedurilor de audit efectuate		
<p>33. La aplicarea ISA 330 (revizuit) pentru estimările contabile³³, auditorul trebuie să evalueze, pe baza procedurilor de audit efectuate și a probelor de audit obținute, dacă: (A se vedea punctele A137-A138)</p> <p>(a) Evaluările riscurilor de denaturare semnificativă la nivel de aserțiune rămân adecvate, inclusiv atunci când au fost identificate indicii ale unui posibil subiectivism al conducerii;</p> <p>(b) Deciziile conducerii legate de recunoașterea, evaluarea, prezentarea și descrierea acestor estimări contabile în situațiile financiare sunt în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil; și</p> <p>(c) Au fost obținute suficiente probe de audit adecvate.</p>	<p>Pe măsură ce auditorul trage concluzii cu privire la procedurile de audit, concluziile aferente și constatările, acesta se va „detașa” (stand-back) pentru a lua în considerare rezultatul activității de auditare realizate în legătură cu estimarea ECL, inclusiv raționamentele realizate de conducere pentru estimarea efectelor intrărilor și datelor macroeconomice asupra estimării ECL. Auditorul va lua în considerare dacă:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluarea riscului realizată inițial asupra estimării ECL rămâne adecvată având în vedere activitatea de audit realizată. Această evaluare se concentrează asupra estimărilor identificate drept cele mai relevante și asupra unei examinări a modului în care aceste estimări interacționează ca un întreg; 2. Estimarea conducerii cu privire la estimarea ECL și prezentarea sa de informații au fost în conformitate cu IFRS 9; și 3. Măsura în care au fost obținute și incluse în dosarul de audit suficiente probe de audit adecvate, inclusiv probele coroborative și contradictorii obținute. 	<p>La realizarea evaluării de tipul stand-back aferentă intrărilor și datelor macroeconomice, activitatea auditorului a presupus ca acesta să ia în considerare următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza sensibilității realizată de conducere și analiza sensibilității independentă pe care auditorul a realizat-o cu privire la efectul ipotezelor și scenariilor macroeconomice asupra ECL și a ajuns la concluzia că a existat un grad mai mare de incertitudine a estimării decât cel indicat de evaluarea riscului inițial; • Cuantumul și impactul potențial al dovezilor contradictorii identificate în ECL, pe lângă sensibilitățile prezentate, pentru a lua în considerare orice indicator global al subiectivismului conducerii; • Dependența continuă de sursele utilizate pentru derivarea prognozelor macroeconomice pe baza cunoștințelor expertului; • Disponibilitatea altor variabile macroeconomice relevante care ar putea

³³ ISA 330, punctele 25-26

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<p>Atunci când au fost obținute probe contradictorii, auditorul ia în considerare indiciile unui subiectivism al conducerii pentru a-și formula concluziile.</p> <p>Analiza auditorului include impactul rezultatului evaluării de tipul stand-back menționate mai sus la opinia auditorului și necesitatea oricăror proceduri de audit suplimentare.</p>	<p>avea un impact semnificativ asupra estimării ECL, inclusiv prețurile mărfurilor și PIB-ul național; și</p> <ul style="list-style-type: none"> Probele care au fost obținute în altă etapă a auditului, conform cărora prețurile mărfurilor ar putea avea un impact semnificativ asupra ECL. <p>Ca urmare a celor de mai sus, auditorul a luat din nou în considerare evaluarea inițială a riscului și a stabilit că absența prețurilor mărfurilor din setul de variabile macroeconomice utilizat a reprezentat un risc de denaturare semnificativă. În consecință, auditorul a comunicat conducerii concluziile sale și a elaborat proceduri de audit suplimentare pentru a stabili dacă a existat o denaturare semnificativă.</p> <p>Apoi auditorul a luat în considerare măsura în care probele de audit incluse în dosar au fost suficiente – de exemplu, auditorul a luat în considerare măsura în care s-au realizat suficiente evaluări privind relevanța și credibilitatea oricăror probe de audit din anii anteriori care au servit ca bază în anul curent. Auditorul a identificat anumite domenii în care pot fi obținute probele de audit suplimentare și le-a obținut așa cum este menționat în subsecțiunile precedente ale acestui exemplu.</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
<p>Stabilirea măsurii în care estimările contabile sunt rezonabile sau denaturate</p> <p>35. Auditorul trebuie să stabilească dacă estimările contabile și prezentările de informații aferente sunt rezonabile în contextul cadrului de raportare financiară aplicabil sau sunt denaturate. ISA 450³⁴ oferă îndrumări cu privire la modalitatea în care auditorul poate diferenția denaturările (fie ele efective, de raționament sau de extrapolare) în scopul evaluării de către auditor a efectului denaturărilor necorectate asupra situațiilor financiare. (A se vedea punctele A12-A13, A139-A144)</p>	<p>În timp ce auditorul efectuează proceduri de audit detaliate pentru a verifica modul în care conducerea a realizat estimarea ECL a băncii, acesta realizează și proceduri de tip stand-back pentru a lua în considerare estimarea ECL ca un întreg și în contextul mai amplu al situațiilor financiare, atât pentru caracterul rezonabil, cât și pentru subiectivismul conducerii.</p> <p>Procedurile pot presupune luarea în considerare a consecvenței direcționale a modificărilor ECL în timp, având în vedere modificările portofoliului de împrumuturi și ale mediului economic, analizând informațiile și opiniile normative ale colegilor de breaslă, și evaluarea măsurii în care raționamentele băncii în raport cu estimarea ECL sunt consecvente atât la începutul, cât și la finele raționamentului auditorului.</p>	<p>Procedurile stand-back ale auditorului pentru estimarea ECL, deoarece acestea se leagă de datele și intrările macroeconomice, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proceduri analitice la nivel de produs și la nivel geografic pentru evaluarea măsurii în care ECL-ul total a fost consecvent cu înțelegerea de către entitate, prin utilizarea următoarelor comparative / puncte de referință: <ul style="list-style-type: none"> ○ Modificări în comparație cu ECL din anul anterior; ○ Rată de acoperire comparată cu anul anterior; și ○ Estimările ECL raportate în declarațiile obligatorii; • O comparație a variabilelor macroeconomice identificate drept relevante din anul trecut până în anul curent; • Evaluarea proiecțiilor modelelor în diferite scenarii economice, comparând pierderile trimestriale prevăzute în acele scenarii variate cu experiența istorică, luând în considerare: <ul style="list-style-type: none"> ○ Magnitudinea coeficienților de pierderi (istoric versus proiectat);

³⁴ ISA 450, punctul A6

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		<ul style="list-style-type: none"> o Gravitatea scenariului ECL-urilor în comparație cu perioadele istorice de recesiune (de la maximum la minimum); și o Clasamentul sau ordinea proiecțiilor privind pierderile în scenarii diferite (pierderi în cazuri negative versus pierderi în cazuri centrale); <ul style="list-style-type: none"> • Comparația dintre KPI aferenți ECL-ului entității cu cei ai entităților din breaslă (de exemplu, coeficientul ECL privind soldul brut de împrumuturi, procentul relativ al expunerilor în cele 3 etape, modificările anuale privind ECL și ratele de acoperire), astfel recunoscând că ar fi putut exista o diferență de timp în informațiile disponibile public. • Evaluarea probelor de audit identificate care au fost inconsecvente cu estimarea ECL a conducerii, de exemplu, mediul economic actual și prognozele contradictorii din diferite surse, precum ziarele, internetul etc. <p>După ce a efectuat procedurile de mai sus, auditorul a ajuns la concluzia că estimările contabile au fost rezonabile, deși a identificat faptul că absența prețurilor mărfurilor în variabilele macroeconomice a generat o</p>

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
		denaturare necorectată, care deși nu este semnificativă, trebuie să fie raportată persoanelor responsabile cu guvernanta.
<p>36. În legătură cu estimările contabile, auditorul trebuie să evalueze:</p> <p>(a) În cazul unui cadru de prezentare fidelă, măsura în care conducerea a inclus prezentări de informații, dincolo de cele prevăzute în mod specific de cadru, care sunt necesare pentru a obține o prezentare fidelă a situațiilor financiare ca întreg;³⁵ sau</p> <p>(b) În cazul unui cadru de conformitate, măsura în care prezentările de informații sunt cele necesare pentru ca situațiile financiare să nu inducă în eroare.³⁶</p>	<p>Această etapă prevede ca auditorul să evalueze dacă situațiile financiare ca întreg prezintă fidel faptele și factorii de bază care afectează cel mai mult afacerea.</p> <p>Auditorul poate utiliza o listă de verificare privind conformitatea și prezentările de informații pentru a se asigura că s-a aderat la toate prezentările necesare, având în vedere cadrul de raportare financiară aplicabil.</p> <p>Detășarea de proces și citirea situațiilor financiare ca întreg poate scoate la iveală domenii în care este nevoie de informații suplimentare sau chiar locuri în care notele explicative trebuie detaliate.</p> <p>Auditorul poate identifica domenii care necesită îmbunătățire în mai multe moduri, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revizuirea și evaluarea comparativă a prezentărilor entităților din breaslă. 	<p>Pentru realizarea evaluării de tip stand-back menționate, auditorul a identificat faptul că au existat domenii în care a fost nevoie să facă mai multe analize și să discute cu conducerea și cu persoanele responsabile cu guvernanta, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentările care pot fi de ajutor în explicarea corectă a raționamentelor făcute de conducere pentru determinarea utilizării variabilelor macroeconomice și a estimărilor ulterioare pentru estimarea ECL; • Inconsecvențele dintre ponderările aplicate prognozelor macroeconomice prin compararea cu alte instituții de creditare; și • Identificarea faptului că deși nivelul de granularitate al prezentărilor de informații din situațiile financiare aferente condițiilor macroeconomice era conform cu IFRS,

³⁵ A se vedea și ISA 700 (revizuit), punctul 14.

³⁶ A se vedea și ISA 700 (revizuit), punctul 19.

Selectarea dispozițiilor din ISA 540 (revizuit) ²⁶	Considerente relevante ²⁷	Înțelegerea de către auditor și abordarea utilizată de acesta ²⁸
	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea unui auditor de rang superior din firmă adecvat pentru a realiza o evaluare independentă a situațiilor financiare, cu obiectivul clar de a identifica domeniile în care ar fi nevoie de informații explicative suplimentare. 	<p>acestea nu erau atât de utile cititorilor situațiilor financiare ca multe dintre cele ale altor entități auditate.</p> <p>Auditorul a concluzionat că, deși cele de mai sus reprezintă îmbunătățiri, prezentările de informații ale entității auditate au aderat în mod semnificativ la dispozițiile relevante din IFRS și au fost în general pertinente pentru un cititor al situațiilor financiare. În consecință, conducerea a fost de acord să facă aceste îmbunătățiri prezentărilor de informații din situațiile financiare anuale din anul următor.</p>

Structurile și procesele care sprijină operațiunile IAASB sunt facilitate de International Federation of Accountants® sau IFAC®.

IAASB și IFAC nu își asumă responsabilitatea pentru nicio pierdere cauzată vreunei persoane care acționează sau decide să nu acționeze în conformitate cu materialul din această publicație, indiferent dacă respectiva pierdere este cauzată de neglijență sau din alte motive.

Standardele Internaționale de Audit, Standardele Internaționale privind Misiunile de Asigurare, Standardele Internaționale privind Misiunile de Revizuire, Standardele Internaționale privind Serviciile Conexe, Standardele Internaționale privind Controlul Calității, Notele Internaționale de Practică privind Auditul, proiectele de expunere, documentele consultative și alte publicații ale IAASB sunt publicate de IFAC și fac obiectul drepturilor de autor ale acestuia.

Drepturi de autor © august 2020 ale IFAC. Toate drepturile rezervate. Se acordă permisiunea de a face copii după această lucrare cu scopul unei expuneri cât mai mari și al obținerii cât mai multor comentarii, cu condiția ca fiecare copie să includă următoarea declarație privind drepturile de autor: „Drepturi de autor © august 2020 ale International Federation of Accountants® sau IFAC®. Toate drepturile rezervate. Utilizat cu permisiunea IFAC. Se acordă permisiunea de a face copii după această lucrare cu scopul unei expuneri cât mai mari și al obținerii cât mai multor comentarii”.

„International Auditing and Assurance Standards Board”, „International Standards on Auditing”, „International Standards on Assurance Engagements”, „International Standards on Review Engagements”, „International Standards on Related Services”, „International Standards on Quality Control”, „International Auditing Practice Notes”, „IAASB”, „ISA”, „ISAE”, „ISRE”, „ISRS”, „ISQC”, „IAPN”, și sigla IAASB sunt mărci comerciale ale IFAC sau mărci comerciale înregistrate și mărci de serviciu ale IFAC în Statele Unite și în alte țări.

Pentru informații privind drepturile de autor, mărcile comerciale și permisiunile accesați [permisiuni](#) sau contactați permissions@ifac.org.

Documentul *Implementarea ISA 540 (revizuit) – Exemple ilustrative privind pierderile din creditare preconizate* publicat de International Federation of Accountants (IFAC) în august 2020 în limba engleză a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în februarie 2021 și a fost reprodus cu permisiunea IFAC. Textul aprobat al documentului *Implementarea ISA 540 (revizuit) – Exemple ilustrative privind pierderile din creditare preconizate* este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă nicio responsabilitate pentru acuratețea și caracterul complet al traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al documentului *Implementarea ISA 540 (revizuit) – Exemple ilustrative privind pierderile din creditare preconizate* © august 2020 al International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al documentului *Implementarea ISA 540 (revizuit) – Exemple ilustrative privind pierderile din creditare preconizate* © februarie 2021 al International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *ISA 540 (Revised) Implementation – Illustrative Examples for Auditing Expected Credit Loss Accounting Estimates (August 2020)*.

Contactați permissions@ifac.org pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.